

Strategia de Dezvoltare a Comunei Sarmizegetusa 2021 - 2027

” Comunitatea este definită a fi o entitate social – umană, ai cărei membri sunt legați împreună prin locuirea aceluiași teritoriu și prin relații sociale constante.

Dezvoltarea durabilă este un proces al schimbării, în care se exploatează resursele, se alege direcția de investiție, se orientează tehnologiile de dezvoltare și în care instituțiile au acțiuni convergente, sporind un viitor potențial pentru nevoile și aspirațiile umane.

Mulțumim tuturor pentru implicare!”

**Asociația pentru Integrarea
Dezvoltării Durabile**

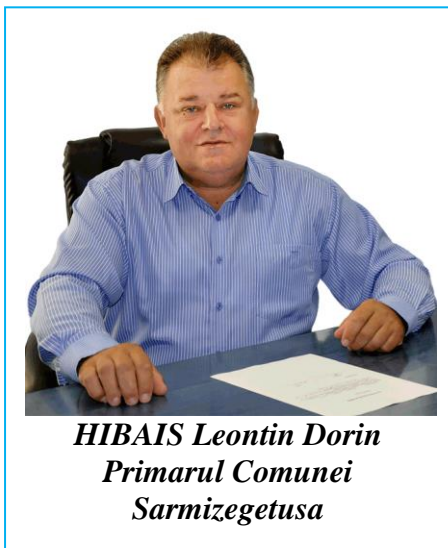
Consultant:

Asociația pentru Integrarea Dezvoltării Durabile

**Monitorul Fondurilor - Serviciul de Informare și Comunicare pentru Autoritățile
Publice Locale**

str. Traian, nr. 80, Simeria, jud. Hunedoara, cod poștal 335900, Tel: 0371.780.573, 0254.260519, mobil: 0722.324.349,
Fax: 0371.780.064/0372.998.866

CUVÂNT ÎNAINTE

Stimați cetățeni,

Am fost conștient încă de la început că administrația locală are obligația să propună comunității proiecte de dezvoltare și să folosească resursele comunității respectând principiile dezvoltării durabile.

Proiectele pe care le-am realizat până în prezent, precum și cele viitoare au menirea de a îmbunătăți viața locuitorilor comunei Sarmizegetusa.

Dorim ca împreună să ne bucurăm de o infrastructură bine dezvoltată și echilibrată, de un mediu de afaceri prosper care să ne permită o dezvoltare durabilă din punct de vedere economic și social, de tehnologie avansată în mediul economic și de o utilizare eficientă și rațională a tuturor resurselor locale.

Strategia de dezvoltare locală a comunei Sarmizegetusa pentru perioada 2021 – 2027 prezintă viziunea și aspirațiile de dezvoltare ale comunității. Orice comunitate modernă trebuie să asimileze și să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea sa viitoare.

Pe lângă proiectele prioritare pentru perioada 2021 – 2027, administrația locală conștientizează importanța dezvoltării economice și sociale a comunei Sarmizegetusa, sprijinind în acest sens inițiativele economice. Atragerea investitorilor, care prin capital financiar investit creează noi locuri de muncă, devine una dintre prioritățile agendei de lucru a administrației locale.

Strategia este un document care structurează liniile directe ale dezvoltării comunei Sarmizegetusa pe o perioadă de 7 ani, potrivit problemelor identificate, a potențialului și oportunităților de dezvoltare, fiind totodată rezultatul colaborării cu actorii locali și instituțiile relevante din județul Hunedoara.

Strategia de dezvoltare locală va constitui fundamentul elaborării și justificării cererilor de finanțare ce vor fi depuse pentru absorbția de resurse financiare nerambursabile din fonduri Europene și Guvernamentale, cu scopul dezvoltării durabile a comunei Sarmizegetusa.

Îmi doresc ca locuitorii comunei Sarmizegetusa să contribuie constant la procesul de dezvoltare, astfel încât aici, în comuna noastră să ne îndeplinim gândurile și aspirațiile.

Vă mulțumesc pentru tot sprijinul acordat și îmi doresc să ne bucurăm în continuare de fiecare proiect realizat.

Cu respect,
Primarul Comunei Sarmizegetusa
HIBAIS Leontin Dorin

Cuprins

INTRODUCERE.....	5
COMPONENȚA COMITETULUI DE DEZVOLTARE STRATEGICĂ	5
CONTEXTUL STRATEGIEI DE DEZVOLTARE DURABILĂ A COMUNEI SARMIZEGETUSA.....	5
I. ANALIZA SITUAȚIEI CURENTE	7
I.1 AȘEZARE GEOGRAFICĂ ȘI SCURT ISTORIC	7
I.2 SUPRAFAȚA ȘI CARACTERISTICILE ADMINISTRATIV TERITORIALE	10
I.3 SITUAȚIA SOCIO-ECONOMICĂ	20
II. ANALIZA SWOT	42
III. STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ	53
III.1 Parteneriatul	53
III.2 Viziunea și obiectivele strategiei –2021-2027	53
III.3 Domenii majore de intervenție:.....	58
III.3.1 Infrastructură și mediul înconjurător	60
III.3.2. Agricultură, dezvoltare rurală și turism.....	76
III.3.3 Economie și mediul de afaceri	91
III.3.4 Capacitate administrativă	97
III.3.5 Social și Resurse Umane.	128
III.3.6 Educație, cultură și sport	140
V. BUGETUL STRATEGIEI	145
VI. MONITORIZARE ȘI EVALUARE	145

INTRODUCERE

COMPONENȚA COMITETULUI DE DEZVOLTARE STRATEGICĂ

HIBAIS Leontin Dorin
Primarul comunei Sarmizegetusa

Bugariu Simona Nicoleta,
Secretarul general UAT

Socaciu Aurora Gina
Inspector superior
Compartimentul
Contabilitate și Resurse Umane

Brăilă Alina Andreea
Referent asistent
Compartimentul
Agricol

Ianc Sergiu Ovidiu
Compartimentul
Proiecte Europene

Lihoni Mihaela
Compartimentul
Gospodărire Comunală

CONTEXTUL STRATEGIEI DE DEZVOLTARE DURABILĂ A COMUNEI SARMIZEGETUSA

Planificarea strategică este un proces în mai multe etape, prin care comunitățile pot să își creeze imaginea viitorului pornind de la condițiile prezente de potențial și resurse și să își traseze căi de realizare a aceluși viitor.

Pe baza profilului economico-social al zonei, Comitetul Strategic de Dezvoltare a sintetizat obiectivele strategiei de dezvoltare a Comunei Sarmizegetusa și a identificat direcțiile strategice și domeniile prioritare de acțiune pentru următorii 7 ani. Strategia de dezvoltare urmărește „Creșterea bunăstării comunității locale în ansamblul ei”.

Pentru aceasta este nevoie de:

- o economie locală diversificată, dinamică și eficientă;
- locuri de muncă și câștiguri decente pentru toată populația activă;

- stabilitate politică și deschidere din partea autorității locale și centrale;
- încurajarea inițiativei și creșterea libertății de opțiune în toate domeniile;
- condiții favorabile existenței umane și servicii de bună calitate: locuințe, asistență socială și medicală, climat social echilibrat, posibilități pentru activități educaționale, culturale, sportive, recreative, religioase și o calitate bună a mediului înconjurător.

Pentru a putea participa la realizarea obiectivelor cuprinse în programul național și regional de dezvoltare, Primăria comunei Sarmizegetusa își va desfășura activitatea în următoarele direcții:

- 1. Identificarea programelor naționale și externe de finanțare** și depunerea de proiecte în vederea atragerii de resurse financiare în zonă.
- 2. Înființarea unor zone economice pentru crearea unor întreprinderi** care să absoarbă forța de muncă existentă pe piață.
- 3. Atragerea altor localități în programe de dezvoltare zonale** cu beneficii pentru toți partenerii implicați.
- 4. Investiții în infrastructură** care să permită deschiderea zonei.
- 5. Valorificarea resurselor naturale, a potențialului turistic cultural-istoric, a celui de agrement și utilizarea forței de muncă disponibile.**

Condiții de implementare a strategiei:

- determinarea profilului socio-economic și de mediu al Comunei Sarmizegetusa, inclusiv identificarea problemelor cu care se confruntă comunitatea;
- propunerea mai multor scenarii de dezvoltare;
- stabilirea viziunii de dezvoltare, a direcțiilor strategice și a obiectivelor;
- acordul și susținerea strategiei de către cetățeni și politicieni;
- susținerea din partea sectorului privat a strategiei;
- informarea permanentă a cetățenilor privind progresul implementării strategiei;
- implicarea mass-media și a O.N.G. - urilor în diseminarea informațiilor și monitorizarea Strategiei.

I. ANALIZA SITUAȚIEI CURENTE

I.1 AȘEZARE GEOGRAFICĂ ȘI SCURT ISTORIC

Localitatea multiseclară Sarmizegetusa este formată astăzi din cinci sate, respectiv Breazova, Hobița-Grădiște, Păucinești, Zeicani și, normal, centrul de comună - Sarmizegetusa. Comuna Sarmizegetusa este situată în partea de vest a județului Hunedoara, la o distanță de 20 de kilometri de Hațeg și la 30 de orașul Oțelu Roșu, din Caraș-Severin.

Comuna Sarmizegetusa se învecinează în partea de nord cu comuna Densuș, la sud-est cu comuna Râu de Mori, iar în sud-vest cu județul Caraș-Severin.

Comuna Sarmizegetusa este alcătuită din cinci sate și anume:

- Sarmizegetusa
- Breazova
- Hobița - Grădiște
- Păucinești
- Zeicani

Comuna Sarmizegetusa este situată în partea de sud-vest a județului Hunedoara la 65 km de municipiul Deva și 17 km de orașul Hațeg în frumosul tinut al Tarii Hațegului.

Legătura comunei cu reședința județului este asigurată prin drumul național Deva-Hățeg-Caransebeș DN 68; legătura dintre Transilvania și Banat se face prin trecătoarea care în antichitate purta numele de Tapae care astăzi se numește Porțile de Fier ale Transilvaniei situate pe raza comunei.

ALTE CAI DE ACCES

1. Drum comunal DC 85 - lungime 600 m (Clopotiva - Sarmizegetusa)
2. Drum comunal DC 86 - lungime 550 m (Sarmizegetusa – Hobița-Grădiște)
3. Drum comunal DC 87 - lungime 910 m (Păucinești)
4. Drum comunal DC 88 - lungime 420 m (Zeicani)
5. Drum comunal DC 92 - lungime 200 m (Breazova)

Legătura comunei cu reședința județului este asigurată prin drumul național Deva-Hățeg-Caransebeș. Comuna este așezată pe principala linie de comunicație ce leagă sudul Dunării cu teritoriul Daciei, drumul care ducea de la Drobeta (Turnu Severin), pe la Tibiscum (Jupa - Caransebeș), la Tapae (Porțile de Fier ale Transilvaniei) și Ulpia Traiana, iar de aici, pe Valea Streiului în jos, apoi pe-a Mureșului în sus, spre Apulum (Alba-Iulia), Potaissa (Turda), Napoca (Cluj), și până în nordul Daciei la Porolissum (Jibou). Alegerea de către Împăratul Traian a locului pentru orașul care îi va purta numele n-a fost întâmplătoare: prin așezarea sa,

metropola provinciei se bucura de anumite avantaje strategice și economice și o climă stabilă, sănătoasă, ferită de vânturi puternice, de inundații sau secetă, cu veri lungi și ierni bogate în precipitații și era propice practicării agriculturii. Pășunile bogate din jur favorizau creșterea animalelor, iar pădurile de foioase și de conifere din vecinătate ofereau lemnul necesar construcțiilor și vânatului pentru hrană. Sarmizegetusa Ulpia Traiana era bogată în materiale de construcție: lut pentru cărămizi și țigle, gresie pentru blocurile masive ale zidurilor de incintă, mică, șist, paragnais, piatră de râu, nisip, calcar și marmură, extrasă din cariera de la Bucova.

Întemeierea coloniei s-a făcut, după cum arată siturile arheologice, pe la anul 110 e.n , „Din porunca lui Traian fiul lui Nerva, prin guvernatorul provinciei Decius Terentius Scaurianus”. Orașul s-a numit, la început, Colonia Ulpia Traiana, după numele fondatorului ei, adăugându-i-se, apoi, și numele vechii capitale a lui Decebal, Sarmizegetusa. Astfel localitatea ia numele de Colonia Ulpia Traiana Augusta Dacica Sarmizegetusa, adăugându-i-se și epitetul de Metropolis la începutul secolului al treilea. O viață prosperă a cunoscut, timp de mai bine de un veac și jumătate, până pe la 271 d. Hr., când orașul, părăsit de oficialitatea romană, decade, încetul cu încetul, în ruină. Pe baza descoperirilor și a observațiilor de pe teren, s-au putut stabili, cu destulă precizie, topografia orașului și a împrejurimilor lui. De-a lungul a peste 40 de ani de cercetare arheologică au fost scoase la iveală mai multe obiective, după cum urmează: Forul roman, Domus procuratoris (sediul procuratorului financiar al provinciei), Necropola orașului, Amfiteatrul, Schola gladiatorum, Templul zeiței Nemensis, Templul lui Liber Pater, Sanctuarul zeilor Aesculap și Hygia, Templul mare, Templul lui Silvanus și Atelierul de sticlărie. Odată cu părăsirea Daciei de către romani, în urma presiunilor unite ale maselor asuprite ale dacilor liberi și ale popoarelor migratoare, provincia a pășit într-o nouă perioadă de dezvoltare istorică, cea de trecere de la sclavagism la feudalism și care durează până la sfârșitul secolului al zecelea, găsiindu-se, după cercetări arheologice, urme de locuire a zonei în tot acest timp, exemplul în Sarmizegetusa fiind dat de ziduri la intrările în Amfiteatru, ce baricadau accesul în incinta acestuia, și era folosit, în jurul secolelor V- VI, ca o fortăreață.

Numele guvernatorului provinciei arata ca intemeierea noului oras a avut loc in primii anii dupa cucerirea Daciei (dupa unele pareri 106-107, dupa altele intre 108 - 110).

Intemeierea coloniei a fost marcata si prin baterea unei monede (sestertius) emisa la Roma, din ordinul Senatului, dedicata "celui mai bun principe" - imparatului Traian. Alegerea de catre imparatul Traian a locului pentru orasul care-i va purta numele n-a fost intamplatoare.

Prin asezarea sa metropola se bucura de anumite avantaje strategice si economice. Muntii Retezat la sud si Muntii Poiana Ruscai la nord constituiau bariere naturale greu de strabatut pentru eventualii atacatori. Capitala al carei teritoriu se intindea de la Tibiscum la Micia pana la intrarea Jiului in defileu, se putea dezvolta in liniste, aparata fiind de castrele Tibiscum (azi Jupa), Voislova, Micia (Vetel) si Bumbesti. Prin Ulpia Traiana trecea drumul imperial care venea de la Dunare si facea legatura cu extremul nord al provinciei, la Porolissum (Moigrad).

Orasul antic inchidea o suprafata inconjurata de ziduri de aproximativ 32 ha. In inima orasului se intersectau cele doua drumuri principale (cardo maximus orientat nord-sud si decumanus maximus orientat est-vest), la intretaierea acestora aflandu-se principala constructie publica - Forul. Orasul nu se restrangea insa la teritoriul inconjurat de ziduri. Dincolo de ziduri, pe o mare intindere, erau situate casele (villae), ateliere mestesugaresti (caramidari, sticlari), temple si alte constructii publice sau private. Tot in afara zidurilor se gaseau si cimitirele orasului (sepulcra) identificate atat la est cat si la vest de incinta. Populatia lui se putea ridica la 25.000 - 30.000 de oameni. Prin stradania arheologilor au fost scoase la lumina constructiile si amenajarile de odinioara a Ulpiei Traiana, precum si numeroase obiecte de uz curent ce sunt adapostite de muzeul din imediata apropiere a sitului.

Istoria recentă

Comuna de astăzi ia ființă în jurul secolului al XII-lea, de-a lungul timpului purtând diferite nume, cum ar fi Britonia, după cneazul Britus cel Roșu, Varheem sau Grădiște. În prezent pe raza comunei Sarmizegetusa își desfășoară activitatea cinci cămine culturale, un muzeu și o bibliotecă publică. Pentru ocrotirea populației există o circumscripție medico-sanitară umană și una veterinară, iar toate satele sunt electrificate. În satul Păucinești a fost ridicată o nouă școală, care face corp comun cu căminul cultural și grădinița din localitate, deoarece clădirea în care își desfășura activitatea a fost revendicată de către foștii proprietari. Printre dotările noii școli din Păucinești se pot enumera tâmplăria PVC de la uși și de la ferestre, tavanele false ori grupul sanitar. La școala din Breazova a fost reamenajată sala de clasă, montându-se lambriuri și tavan fals și a fost renovat grupul social. La biserica ortodoxă din satul Breazova au fost executate lucrări de reparații exterioare, aceleași operațiuni executându-se și la lăcașul de cult din Zeicani. În plus, aici au fost reamenajate căile de acces și scările care duc în biserică. „La biserica din Sarmizegetusa au fost recondiționate picturile interioare, a fost montată o instalație de încălzire centrală și s-a reparat acoperișul, urmând ca, pe viitor, să se mai execute și alte lucrări. Tot în centrul de comună se construiește, în prezent, un nou cămin cultural. Sperăm să fie respectat termenul de finalizare al lucrării, respectiv sfârșitul lunii iunie 2008. Totodată, mai există și două proiecte pentru introducerea apei potabile în gospodării”, a precizat Mihai Cornel Todoni, primarul comunei Sarmizegetusa.

Relieful și solurile

Caracteristica principală a reliefului comunei Sarmizegetusa o constituie varietatea, este o zonă de deal și munte, împădurita cu esențe de fag, stejar, carpen, esențe rășinoase.

Clima și precipitațiile

Pe teritoriul comunei Sarmizegetusa clima este temperat continentală, în general blândă, umedă și moderată.

Temperatura medie lunară este asemănătoare temperaturii medii anuale de 7.5 ° C, valorile cele mai scăzute înregistrându-se în luna Ianuarie iar cele mai ridicate în luna Iulie.

Precipitații atmosferice cad în tot cursul anului. Cantitatea anuală de apă este în medie de 20 - 40 litri pe metru pătrat.

Vanturile care bat prin comună vin din direcția vestica.

Vegetația și fauna

Flora localității este central-europeană, cu elemente arcto-alpine, în părțile înalte ale munților și infiltrații mediteraneene în locurile adăpostite și cu condiții ecologice potrivite, ca formațiunile calcaroase.

În jurul localității predomină, atât pe versanții sudici cât și pe cei nordici pădurile de fag, care în unele locuri, vegetează cu alte specii lemnoase: bradul, molidul, pinul, paltinul de munte, frasinul, carpenul, mesteacănul ce formează pâlcuri mai întinse în partea inferioară a pădurii de fag.

Afara de animalele domestice și de plantele cultivate, în comună trăiesc și animale sălbatice.

Toate animalele sălbatice de uscat și de apă care trăiesc pe teritoriul comunei: Lupul, vulpea, mistrețul, căprioara, iepurele, viezurele, dihorul, nevăstuica, cârțița, ariciul, liliacul, veverița, soarecele.

De asemenea pe teritoriul comunei se mai găsesc:

- reptile cum ar fi: șarpele, șopârla
- batracieni: broasca, brotăcelul și salamandra
- insecte: viespea, albina, furnica, cărăbușul
- pesti: apele vailor ascund o mare varietate de pești cum ar fi: mreana, cleanul, crapul.

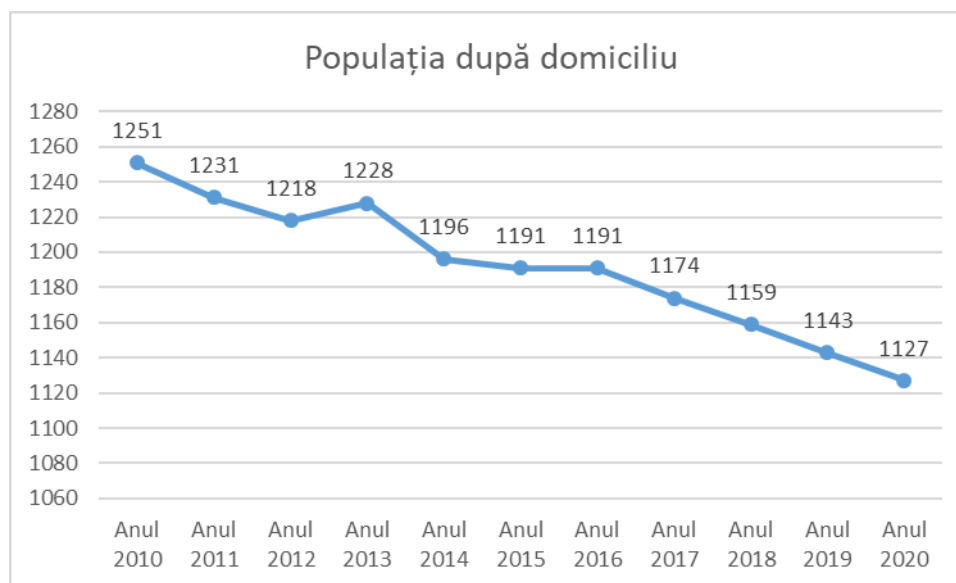
O mare bogăție a comunei o formează pădurile. Ele ocupă o suprafață de 2594 Ha, fiind formate din foioase, adică specii cum ar fi: fagul, stejarul, carpenul, mesteacănul și rășinoase ca pinul, molidul, bradul.

1.2 SUPRAFAȚA ȘI CARACTERISTICILE ADMINISTRATIV TERITORIALE

În comuna Sarmizegetusa, populația este grupată într-un număr de 5 sate inclusiv Sarmizegetusa – sat reședință de comună, grupare care este în funcție de caracterul reliefului și a numărului total de locuitori.

POPULAȚIA

Populația după domiciliu - grafic comparativ pentru fiecare an 2010 – 2020

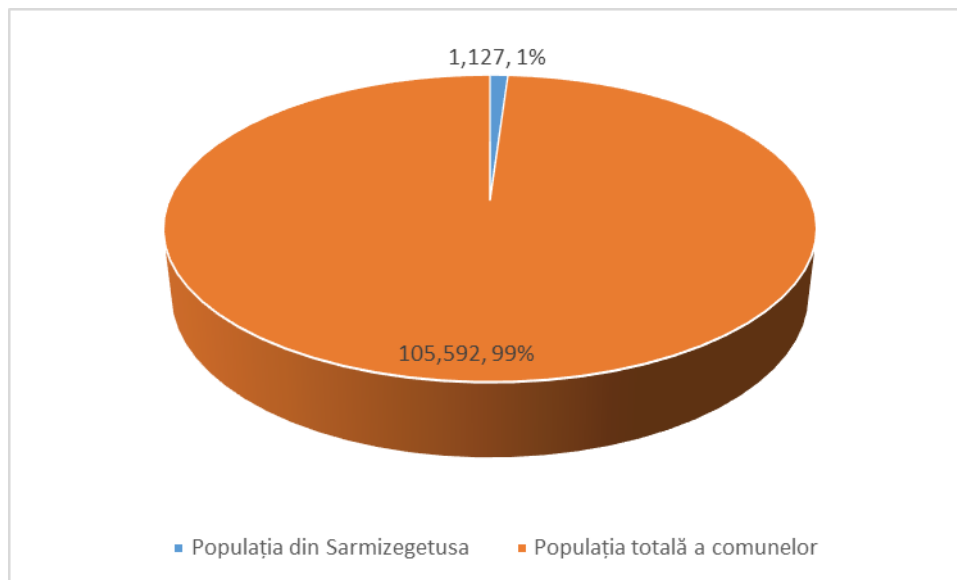

Observatie:

Din graficul de mai sus se poate remarca o reducere a populatiei in Comuna Sarmizegetusa, cu un grad de aproximativ 10%, de la un numar de 1.251 in anul 2010 la 1.127 in anul 2011.

Populatia după domiciliu 2020 comparativ:

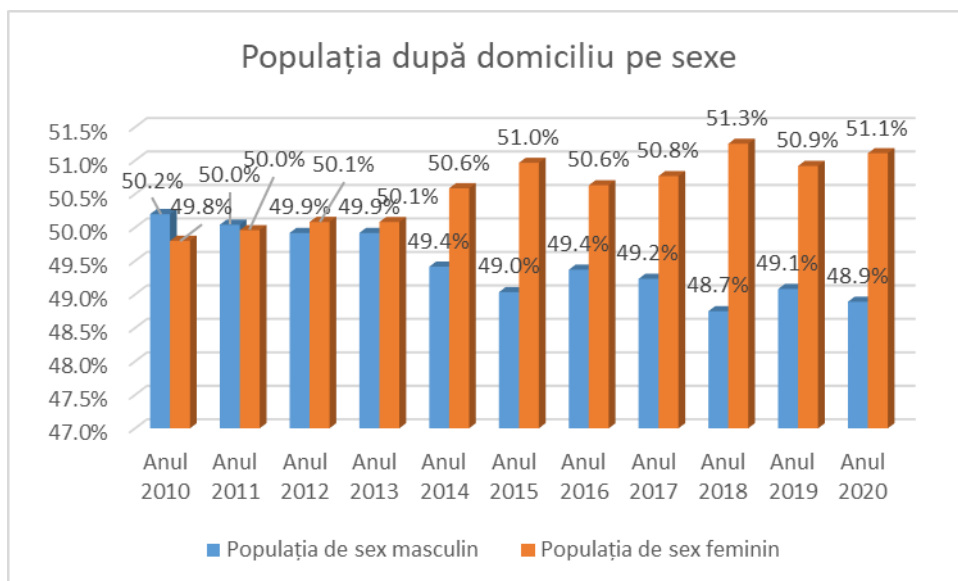
- total comune judet Hunedoara
- total comuna Sarmizegetusa

Observatie:

Populația Comunei Sarmizegetusa reprezintă un procent de 1% din populația comunelor din județul Hunedoara.

Populația după domiciliu pe sexe 2010-2020

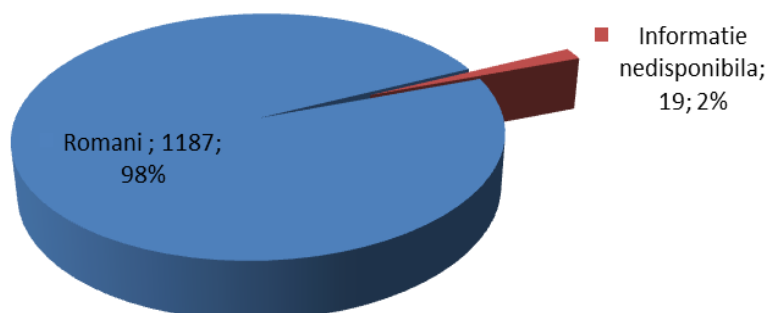

Observatie:

Se remarcă o creștere a ponderii persoanelor de sex feminin în totalul populației din comuna, acestea devenind majoritare începând cu 2012.

Populația stabilă după etnie (2011)

POPULATIA STABILA DUPA ETNIE, 2011

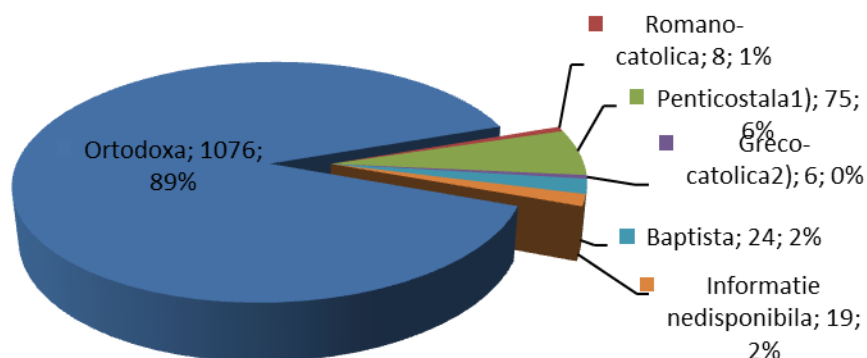

Observatie:

Ponderea cea mai mare din populatia Comunei Sarmizegetusa este de etnie Romana cu un procent de 98%.

Populația stabilă după religie (2011)

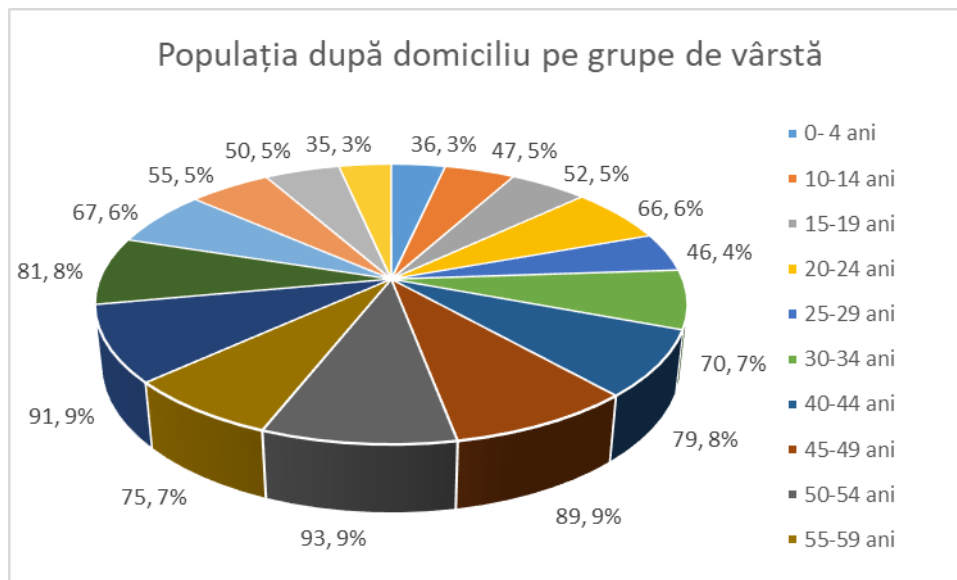
POPULATIA STABILA DUPA RELIGIE , 2011

Observatie:

Din punct de vedere al religiei, cea mai mare pondere in totalul populatiei stabile a comunei o reprezinta persoanele de religie ortodoxa (89%), urmata de penticostali (6%) si baptisti (2%), etc.

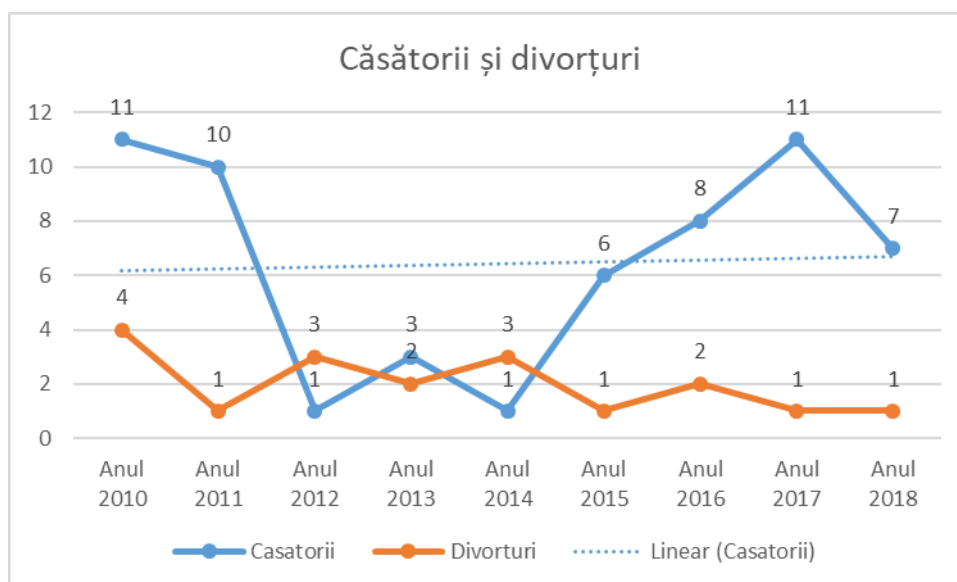
Populația după domiciliu pe grupe de vârstă (2021)

Observatie:

Din totalul populatiei stabile din comuna luand in considerare grupele de varste cea mai mare pondere o au persoanele care au varsta cuprinsa intre 50-54 ani, urmata de grupa 60-64 ani,.Grupa de varsta care cuprinde cele mai putine persoane este cea de peste 85 de ani si sub 5 ani.

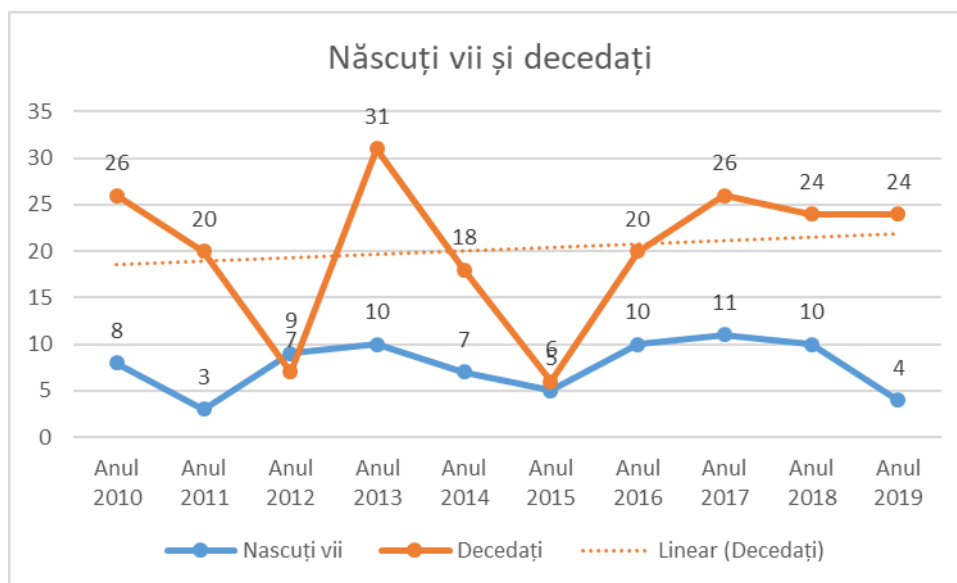
Căsătorii și divorțuri (2010-2018)

Observatie:

Numărul căsătoriilor a fost fluctuant în perioada 2010-2018, fiind ușor crescător, în schimb ce divorțurile sunt în ușoară scădere.

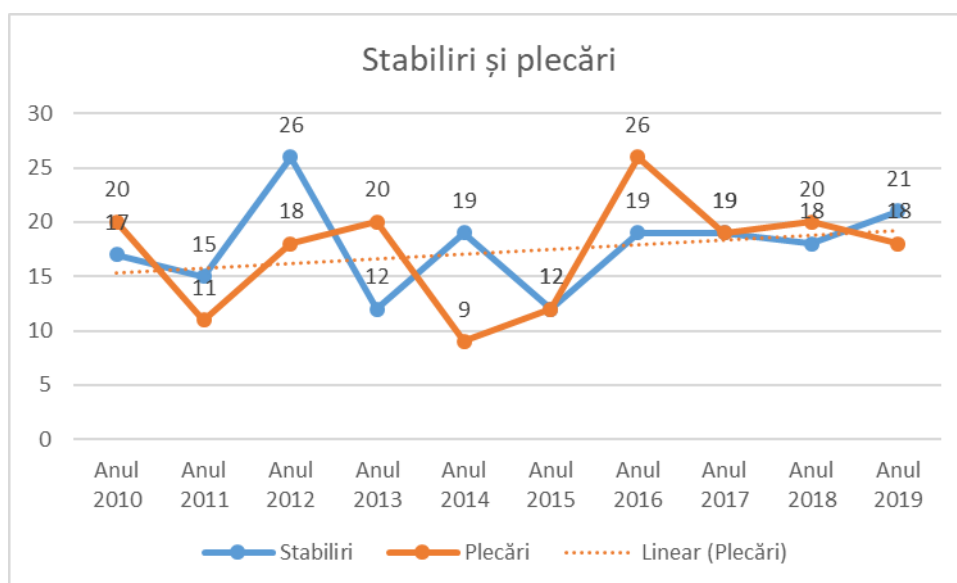
Natalitatea și decesurile

Observatie:

Atât natalitatea, cât și decesurile se situează pe un trend ușor ascendent, însă numărul decesurilor l-a depășit pe cel al noilor născuți cu 125 în ultimii doi ani.

Stabiliri și plecări cu domiciliul (inclusiv migrația externă)

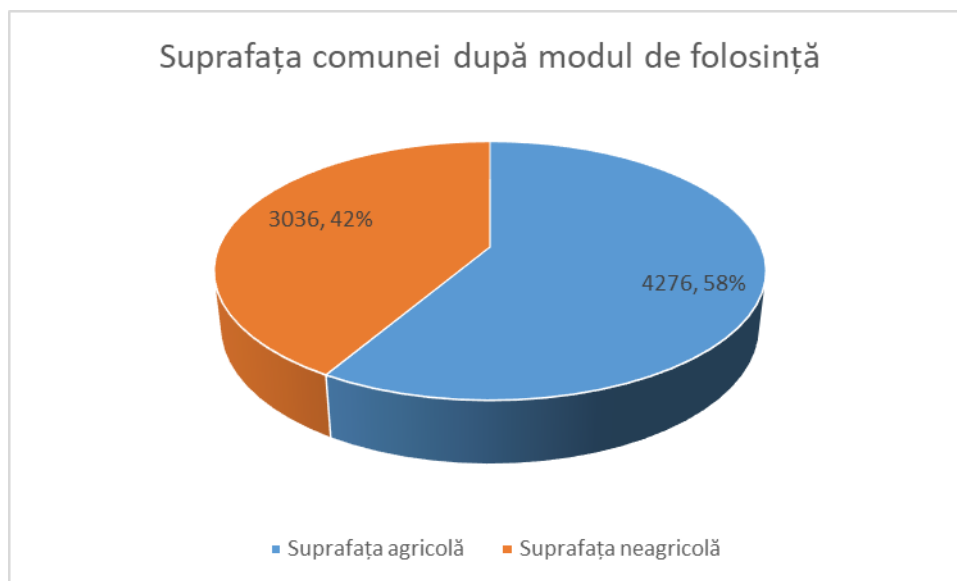
Observatie:

Numarul stabilirilor si al plecarilor în/din comuna a fost fluctuant, în per total pentru perioada studiată, numărul stabilirilor l-a depășit pe cel al plecărilor cu 5.

TERITORIU, LOCUINTE, UTILITĂȚI PUBLICE:

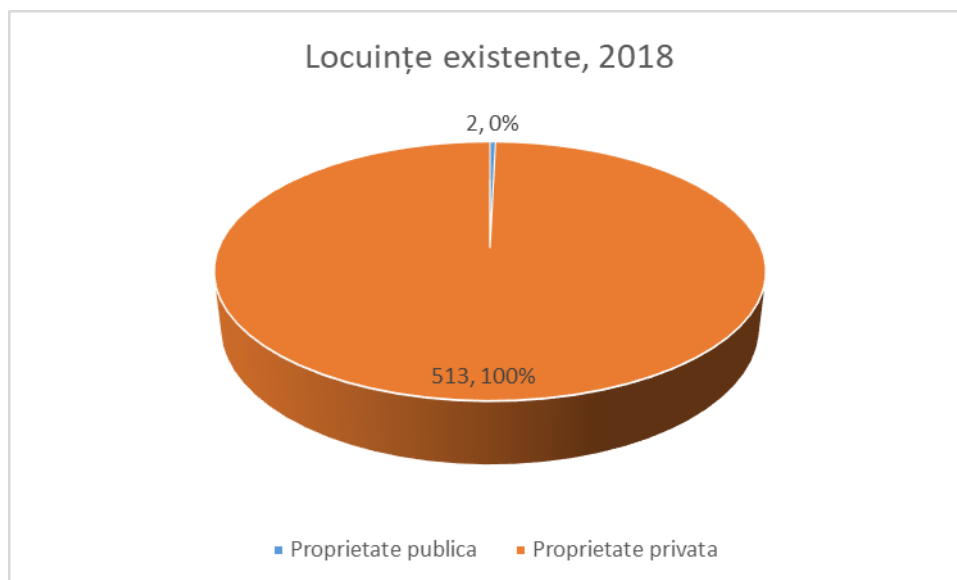
Suprafața totală a comunei - ha

Observatie:

Din totalul suprafeței de la nivelul Comunei, un procent de 42% reprezintă terenurile neagricole și 58% suprafața Agricolă.

Locuințe existente la nivelul comunei

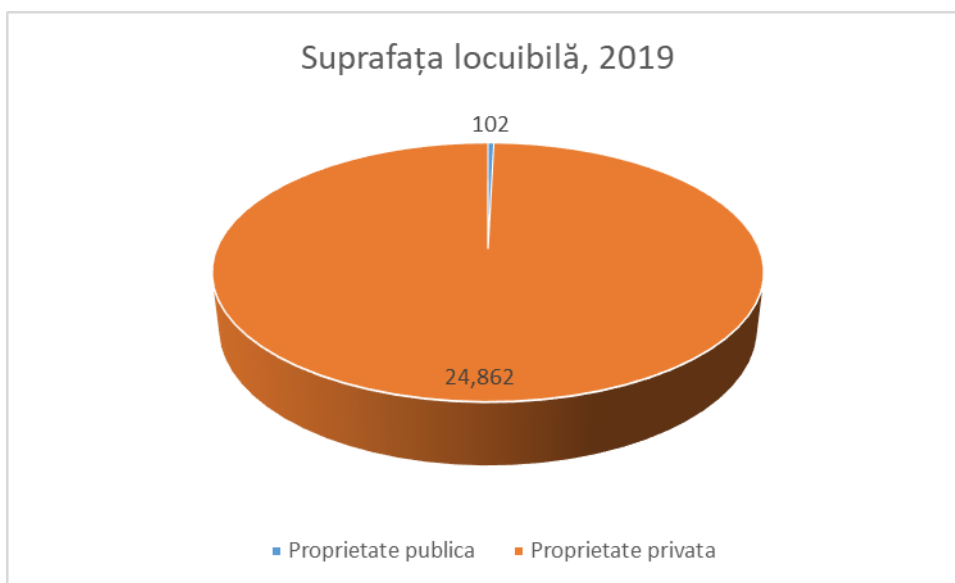

Observatie:

Din totalul de 515 de locuințe de la nivelul Comunei Sarmizegetusa 513 reprezintă locuințe proprietate privată și doar 2 proprietate publică.

Suprafața locuibilă – total mp

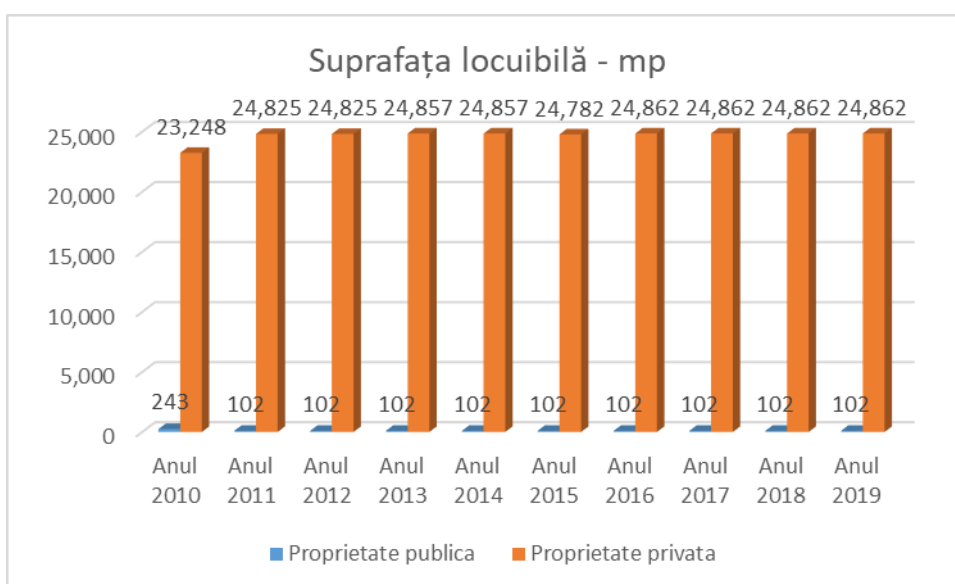
- Suprafața locuibilă - proprietate publică- mp
- Suprafața locuibilă - proprietate privată –mp

Observatie:

De asemenea, din totalul suprafeței locuibile de 24.964 mp, de la nivelul comunei, 14.862 mp reprezintă proprietate privată și doar 102 mp proprietate publică.

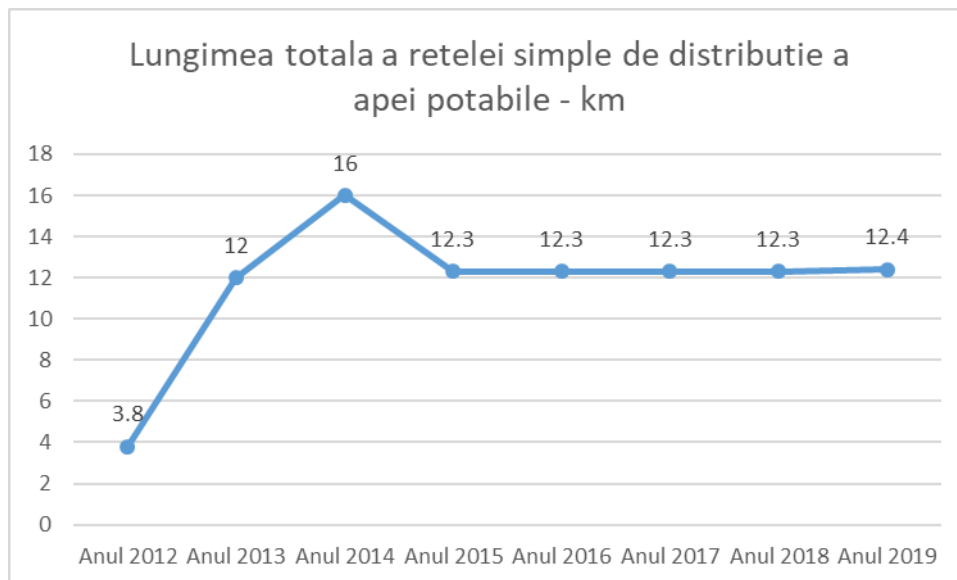
Evoluția suprafeței locuibile – total mp

Observatie:

Analizând suprafața locuibilă în perioada 2010-2019 se poate observa că, din 2011, când se observă o involuție semnificativă a suprafeței publice și o evoluție ușoară a celei private, acestea rămân ulterior neschimbate.

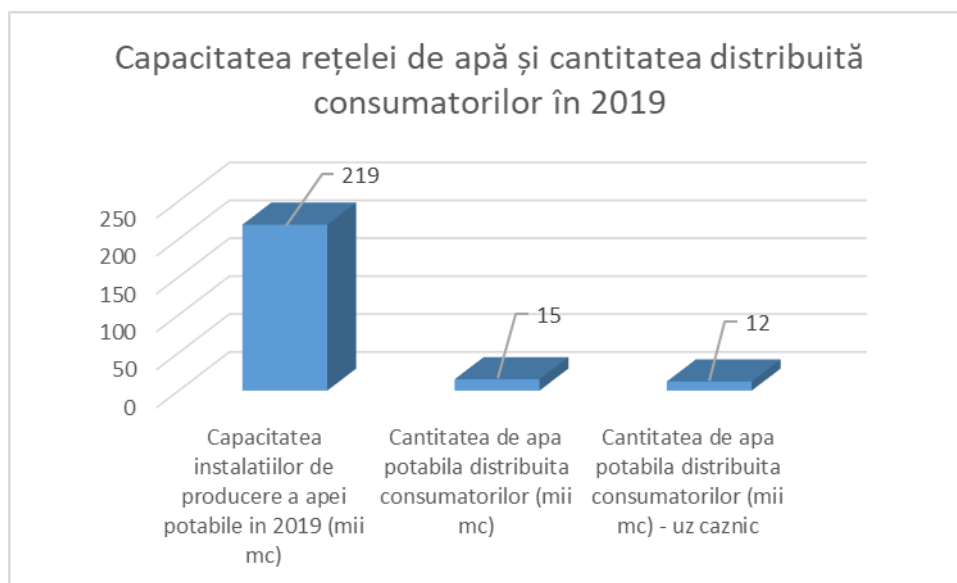
Lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile – km, comparativ 2010-2019

Observatie:

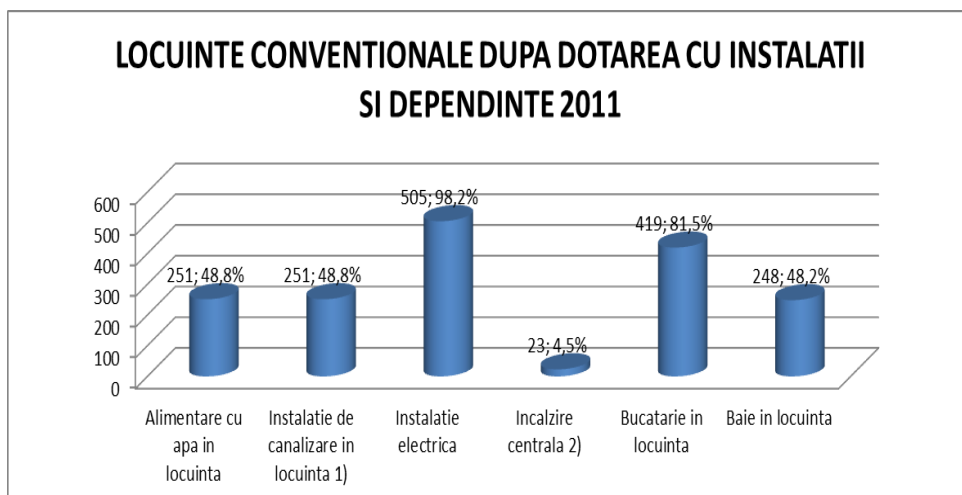
Construirea rețelei de distribuție a apei potabile a început în anul 2012, ajungând în 2019 la 12,4 km.

Capacitatea rețelei de apă distribuită în 2019

Observație: Sistemul de alimentare cu apă este sub-utilizat.

Locuințe convenționale după dotarea cu instalații și dependințe 2011

Observatie:

Numarul locuintelor conventionale din Comuna Sarmizegetusa este de 514, astfel din totalul locuintelor cele mai multe dispun dupa cum urmeaza de urmatoarele facilitati:

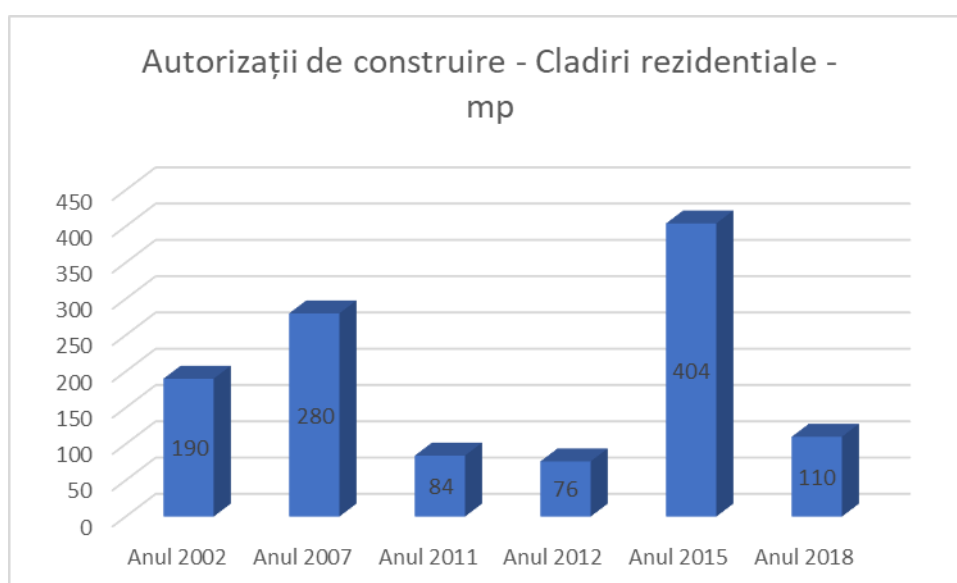
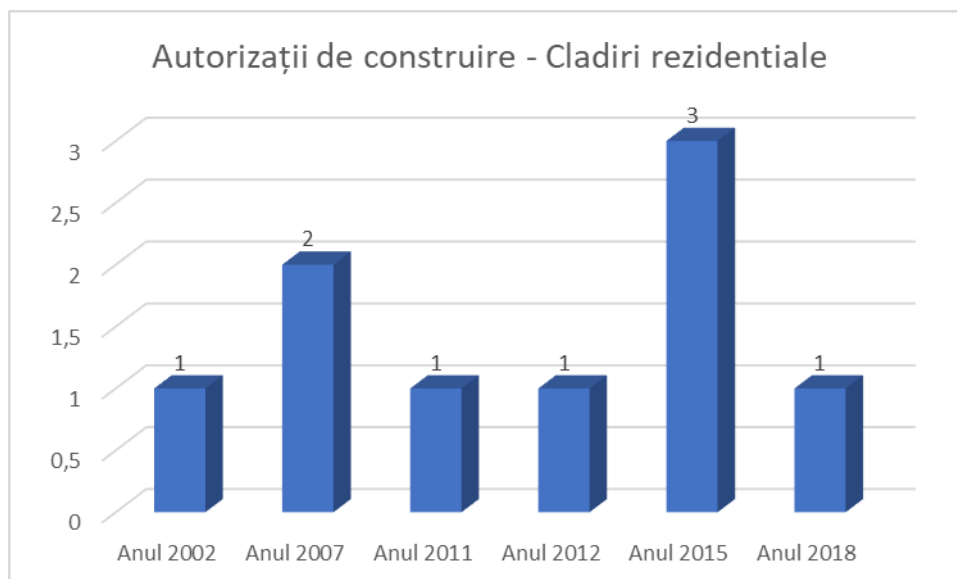
- **instalatie electrica – 98,2%;**
- **bucatarie in locuinta – 81,5%;**
- **alimentare cu apa in locuinta - 48,8%;**
- **cu un procent de 48,8% instalatie de canalizare in locuinta¹⁾;**
- **baie in locuinta – 48,2%;**
- **incalzire centrala 2) – 4,5%**

Legenda:

¹⁾ Locuinte care au instalatie de canalizare la o retea publica, la un sistem propriu sau alta situatie.

²⁾ Termoficare si centrala termica proprie.

Autorizatii de construire eliberate pentru cladiri rezidentiale (exclusiv pentru colectivitati) – numar

Observatie:

Anual se construiește cel puțin o construcție rezidențială, suprafața medie anuală fiind de 192 mp.

1.3 SITUAȚIA SOCIO-ECONOMICĂ

Dezvoltarea economico-socială este influențată de o serie de factori-amplasarea în rețeaua de localități a județului, relief, existența, exploatarea resurselor naturale, potențial industrial și agricol.

Amplasarea localităților comunei în zona de deal este în relație directă cu creșterea animalelor, activitatea preponderentă a locuitorilor din aceste zone.

Din păcate infrastructura nedezvoltată suficient – căi de comunicație modernizate, rețele edilitare-limitează confortul locuirii în mediul rural, constituind uneori și un impediment pentru dezvoltarea unor activități economice noi.

Profilul economic al comunei este preponderent agricol (agricultură, zootehnie, pomicultură, sivicultură), practicându-se în prezent agricultura în gospodăriile individuale.

Activitățile economice ale localității Sarmizegetusa sunt acum mai complexe: s-au constituit noi unități comerciale și de prestări servicii atât pentru populația comunei, cât și pentru circulația de tranzit.

O altă activitate cu tendințe de dezvoltare este ramura de turism și agrement, de sfârșit de săptămână. Este necesară modernizarea căilor de acces carosabil și acolo unde este posibil prevederea sau extinderea rețelelor edilitare.

Actuala perioadă este favorabilă inițiativei private, apărând numeroase societăți comerciale majoritatea având profil comercial sau de alimentație publică. În Comuna Sarmizegetusa s-au înființat noi societăți comerciale cu activitate în special servicii pe diverse profile.

Mediul de afaceri din comuna Sarmizegetusa, este încă fragil (afaceri extrem de puține ca număr și mici ca cifra de afaceri) ,dar avand in vedere potentialul turistic al zonei investitiile se bazeaza pe dezvoltarea turismului.

În comună există și sau dezvoltat mai mulți agenți economici care dezvoltă afaceri diverse în special cele de desfacere produse de mărfuri și produse către populație.

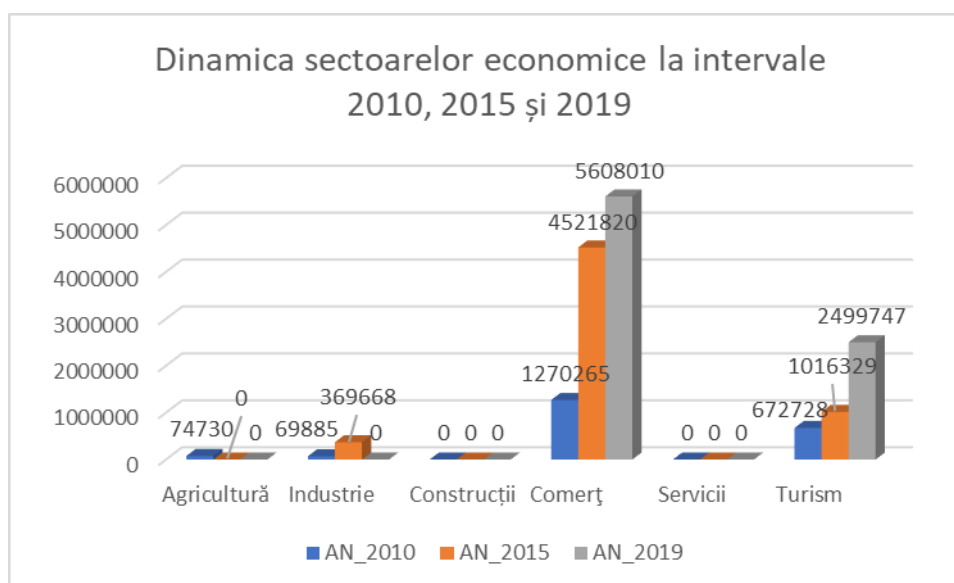
Principalele societăți comerciale din zonă sunt:

	Denumire societate	Localitate/sat (sediul sau punct de lucru)	Profil si domeniile/ariile de activitate economică	Număr aproximativ de angajați (indiferent de forma de angajare)
1.	S.C. COLCEAR SERV COM S.R.L.	Sarmizegetusa, nr. 226	restaurant	10
2.	S.C. OPRONI CORNELIUS ANICOM S.R.L.	Sarmizegetusa, nr. 83	resaurant + comert	5
3.	S.C. DOINEL AUTO MOTO SERV S.R.L.	Sarmizegetusa, nr. 31	restaurant	4
4.	S.C. SARMIS RETEZAT S.R.L.	Sarmizegetusa, nr. 208 A	pensiune	10
5.	S.C. ALEX AGROGREEN S.R.L.	Sarmizegetusa, nr. 223	comert	3
6.	S.C. RINIREA S.R.L.	Sarmizegetusa , nr. 83	comert	3

7.	ALBULESCU ARGENTINA I.F.	Sarmizegetusa, nr.17	comert	1
8.	S.C. APROVIMEX COM SRL	Paucinesti nr. 20	comert	1
9.	GAINA GHEORGHE I.F.	Paucinesti, nr. 74	comert	1
10.	BALOS ANDREIA IONELA I.I.	Zeicani, nr. 5	comert	1

Dinamica economiei (2010, 2015, 2019) – situație ONRC

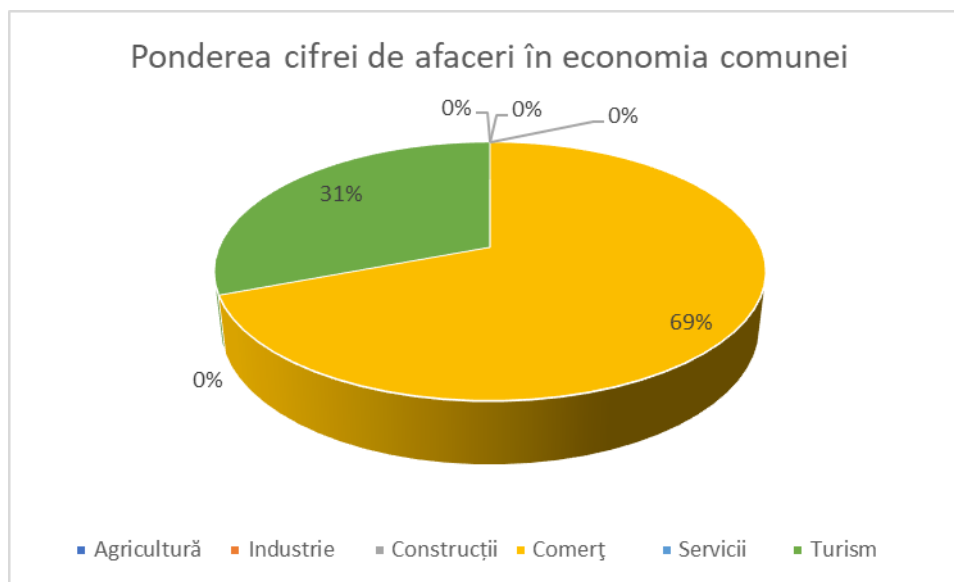
DOMENIU	AN_2010	AN_2015	AN_2019	Dinamica față de 2010	Pondere in total
Agricultură	74730	0	0	-74.730	0%
Industrie	69885	369668	0	-69.885	0%
Construcții	0	0	0	0	0%
Comerț	1270265	4521820	5608010	4.337.745	69%
Servicii	0	0	0	0	0%
Turism	672728	1016329	2499747	1.827.019	31%
Total	2087608	5907817	8107757	6.020.149	100%

Observatie:

Dupa cum se poate observa din graficul alaturat, la nivelul Comunei principalul domeniu al economiei pe toata perioada analizata este comerțul, urmat de turismul, ultimul cu un avânt considerabil. Agricultură și industria și-au anulat activitatea

Observatie:

Principala sursa de venit din comuna este Comertul (69%), urmat de turism (31%). Nu există activitate economică în alte sectoare.

Oportunități de investiții pe domenii:

- turism
- pomicultură
- legumicultură
- piscicultură
- apicultură
- dezvoltare infrastructură
- comerț
- agroturism

Oportunități de afaceri

Mediul de afaceri din comuna Sarmizegetusa, este încă fragil (afaceri extrem de puține ca număr și mici ca cifra de afaceri) ,dar avand in vedere potentialul turistic al zonei investișiile se bazeaza pe dezvoltarea turismului .

◇ Comerț.

Activitatea preponderentă o reprezintă comerțul alimentar și nealimentar și turismul. Numărul întreprindeilor la nivelul comunei Sarmizegetusa în anul 2019 la 17 SRL-uri, 29 persoane fizice și o întreprindere individuală. Cu toate acestea, s-a întregitrat creștere față de 2012, când se întregitrau aproximativ 9 SRL-uri, iar cel al asociațiilor familiale si persoane fizice la 4.

◇ Turismul și agroturismul.

Colonia Ulpia Traiana Sarmizegetusa, capitală a Daciei romane fondată de împăratul Traian în secolul al II-lea imediat după cucerirea Daciei de către romani este situată în comuna Sarmizegetusa, unul dintre acele locuri unde trecătorul pășește pe istorie. Complexul arheologic oferă vizitatorilor vestigii romane: amfiteatrul, palatul augustalilor, forul, templele unor divinități. Vestigiile descoperite confirmă faptul că așezarea a continuat să existe și după abandonarea provinciei Dacia de către romani (271/275) până în cursul secolului IV. Vizitatorii pot urmări zidurile amfiteatrului de formă eliptică, precum și traseul canalului de scurgere din interiorul arenei. În partea de sud - vest a amfiteatrului se află un complex de sanctuare închinat diverșilor zei și o biserică. În partea de nord a complexului arheologic, vizitatorii pot vedea fostul palat al augustalilor, forumul și sediul procuratorului financiar. Prin proiectul *Conservare, restaurare la Amfiteatrul din cadrul sitului arheologic Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, având un buget de 21,9 milioane lei finanțat prin POR 2014-2020, ruinele coloniei vor fi restaurate până la finele anului 2023,.

În nord - vestul coloniei Ulpia, pe partea opusă a DN 68 există un muzeu arheologic al fostei colonii în care sunt expuse obiecte aparținând coloniei: monede, pietre de mormânt, stele și altare funerare, inscripții, statuile votive ale lui Iupiter și Higea, reliefuri ale Cavalerului Trac, ale Dianei, ale Cavalerilor Danubieni, capete de statui de bronz, busturi ale lui Marte, Minerva, medalioane, fibule, mozaicuri, obiecte de argint și bronz, ceramică, sticlărie, precum și capul unei statui de bronz reprezentând pe împăratul Traian. Muzeul, inaugurat la 9 august 1982, are o expoziție permanentă ce ocupă patru săli la parter și cinci săli la etaj. La parter mai există o sală care e destinată expozițiilor temporare. Câteva piese sunt expuse și în curtea și cerdacul muzeului. Multe dintre piesele descoperite la Ulpia Traiana sunt expuse în muzee sau colecții din țară: Muzeul Național de istorie din București, Muzeul de istorie al Transilvaniei Cluj Napoca, Muzeul Banatului Timișoara, Muzeul Brukenthal Sibiu etc. De asemenea pentru vizitatori există o parcare și un mic local unde se pot servi mâncăruri tradiționale hațegane. Ca posibilități de cazare poate fi folosită fie zona din jurul coloniei, unde poate fi amplasat foarte ușor un cort, sau satul unde se practică deja turismul rural. Turistul care se hotărăște să poposească trei zile la Sarmizegetusa are de văzut nu numai orașul antic ci și Cetatea Colț, Cetatea Mălăiești, Biserica din Densuș, Biserica din Strei ca și Cetatea de la Hațeg. Zona este de o frumusețe deosebită având în vedere că totul este înconjurat de pădure, și din toate punctele de vedere este o zonă ecologică, oamenii practicând o agricultură ecologică într-un procent de 100% .

Este de asemenea o zonă cu bogat potențial turistic datorită istoriei acestor locuri.

Există pe raza comunei 4 pensiuni agro-turistice iar populația este interesată din ce în ce mai mult de posibilitatea dezvoltării unor afaceri în acest sens având în vedere potențialul turistic al zonei.

Se dorește înființarea unor trasee turistice și forestiere pentru a ajuta la dezvoltarea turismului și pentru ca iubitorii pădurilor să poată admira frumusețea acestora.

◇ Creșterea animalelor, prelucrarea laptelui, cărnii

În viitor se dorește înființarea și dezvoltarea agriculturii de tip ferme familiale pe plan local.

Plantele predominante sunt cerealele, porumbul și grâul cultivate în proporție de 100% în mod ecologic. Se mai cultivă orzul, cartofi, legume și plante furajere. Legumele care se pretează la condițiile ecologice din zonă sunt rădăcinoasele, varza, ceapa, fasolea.

Specia predominantă a livezilor aproximativ 9 ha este prunul, din care circa 80% din producție este destinată fabricării țuicii, iar restul ca fructe proaspete destinate pieții.

Pășunile și fânețele însumează o suprafață de aproximativ 3609 ha din suprafața totală de teren a comunei. Ponderea mare a acestor suprafețe face ca activitatea de bază agricolă să fie zootehnia.

Se cresc în special bovine din care vaci și juninci, porcine, ovine, caprine, cabaline, păsări.

Există o foarte mare dorință a populației de a se îndrepta spre dezvoltarea unor ferme cu ajutorul cărora să practice agricultură mai puțin convențională cum ar fi fermele de melci.

În acest scop Primăria încearcă să capteze prin biroul agricol fonduri pentru demararea acestor afaceri. Astfel, prin PNDR 2014-2020, au fost finanțate 13 proiecte în cadrul măsurii 0630 - Sprijin pentru dezvoltarea fermelor mici și un proiect în cadrul măsurii 0610 - Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri.

În ceea ce privește retrocedarea pădurilor către proprietari în comuna Sarmizegetusa, acestea sunt retrocedate în proporție de aproximativ 90%.

Agricultura și creșterea animalelor

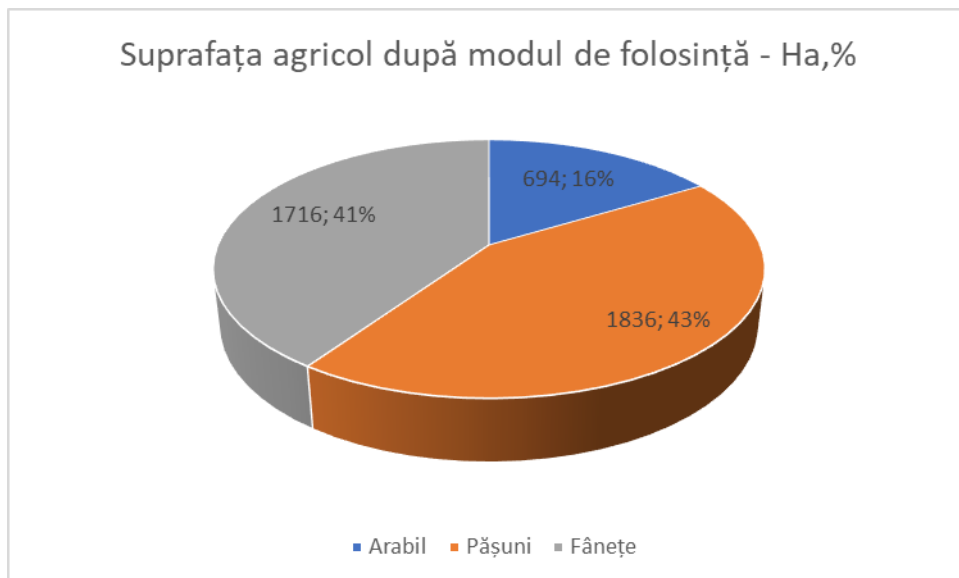
Zona este favorabilă zootehniei, în special creșterii de vaci de lapte și oi.

Zona de producție agricolă – este prezentă în toate localitățile comunei, cu mențiunea că unele unități au fost între timp desființate, iar altele privatizate și refuncționalizate în unități de industrie mică.

Producțiile agricole ale acestei zone sunt utilizate mai mult în gospodăriile proprii, ca hrană pentru cetățeni și animale. Ele nu sunt suficiente pentru acoperirea nevoilor cetățenilor.

Întrucât din activitățile agricole și din creșterea animalelor nu se poate asigura un trai decent, majoritatea populației active din comună lucrează în diferite domenii de activitate. Ca urmare a acestui fapt, cei care se ocupă în principal cu creșterea animalelor și cultivarea terenurilor sunt persoanele vârstnice.

Suprafața agricolă după modul de folosință

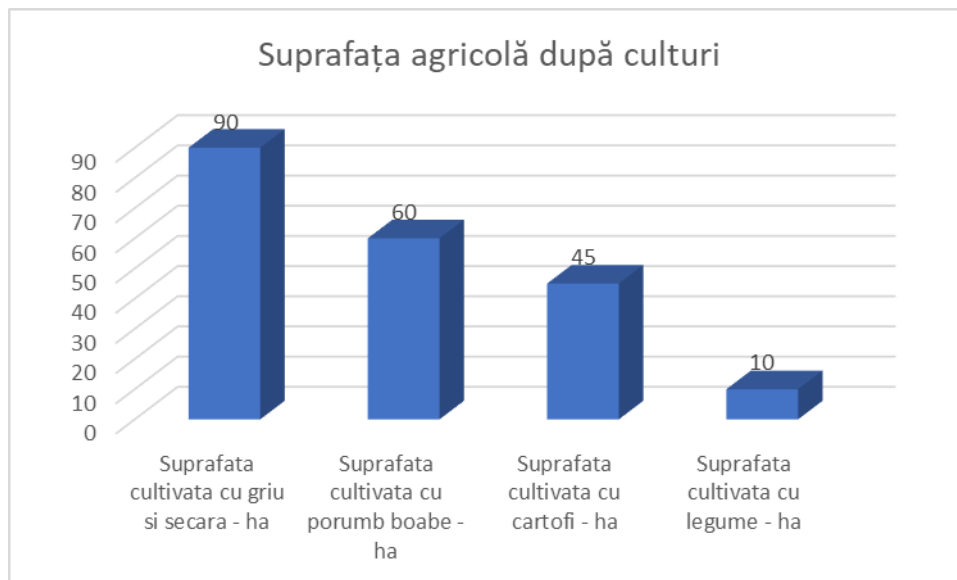

Observatie:

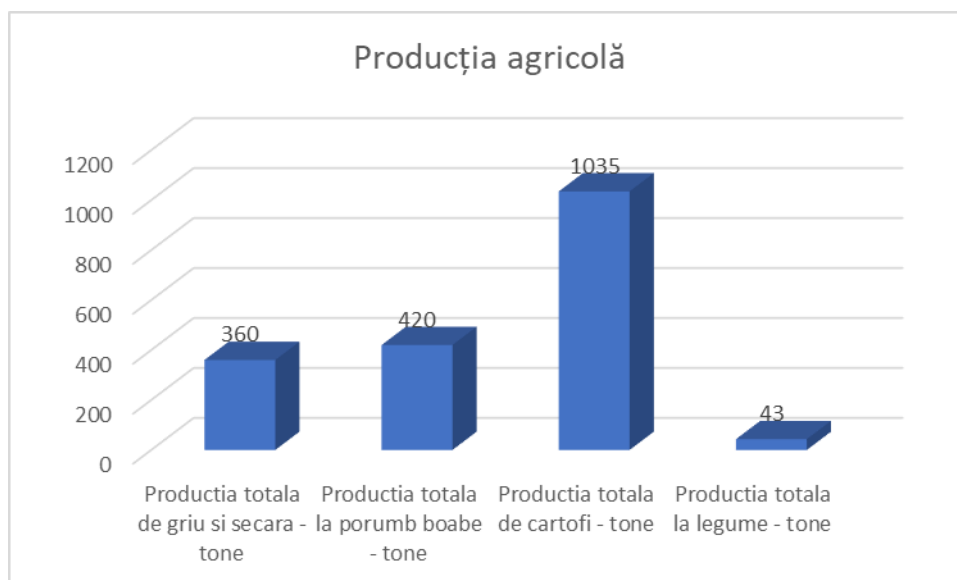
Dupa cum se poate observa din graficul alaturat, la nivelul Comunei Sarmizegetusa, ponderea suprafețelor agricole clasificate după modul de folosință este după cum urmează: din totalul de 4246 ha – 43% reprezintă suprafața pășunilor, 41% suprafața fanetelor și 16% suprafața arabilă.

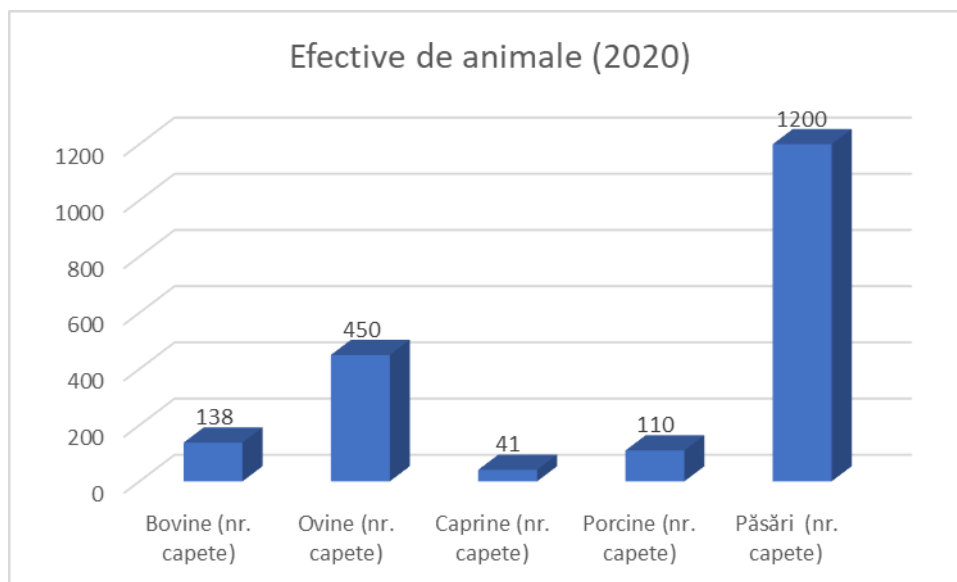
Numărul exploatațiilor agricole este 636, conform datelor furnizate de Primăria Comunei Sarmizegetusa.

Modul de cultivare a terenului arabil (2021)

Producția agricolă pe comună pentru ultimul an agricol (2021)

Serviciile și comerțul

Activitatea ce a luat amploare în sectorul privat este comerțul atât alimentar cât și nealimentar, alimentație publică. Sectorul de servicii și cel de comerț sunt cele mai reprezentative în dinamica economiei comunei Sarmizegetusa.

Pentru comerțul alimentar și nealimentar există magazine mixte în satele comunei Sarmizegetusa, și o serie de unități particulare a micilor întreprinzători, care de altfel au prestații și în alimentația publică.

O oportunitate de dezvoltare în sectorul serviciilor sunt înființarea unor ateliere mecanice și baze pentru utilaje agricole.

Transporturile și rețeaua de acces

Comuna Sarmizegetusa e situata in partea de sud-vest a judetului Hunedoara la 65 km de municipiul Deva si 17 km de orasul Hateg in frumosul tinut al Tarii Hategului.

Legatura comunei cu resedinta judetului este asigurata prin drumul national Deva-Hateg-Caransebes DN 68; legatura dintre Transilvania si Banat se face prin trecatoarea care in antichitate purta numele de Tapae care astazi se numeste Portile de Fier ale Transilvaniei situate pe raza comunei.

ALTE CAI DE ACCES

1. Drum comunal DC 85 - lungime 600 m (Clopotiva - Sarmizegetusa)
2. Drum comunal DC 86 - lungime 550 m (Sarmizegetusa – Hobita-Gradiste)
3. Drum comunal DC 87 - lungime 910 m (Paucinesti)
4. Drum comunal DC 88- lungime 420 m (Zeicani)
5. Drum comunal DC 92- lungime 200 m (Brezova)

Legătura comunei cu reședința județului este asigurată prin drumul național Deva-Hațeg-Caransebeș, iar cea dintre Transilvania și Banat se face prin trecătoarea care, în antichitate, purta numele de Tapae și ce astăzi se numește Porțile de Fier ale Transilvaniei, situate pe raza localității.

Turismul

Localitatea reprezintă locul de formare a poporului român, ea abundă de situri arheologice, temple ale zeilor, Amfiteatrul roman, Palatul Augustalilor și Muzeul de arheologie.

Colonia Ulpia Traiana Sarmizegetusa, capitală a Daciei romane fondată de împăratul Traian în secolul al II-lea imediat după cucerirea Daciei de către romani este situată în comuna Sarmizegetusa, unul dintre acele locuri unde trecătorul pășește pe istorie. Complexul arheologic oferă vizitatorilor vestigii romane: amfiteatrul, palatul augustalilor, forul, templele unor divinități.

Vestigiiile descoperite confirmă faptul că așezarea a continuat să existe și după abandonarea provinciei Dacia de către romani (271/275) până în cursul secolului IV. Vizitatorii pot urmări zidurile amfiteatrului de formă eliptică, precum și traseul canalului de scurgere din interiorul arenei. În partea de sud - vest a amfiteatrului se află un complex de sanctuare închinat diverșilor zei și o biserică. În partea de nord a complexului arheologic, vizitatorii pot vedea fostul palat al augustalilor, forumul și sediul procuratorului financiar.

În nord - vestul coloniei Ulpia, pe partea opusă a DN 68 există un muzeu arheologic al fostei colonii în care sunt expuse obiecte aparținând coloniei: monede, pietre de mormânt, stele și altare funerare, inscripții, statuile votive ale lui Iupiter și Higea, reliefuri ale Cavalerului Trac, ale Diane, ale Cavalerilor Danubieni, capete de statui de bronz, busturi ale lui Marte, Minerva, medalioane, fibule, mozaicuri, obiecte de argint și bronz, ceramică, sticlărie, precum și capul unei statui de bronz reprezentând pe împăratul Traian.

Muzeul, inaugurat la 9 august 1982, are o expoziție permanentă ce ocupă patru săli la parter și cinci săli la etaj. La parter mai există o sală care e destinată expozițiilor temporare. Câteva piese sunt expuse și în curtea și cerdacul muzeului. Multe dintre piesele descoperite la Ulpia Traiana sunt expuse în muzee sau colecții din țară: Muzeul Național de istorie din București, Muzeul de istorie al Transilvaniei Cluj Napoca, Muzeul Banatului Timișoara, Muzeul Brukenthal Sibiu etc. De asemeni pentru vizitatori există o parcare și un mic local unde se pot servi mâncăruri tradiționale hațegane.

Ca posibilități de cazare poate fi folosită fie zona din jurul coloniei, unde poate fi amplasat foarte ușor un cort, sau satul unde se practică deja turismul rural. Turistul care se hotărăște să poposească trei zile la Sarmizegetusa are de văzut nu numai orașul

antic ci și Cetatea Colț, Cetatea Mălăiești, Biserica din Densuș, Biserica din Strei ca și Cetatea de la Hațeg.

Zona este de o frumusețe deosebită având în vedere că totul este înconjurat de pădure și din toate punctele de vedere este o zonă ecologică, oamenii practicând o agricultură ecologică într-un procent de 100% .

Este de asemenea o zonă cu bogat potențial turistic datorită istoriei acestor locuri.

Există pe raza comunei 4 pensiuni agro-turistice iar populația este interesată din ce în ce mai mult de posibilitatea dezvoltării unor afaceri în acest sens având în vedere potențialul turistic al zonei.

Se dorește înființarea unor trasee turistice și forestiere pentru a ajuta la dezvoltarea turismului și pentru ca iubitorii pădurilor să poată admira frumusețea acestora.

Obiceiuri, tradiții:

În localitate sunt tradiții ca: Nedeea, Măsuratul oilor, tradiții legate de sărbătorile de iarnă (tăiatul porcului, pomana porcului, colindătorii, sorcova, plugușorul) și au loc anual două festivaluri: "Dies Traiani", în data de 19 septembrie cu ocazia zilei de naștere a Împăratului Traian, întemeietorul Sarmizegetusei, și "Ziua Recoltei", în data de 14 octombrie, sărbătorită în comunitate cu ocazia încheierii lucrărilor agricole (se desfășoară o expoziție cu produse agricole locale și o serbare câmpenească).

Alte obiceiuri traditionale locale sunt: clacile ce se desfasoara la unele munci agricole (ex.: depanusat porumb, stransul recoltei) ; Dodoloiul , obicei de invocare a ploii practicat in zilele secetoase de vara de catre copiii satului; Strigarea peste sat ,obicei practicat in joia mare inainte de Sfintele Pasti care consta in satirizarea unor momente mai „deocheate” din viata satului.In comuna exista Muzeul de Arheologie.

Pe raza comunei Sarmizegetusa există următoarele monumente și situri istorice:

Nr.crt.	Cod LMI	Denumire	Adresa
1	HD-I-s-A-03164	Așezare	Sat BREAZOVA, comuna SARMIZEGETUSA, Pe drumul spre Poieni, pe Valea Breazovei
2	HD-I-s-A-03163	Cetatea dacică de la Sarmizegetusa, punct "Dealul Tapae"	sat ZEICANI; comuna SARMIZEGETUSA, "Dealul Tapae", versantul de S-E
3	HD-I-m-A-03163.01	Fortificație	sat ZEICANI; comuna SARMIZEGETUSA, "Dealul Tapae", versantul de S-E
4	HD-I-m-A-03163.02	Fortificație medievală	sat ZEICANI; comuna SARMIZEGETUSA, "Dealul Tapae", versantul de S-E
5	HD-I-s-A-03205	Colonia Ulpia Traiana Augusta Dacica Sarmizegetusa	sat SARMIZEGETUSA; comuna SARMIZEGETUSA
6	HD-III-m-B-03486	Monumentul "Buzdugan"	sat ZEICANI; comuna SARMIZEGETUSA

Situri arheologice (altele decât cele aflate pe Lista Monumentelor Istorice):

1. Breazova

Cuptor de cărămizi de la Breazova, la S de sat, între drum și pâraul
Apa Mare; Locuirea romană de la Breazova, Dealul Drăgaia;

2. Hobița-Grădiște

- Așezarea romană de la Hobița-Grădiște. în hotarul satului se află numeroase urme de construcții romane, care țineau de teritoriul Sarmizegetusei. La cimitir s-au găsit fragmente de inscripții;
- Cuptor de la Hobița-Grădiște - "Dealul Sucionilor". Pe „ Dealul Sucionilor", la marginea satului, în urma cercetărilor efectuate de către O. Floca în 1943 a fost descoperit un cuptor de cărămizi;
- Villa rustica de la Hobița-Grădiște - "Dealul Hobenilor". În 1948 săpăturile lui O. Floca au scos la lumină o villa rustica și un bogat material arheologic, printre care țigle cu ștampila FDL, ceramică și două monede romane;
- Fortificații de la Hobița-Grădiște;

3. Păucinești

- Conducta romană de la Păucinești, în sat, aproape de ruinele bisericii;

4. Sarmizegetusa

- Locuirea neolitică de la Sarmizegetusa; Depozitul de bronzuri de la Sarmizegetusa;

5. Zeicani

- Monumentele romane de la Zeicani;
- Fortificația de la Zeicani - "lordănel".

Capacitatea de cazare și exploatarea acesteia :

Localitatea reprezintă locul de formare a poporului român, ea abundă de situri arheologice, temple ale zeilor, Amfiteatrul roman, Palatul Augustalilor și Muzeul de arheologie.

Pensiuni agro-turistice in numar de 4: Pensiunea Venus(3 camere,6 paturi, 2 margarete) Pensiunea Zamolxe (7 camere, 14 paturi 2 margarete), Pensiunea Sarmis (10 camere ,12 paturi ,3 margarete), Pensiunea Ulpia Traiana.(4 camere ,8 paturi ,2 margarete)

NR. CRT	DENUMIREA PENSIUNII	ADRESA PENSIUNII, PUNCT LUCRU	NR. LOCURI CAZARE	NR. CAMERE	TELEFON CONTACT
1.	"ZAMOLXE"	SARMIZEGETUSA NR.60	25		0254776574
2.	"VENUS"	SARMIZEGETUSA NR.47/A	6	3	0742558510
3	"SARMIS"	SARMIZEGETUSA NR.82	58	15 CAM.CU PAT DUBLU 5 CAMERA TRIPLA	0744794051

				3 APARTAMENT CU 4 LOCURI	
4.	"ULPIA TRAIANA"	SARMIZEGETUSA NR.153	6	3	0763758939
5.	"DORIS"	SARMIZEGETUSA NR.8B	6	3	0753915875
6.	VILA"LA CRISTINA"	SARMIZEGETUSA NR.130	20		0746005215
7.	"ANIDOR"	BREAZOVA NR.10A	23	9	0762257755

Sosiri (unitati cazare si vile turistice) - total – numar

Întregirările statistice în domeniul turismului pentru comuna Sarmizegetusa nu par coerente și, prin urmare, nu emitem constatări cu privire la acestea:

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Structuri de primire turistica cu functiuni de cazare	1	1	1	1	1	1	3	3	3	3
Capacitatea de cazare (locuri)	12	12	12	12	12	44	44	44	44	58
Sosiri ale turiștilor		57				45				
Innoptari in structuri de primire turistica		57				50				

Sursa: INS, TEMPO

Servicii publice:

In comuna Sarmizegetusa exista un Oficiu Postal care apartine Postei Romane precum si un Post de Politie cu un numar de 2 angajati.

Alimentarea cu apă și canalizare

În 2014, niciuna din localitățile comunei nu dispunea de vreun sistem centralizat de alimentare cu apă, apa potabilă pentru oameni și animale fiind asigurată din fântânile proprii. Aceeași situație se întâlnește și în ceea ce privește canalizarea menajeră.

Începând cu 2015, în comună au început să se implementeze următoarele proiecte:

- Alimentare cu apă potabilă în sistem centralizată a localităților Sarmizegetusa, Breazova și Hobița -Grădiște, Jud. Hunedoara, în valoare de 3.860.772,16 lei (finalizat)
- Alimentare cu apă și canalizare în localitățile Paucinești și Zeicani, comuna Sarmizegetusa, județul Hunedoara, în valoare de 10.542.372,00 lei (finalizat)
- Înființare canalizare în localitățile Hobița-Gradiste, Sarmizegetusa, Breazova, Comuna Sarmizegetusa, județul Hunedoara, în valoare de 7.675.793,25 lei (finalizat)

Este în curs de elaborare proiectul tehnic pentru proiectul *Înființare canalizare în localitățile Hobița-Gradiste, Sarmizegetusa, Breazova, comuna Sarmizegetusa - ETAPA 2*, cu o valoare a investiției estimată la 7.112.604,60 lei.

Canalizarea pluvială. Apele meteorice se scurg sub formă de torenți prin văile existente, fiind captate de pâraie importante ce traversează localitățile și care se varsă în râul Mureș. La ploi intense, există zone cu gospodării parțial inundate.

Alimentarea cu gaze naturale

În prezent nu există alimentare cu gaze naturale în sistem centralizat la nivelul comunei Sarmizegetusa, însă se lucrează la studiul de fezabilitate aferent proiectului *Alimentare cu gaz în comuna Sarmizegetusa, județul Hunedoara*, cu o valoare estimată de 8.000.000 lei.

Gospodărie comunală

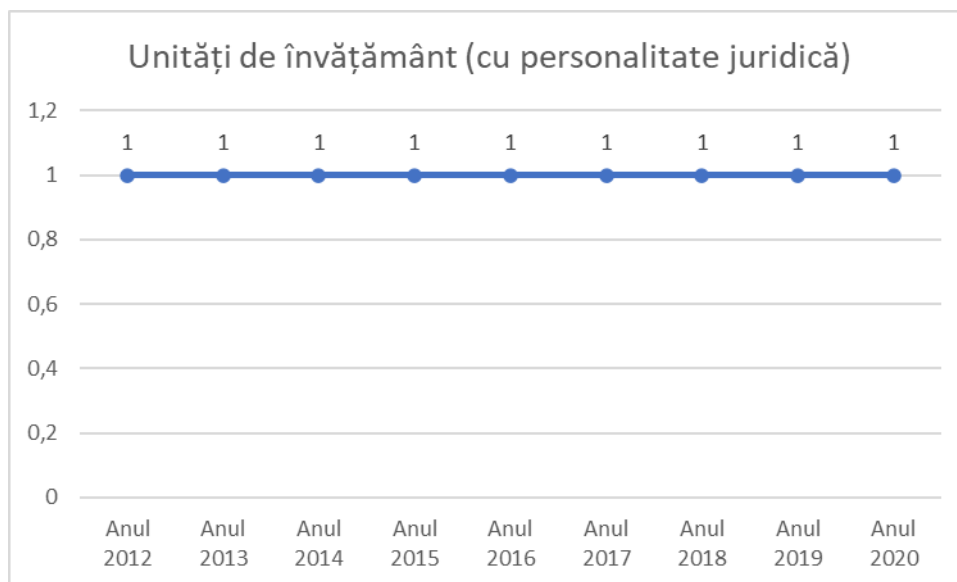
În afară de cimitirele din localități, nu există alte dotări sau servicii de gospodărie comunală, cum ar fi : platforme de colectare a gunoiului menajer sau a deșeurilor, puțuri seci pentru animale moarte, captări și rezervoare de apă, stații de epurare, etc.

Învățământ și educație:

La nivelul comunei există o școală gimnazială în localitatea Sarmizegetusa, o școală primară arondată la Păucinești și o grădiniță, în care predau un număr de 11 cadre didactice învață:

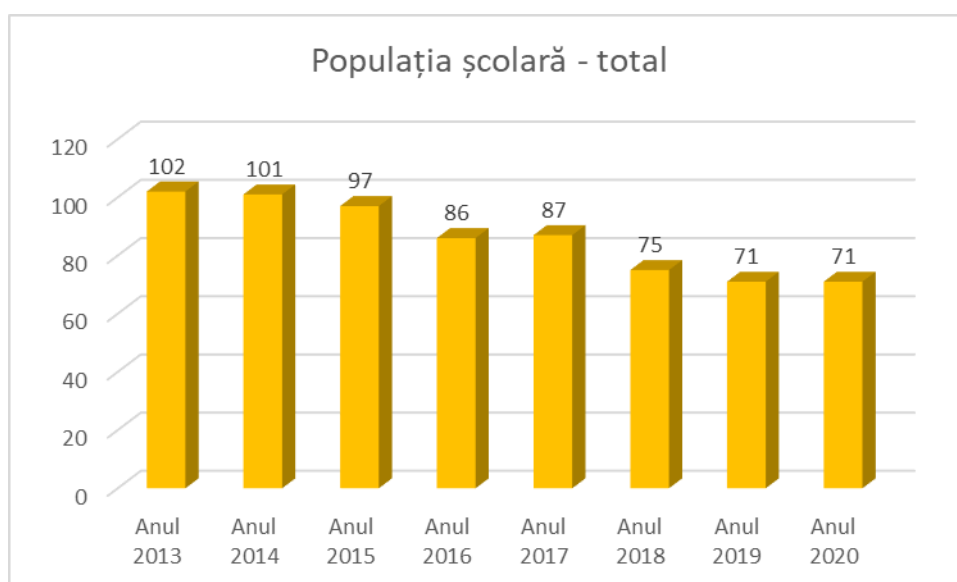
- un efectiv de 15 preșcolari.
- 56 elevi, din care 24 în învățământul primar și 32 în învățământul gimnazial.

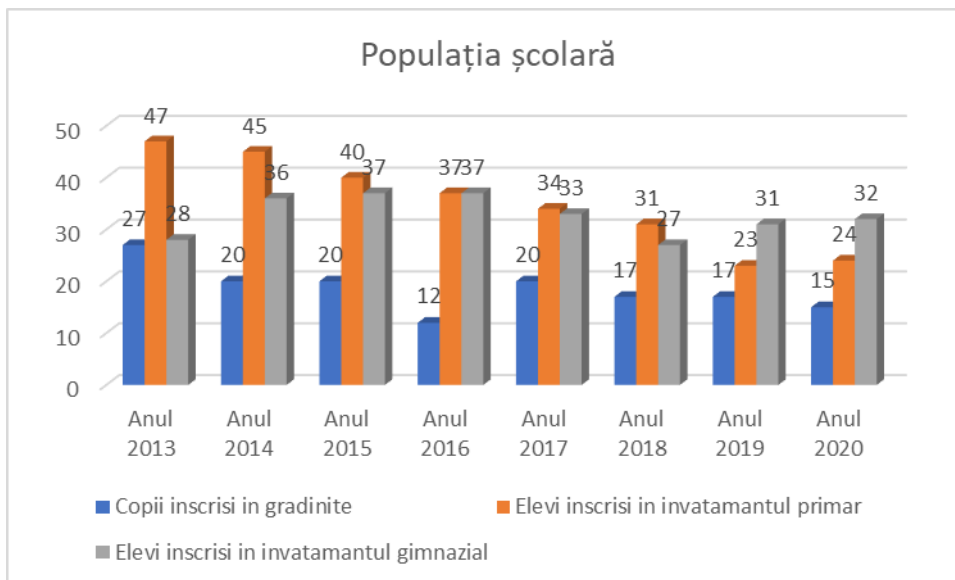
Situația școlară (copii înscriși în grădinițe, elevi înscriși în învățământ primar și gimnazial)

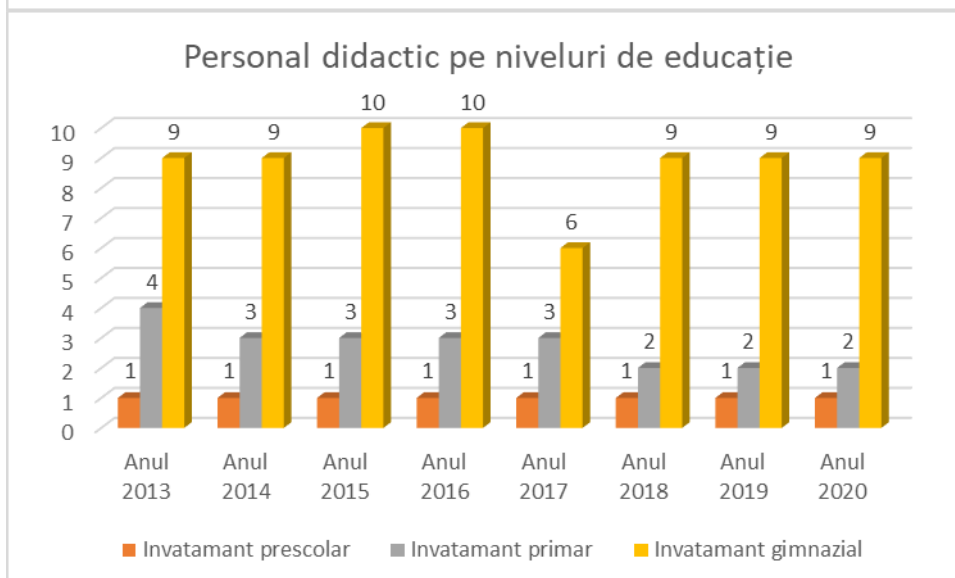
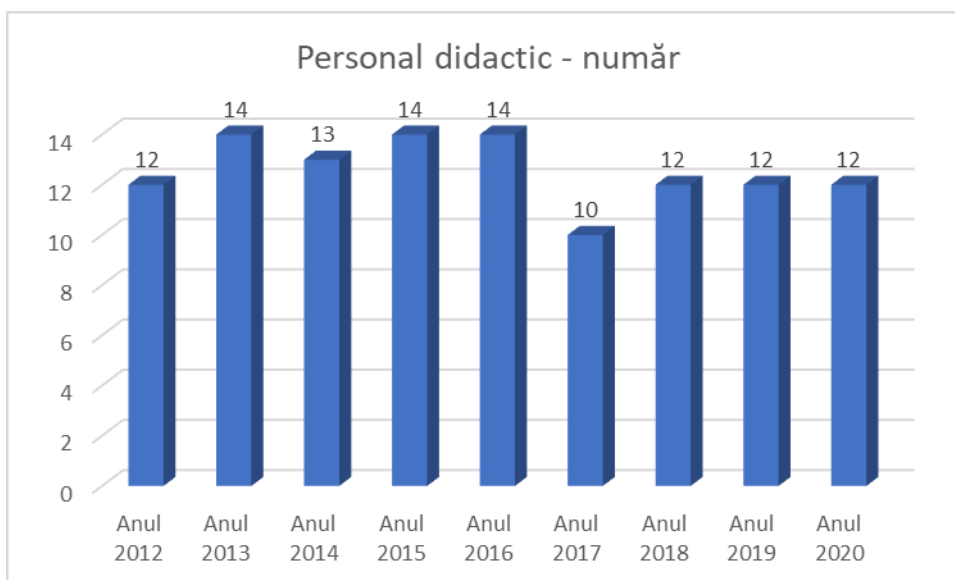
Observatie:

In perioada analizata numărul unităților de învățământ de la nivelul comunei Sarmizegetusa rămâne constant, respectiv 1 unitate functionala.

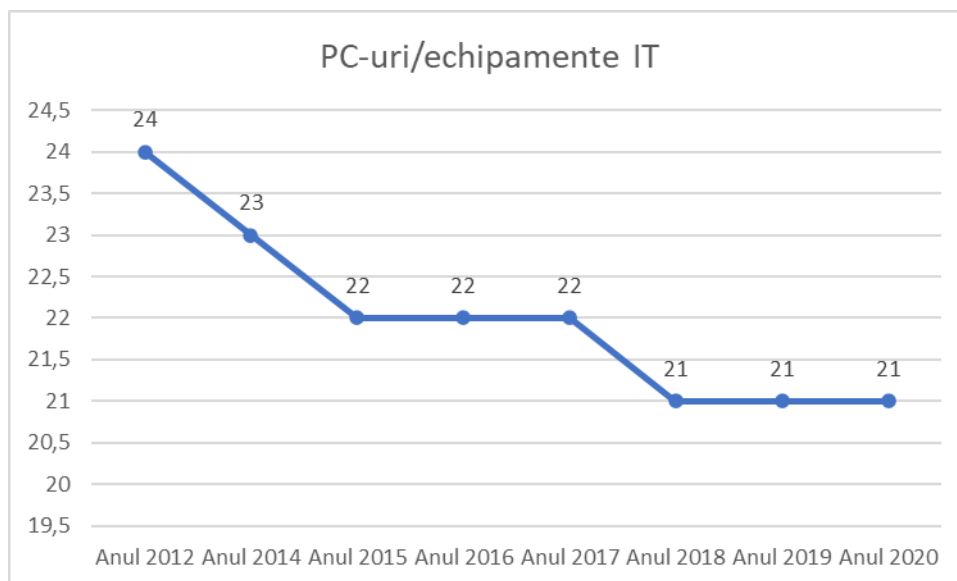

Observatie: Se poate remarca o scădere a numărului de copii înscriși la unitatii de învățământ din Comună.

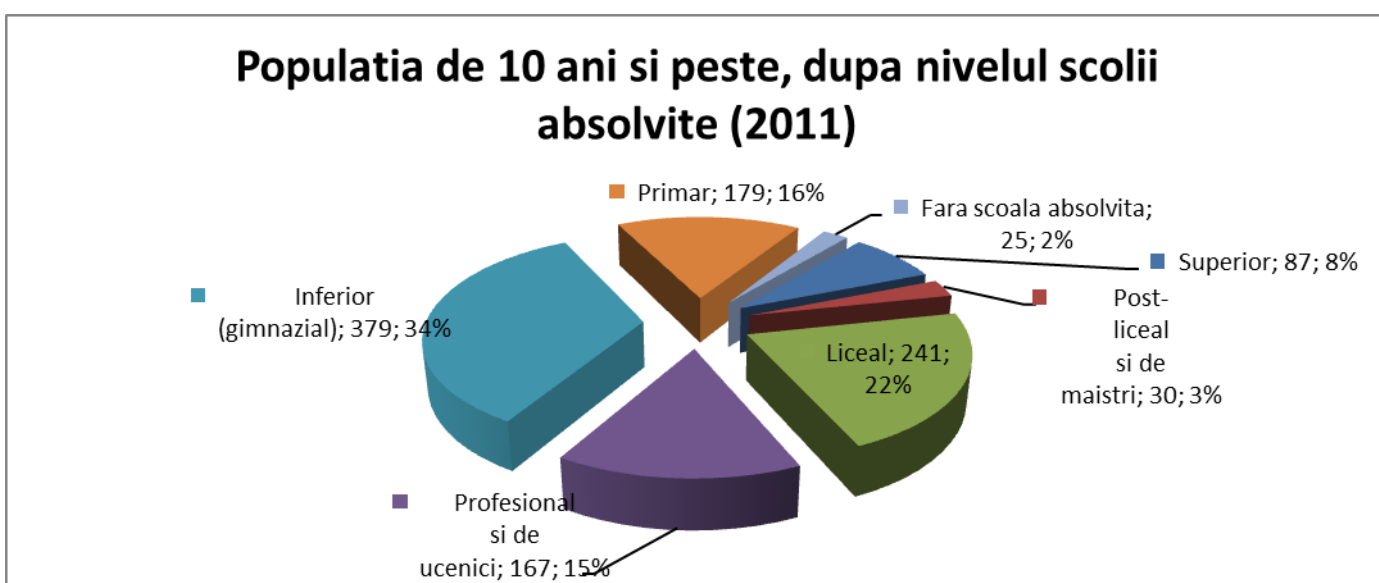

Observatie: Personalul didactic este relativ constant, cu o singură iregularitate în anul 2017.

Observatie: In ceea ce priveste PC-urile din cadrul unitatilor de invatamant, numarul acestora a scăzut ușor. Cu toate acestea, există în derulare proiectul *ACHIZIȚIONARE ECHIPAMENTE PENTRU DOTAREA ȘCOLII DE PE RAZA COMUNEI SARMIZEGETUSA*, finanțat prin POC, cu o valoare de 143.852,44 lei.

Populatia de 10 ani si peste, dupa nivelul scolii absolvite (2011)

Observatie:

Din totalul populației stabile de 10 ani și peste, se poate remarca faptul că ponderea cea mai mare (34%) o au persoanele care au absolvit nivelul gimnazial de învățământ, urmat de cel liceal (22%) și învățământul profesional și de ucenici cu un procent de 15%.

Sănătate

În localitate există un Cabinet medical individual în care activează un medic de familie și un Cabinet medical comunitar în care activează două asistente medicale comunitare; un Cabinet medical veterinar unde activează un medic și un asistent veterinar. Rezidenții care au nevoie de servicii medicale specializate se deplasează la Spitalul Orășenesc Hațeg.

Cele mai frecvente boli sunt: cardio-vasculare - 34,36%; oncologice - 0,97%; respiratori - 9,95%; metabolice – diabet - 9,04%; psihice - 1,36%; neurologice - 2,94%; digestive - 1,51%.

Cauzele cele mai frecvente de deces în comunitate în cazul persoanelor cu vârsta cuprinsă între 41-60 de ani sunt afecțiunile cardio-vasculare

Nu există mortalitate infantilă în comunitate, iar sarcinile sub 18 ani sunt foarte rare.

Pentru persoanele cu handicap, persoanele vârstnice, defavorizate, există Serviciul de Asistență Socială în cadrul Primăriei unde își desfășoară activitatea un referent social și asistent medical comunitar.

Mediul înconjurător

Nici unul dintre fostele CAP – uri nu mai funcționează în prezent, iar micile unități industriale de mică producție, nu constituie surse de poluare majore, fiecare având aviz și acorduri de funcționare de la Agenția de Mediu.

O problemă ce trebuie rezolvată este amenajarea unei platforme de gunoi și dotarea ei cu un puț pentru incinerarea animalelor.

Protecția aerului

În comuna Sarmizegetusa, calitatea aerului nu este urmărită prin puncte de recoltare pentru determinarea sistematică a indicatorilor practicați în plan regional, respectiv dioxid de sulf, dioxid de azot, amoniac, pulberi în suspensie și pulberi sedimentabile, deoarece în zonă nu există surse semnificative de poluare a aerului care să justifice o rețea de supraveghere a calității aerului. Menționăm, de asemenea, că nu s-au înregistrat poluări accidentale sau accidente majore de mediu pe teritoriul comunei Sarmizegetusa.

Calitatea aerului în zonele protejate este reglementată prin STAS 12574-87 „Aer în zonele protejate” și care stabilește concentrațiile maxime admisibile ale unor

substanțe în aerul zonelor protejate, modificat și completat de Ordinul MAPM nr. 592/2002 privind stabilirea valorii de prag pentru anumiți indicatori.

Protecția naturii

Conform adresei, nr. 5484/ML/9.07.2020 emise de Agenția pentru Protecția Mediului Hunedoara, aria naturală existentă pe raza comunei Sarmizegetusa este: Situl Natura 200 – ROSCI0292 Coridorul Rusca Montană – Țarcu – Retezat.

Situația Socială

Nu există programe locale de calificare și recalificare a forței de muncă, ceea ce antrenează o adaptare mai lentă a populației rurale mature și vârstnice la schimbările și provocările lumii actuale, în general, și la fenomenul mobilității și reconversiei profesionale, în special. În timp, acest lucru poate determina decalaje economice mari, greu de recuperat.

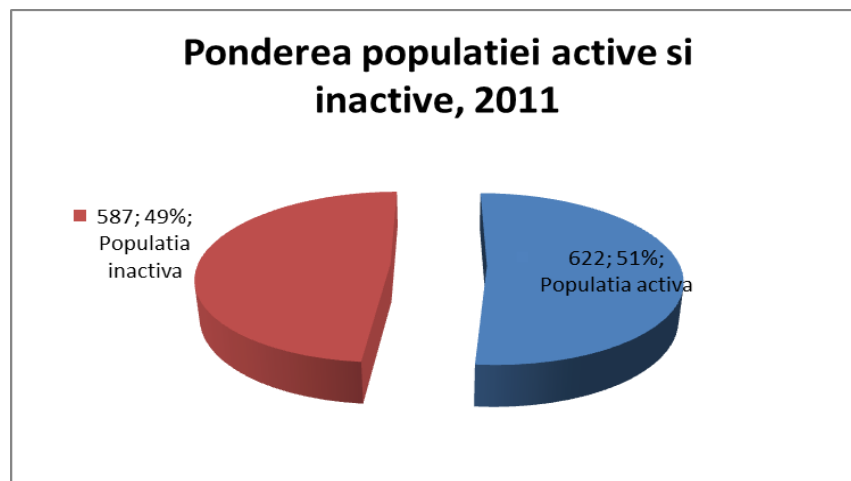
O atenție deosebită este acordată evoluțiilor standardului de viață, ale veniturilor și consumului populației, dar și calității vieții de muncă, ocupării și șomajului.

Comuna Sarmizegetusa , ca de altfel mai multe zone, este din punct de vedere economic, o localitate care a fost axată pe agricultura, iar o parte din populație a fost angajată în sectorul industrial din orasele învecinate.

Datorită restructurărilor personalului din industrie, rata șomajului în comunei Sarmizegetusa (ponderea șomerilor înregistrați în totalul resurselor de muncă) era în 2012 la aproximativ 5%. Aceasta a scăzut la 1,8% în 2020. Această clasă a șomerilor este caracterizată de situația materială foarte proastă și prin urmare nivelul de trai oscilează sensibil aproape de limita de subzistență: situație materială precară, aproximativ 16 persoane sunt beneficiari ai venitului minim garantat (Legea 416/2001, privind venitul minim garantat), stare de sănătate critică (îmbolnăviri frecvente, imposibilitatea cumpărării medicației pentru tratamente, locuințe săracăcioase, unele chiar mizere, etc).

Vorbind la modul general, comuna Sarmizegetusa se confruntă cu o lipsă acută de locuri de muncă al cărei efect se resimte de ani de zile în economia locală și care influențează în mod negativ calitatea vieții acestor locuitori.

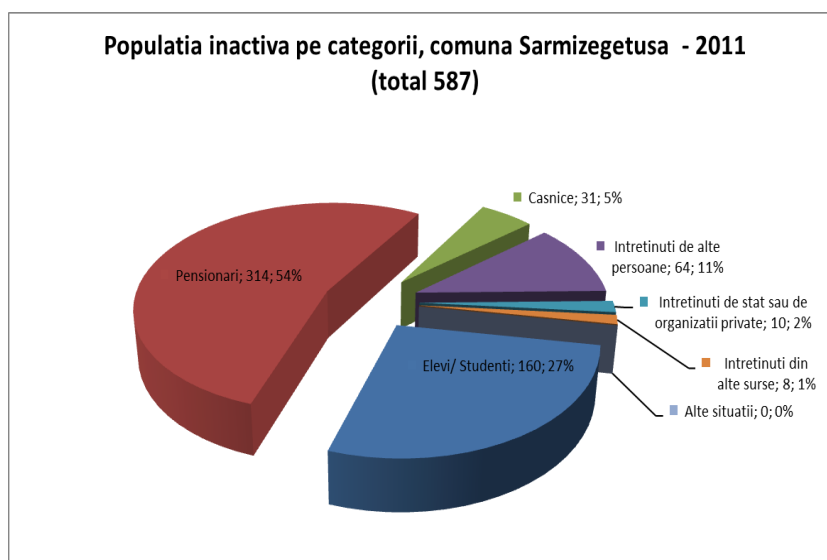
Situație socială – statut economic populație (populație activă și inactivă) 2011

Observatie:

Ponderea populatiei inactive de la nivelul Comunei Sarmizegetusa este destul de mare, ajungand pana la procentul de 49%.

Populatie inactiva (pe categorii)

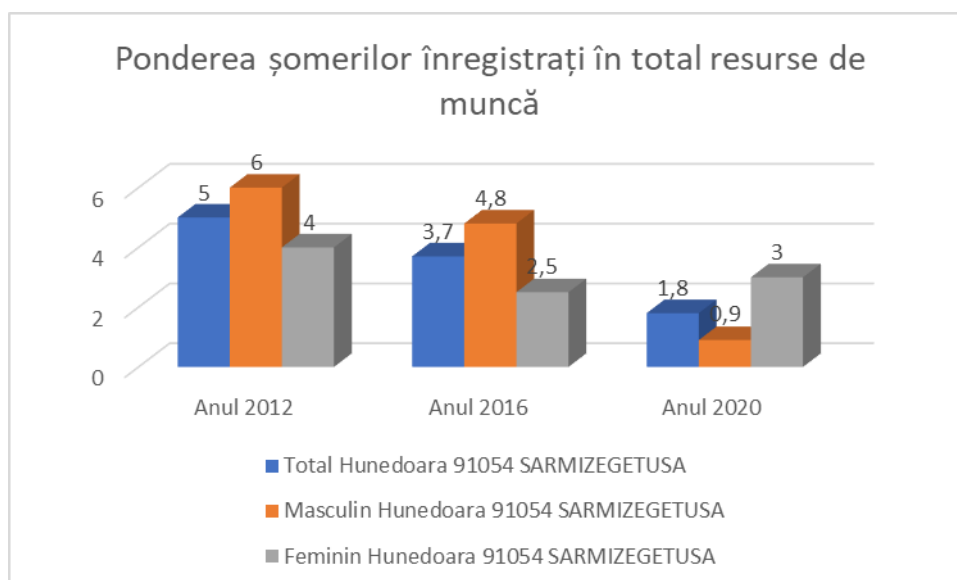

Observatie:

In ceea ce priveste populatia inactiva de la nivelul comunei se poate observa urmatoarea clasificare:

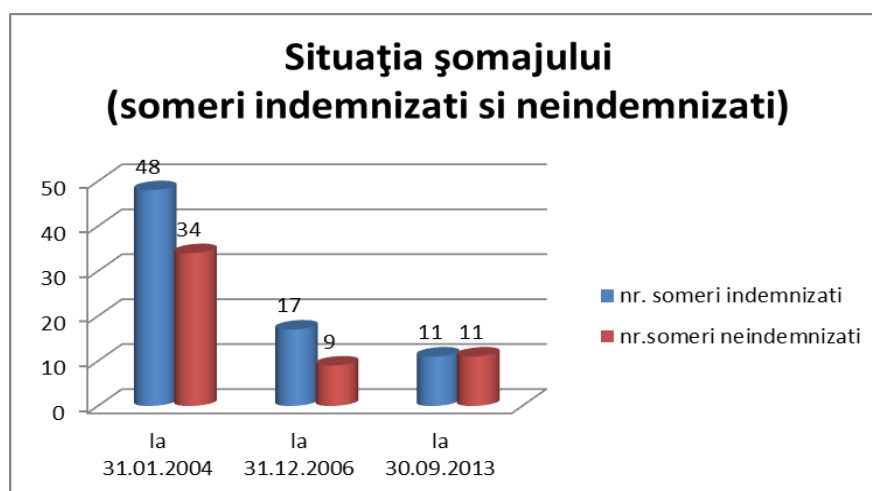
- **Ponderea cea mai mare din totalul de 587 de persoane o reprezinta pensionarii (54%);**
- **Urmata de Elevi/studenti cu un procent de 27%;**
- **Intretinuti de alte persoane 11% si persoane casnice 5%;, etc.**

Ponderea șomerilor înregistrați în total resurse de muncă, comparatie 2012, 2016, 2020

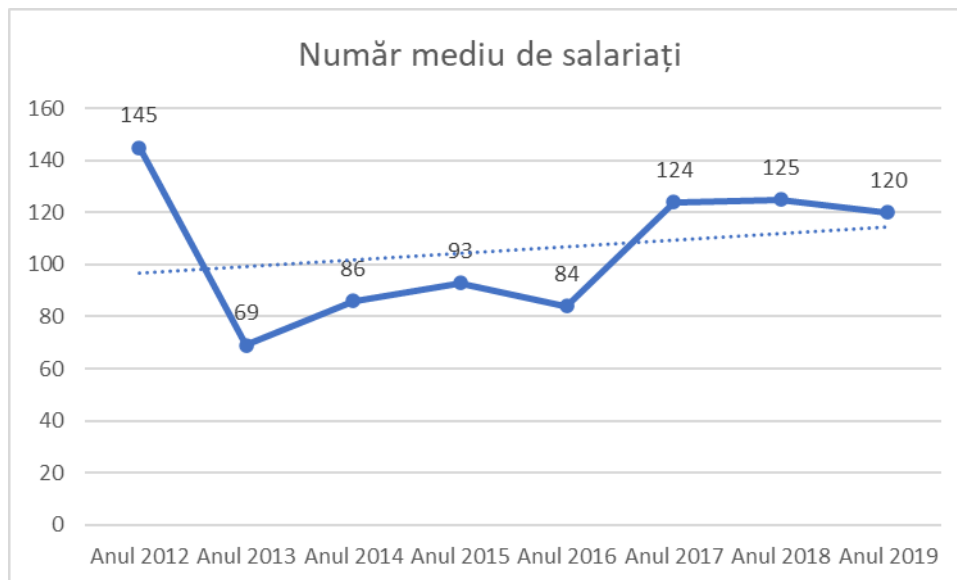
Observatie :

Per global, ponderea șomerilor înregistrați în totalul resursei de muncă a scăzut față de 2012. Cu toate acestea, există o discrepanță semnificativă între femeile șomere și bărbații șomeri în 2020, ponderea acestora în total fiind de 3%, spre deosebire de cea a bărbaților care se ridică la 1,8%.

Observatie:

Se remarca o reducere a numărului de șomeri înregistrați în perioada analizată, astfel ca dacă în anul 2004 erau un număr de 48 de șomeri indemnizați în 2013 ai sunt doar 11 șomeri.

Observație: Deși numărul mediu de salariați a crescut în perioada 2017-2019, se înregistrează o scădere de 20% față de anul 2012.

II. ANALIZA SWOT

SWOT	Factori pozitivi	Factori negativi
Factori interni	<p>Puncte tari:</p> <p>INFRASTRUCTURĂ ȘI MEDIU ÎNCONJURĂTOR</p> <ul style="list-style-type: none"> - există infrastructură stradală în centrul comunei Sarmizegetusa - majoritatea drumurilor comunale sunt incluse în programe de modernizare - zonă protejată cu suprafață întinsă - Comuna Sarmizegetusa este electrificată - spații verzi/locuitor mari - rețea hidro bogată - drum județean care străbate localitatea - existența utilităților (, energie electrica, telefonie) - forța de munca disponibila si calificata - imobile disponibile <p>AGRICULTURĂ, DEZVOLTARE RURALĂ ȘI TURISM</p> <ul style="list-style-type: none"> - existența unei suprafețe agricole mari - teren productiv în comună - potențial turistic mare - zonă turistică cu posibilități de dezvoltare - existența rezervațiilor naturale în zona apropiată - potențial piscicol - forma de relief corespunzătoare dezvoltării agriculturii, creșterii animalelor și agroturismului - teren fertil peste media județului; - suprafață mare de teren agricol; -calitatea superioară a terenurilor agricole; - potențial agricol. - situri arheologice; - zonă atractivă din punct de vedere turistic și peisagistic. - puncte de atracție, rezervații și monumente istorice, etc. 	<p>Puncte slabe:</p> <p>INFRASTRUCTURĂ ȘI MEDIU ÎNCONJURĂTOR</p> <ul style="list-style-type: none"> - lipsa unei gropi de gunoi ecologice - lipsa de fonduri și surse de finanțare suficiente pentru dezvoltarea și modernizarea infrastructurii - infrastructura stradală nu este modernizată și extinsă în totalitate - investiții reduse în sectorul infrastructurii - lipsa unei platforme de gunoi - rețeaua de canalizare și apă potabilă nu este în finalizată în totalitate - management și gestionare deficitară a deșeurilor - investiții mici în sectorul de protecție a mediului - resurse financiare (buget local) insuficient - inexistența canalizării - inexistența apei curente - inexistența parteneriatelor in comunitate <p>AGRICULTURĂ, DEZVOLTARE RURALĂ ȘI TURISM</p> <ul style="list-style-type: none"> - acces greu la sursele de finanțare - suprafețe întinse de teren nelucrate - împăduriri necontrolate - număr redus de servicii turistice ce pot fi puse la dispoziția turistilor; - slaba promovare a patrimoniului cultural, peisagistic, a diverselor trasee turistice etc.; - capacitate insuficientă de cazare pentru turiști - turismul lipsește aproape în totalitate - publicitate insuficientă pentru promovarea rezervațiilor naturale - număr mic de locuri de recreere, divertisment, de practicarea a diverselor sporturi în mediul rural în raport cu potențialul turistic al zonei rurale; - lipsa capacității de prelucrare a produselor animaliere

	<ul style="list-style-type: none"> - Zona favorabila pentru sporturile de iarna - Exista teren favorabil - Peisaj deosebit - Tradiție si istorie transnaționala - Exista studiu fezabilitate <p style="text-align: center;">ECONOMIA ȘI MEDIUL DE AFACERI</p> <ul style="list-style-type: none"> - acces la drumul național DN 66 care face legătura între centrul județului Hunedoara și centrul țării - existența în zonă a unor investiții în domeniul forestier - fond forestier bogat și personal calificat în domeniu - exploatarea produselor de balastiere - există proiecte de investiții pentru construirea de hale de producție industrială și spații de expunere - deschiderea autorităților locale pentru dezvoltarea comunității de afaceri. - Potențial turistic (natural, existenta) - Disponibilitatea administrației pentru sprijinirea investitorilor - Forță de munca calificata in industrie - Vegetație forestiera + plante = produse naturale, agricultura ecologica - Existenta utilităților in zona turistica 	<ul style="list-style-type: none"> - drumuri nemodernizate în totalitate la sate - potențial turistic nevalorificat corespunzător - lipsa publicității locurilor cu potențial turistic mare. - resurse insuficiente <p style="text-align: center;">ECONOMIA ȘI MEDIUL DE AFACERI</p> <ul style="list-style-type: none"> - nu există forță de muncă disponibilă și calificată - accesul dificil al IMM - urilor și producătorilor agricoli la sursele de finanțare - dificultatea acaparării pieții de desfacere - insuficienta dezvoltare a parteneriatului public-privat - posibilitate redusă de cofinanțare de la bugetul local a proiectelor - acces dificil la informație în domeniul afacerilor - nr. scăzut al întreprinzătorilor privați cu capital mare; - nr. scăzut al unităților ce oferă servicii de cazare și masă. - infrastructura bancara și de asigurări slab dezvoltată - potențial economic slab promovat - lipsa unor spații adecvate pentru unitățile de prestări servicii - nivel redus de investiții în IMM - număr redus de IMM-uri/microîntreprinderi de interes local; - spirit antreprenorial slab dezvoltat. - acces dificil la sistemele de creditare - slaba valorificare a resurselor naturale si a materiilor prime din mediul rural. - Imagine defavorabila a zonei datorita inchiderii minei - Resurse financiare si de informare limitate din punct de vedere tehnic
--	---	---

CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ	CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ
<ul style="list-style-type: none"> - Existența cadrului legal privind autonomia financiară și administrativă la nivelul autorităților administrației publice locale. - Continuarea tendinței de descentralizare a serviciilor publice, în virtutea principiului subsidiarității și pentru a asigura o adaptare mai bună și mai rapidă la nevoile locale; - Existența unui program operațional dedicat capacității administrative; - Existența unui mecanism de determinare a autorităților administrației publice locale de a crește gradul de colectare a impozitelor și taxelor locale; - Cadrul legal favorabil încheierii unor parteneriate în vederea aplicării și implementării de proiecte finanțate din fonduri structurale și/sau în vederea dezvoltării și prestării de servicii în comun; - Experiența dobândită în cadrul proiectelor cu diferite surse de finanțare externă; - Existența cadrului legal care permite autorităților administrației publice locale să utilizeze instrumente pentru eficientizarea furnizării serviciilor publice; - Creșterea transparenței privind organizarea concursurilor de recrutare și promovare; - Existența unui cadru legal care favorizează/permite accesul cetățenilor la informații de interes public, garantează transparența decizională, asigură respectarea integrității în exercitarea funcțiilor și demnităților publice; - Existența unor angajamente prin care România își asumă priorități majore precum: sporirea gradului de disponibilitate a datelor publice deschise puse la dispoziție de autoritățile publice, creșterea integrității publice, gestionarea eficientă a fondurilor publice, consolidarea responsabilității corporative; - Asigurarea transparenței și deschiderii către mass-media și societatea civilă; - Implicarea directă sau indirectă în proiecte și activități importante cu impact în planul modernizării și eficientizării instituționale și asupra societății civile; - Existența unui cadru legislativ privind managementul situațiilor de urgență; 	<ul style="list-style-type: none"> - Posturi din organigrama Primăriei nu sunt ocupate în prezent, din cauza constrângerilor legale și bugetare, ceea ce îngreunează furnizarea unor servicii publice de calitate. - Scăderea salariilor din sistemul public a condus la scăderea capacității administrative la nivel local. - Capacitate administrativă redusă de a genera venituri proprii și de a absorbi fonduri nerambursabile; - Cheltuieli reduse cu investițiile; - Climatul general de suspiciune față de alocarea de fonduri către autoritățile locale; - Dotări tehnice și tehnologice insuficiente și/sau depășite moral, aplicații informatice insuficiente sau realizate într-o manieră care nu permite centralizarea, interconectarea și interpretarea integrată a datelor; - Definiție incompletă a prerogativei de putere publică; - Influența și presiunile factorului politic; - Cooperare interinstituțională inadecvată; - Insuficiența informațiilor cu privire la utilizarea instrumentelor de management al calității în administrația publică; - Lipsa unor sisteme și proceduri de monitorizare și evaluare, inclusiv participativă, a performanței furnizării serviciilor publice; - Lipsa standardelor de calitate orientate spre rezultatele serviciilor publice; - Utilizarea redusă a parteneriatelor public-privat în vederea eficientizării procesului de furnizare a serviciilor publice; - Legislație secundară privind funcția publică și funcționarii publici care nu mai corespunde cu realitatea; - Restricționarea ocupării prin concurs a posturilor vacante; - Recrutare bazată pe evaluarea strictă a cunoștințelor în dauna potențialului și abilităților; - Lipsa de atractivitate din punct de vedere financiar pentru ocuparea unei funcții publice; - Sistem de carieră bazat pe vechime în detrimentul performanțelor, cu

	<ul style="list-style-type: none"> - Capacitatea de intervenție operativă în situații de urgență, la un nivel acceptabil; - Cultivarea inițiativei personale în cadrul domeniului situațiilor de urgență; - Posibilități de pregătire profesională a personalului; - Disponibilitatea pentru colaborarea cu parteneri interni și externi; - Parteneriate cu instituții publice, ONG-uri și organizații internaționale; - Capacitatea de a atrage, de a coordona, implementa și monitoriza resurse financiare externe; 	<p>consecințe în ceea ce privește demotivarea personalului;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reglementare insuficientă în ceea ce privește oportunitatea reorganizărilor instituționale și eliberările din funcția publică; - Grad ridicat de subiectivism în evaluarea performanțelor profesionale individuale; - Formalism în evaluarea gradului de atingere a obiectivelor individuale, însoțită, în multe situații, de stabilirea defectuoasă și nerealistă a acestora; - Lipsa unei reglementări cu privire la perioada minimă obligatorie anuală de perfecționare profesională; - Lipsa resurselor financiare sau insuficientă alocare a resurselor bugetare pentru perfecționarea funcționarilor publici și a personalului contractual; - Nivel scăzut de informatizare. Lipsa informatizării circuitului documentelor în cadrul primăriei; - Calitatea redusă a acțiunilor de informare și consultare realizate; - Subdimensionarea structurilor din domeniul ordinii publice și siguranței cetățeanului, pe fondul restructurărilor realizate, raportat la dinamica elementelor situației operative; - Resurse financiare și logistice insuficiente, spații insuficiente, destinate desfășurării activităților structurilor cu atribuții în domeniul ordinii publice și siguranței cetățeanului; - Dificultăți în corelarea nivelului de expertiză al specialiștilor TIC cu evoluția tehnologiilor și a standardelor în domeniu, în condițiile lipsei alocărilor financiare în acest scop; - Acțiunile de vizibilitate și sensibilizare și parteneriatele cu instituții și ONG-uri sunt puțin valorificate; - Infrastructura de comunicații și tehnologia informației nemodernizată; - Nefinalizarea operaționalizării serviciilor voluntare pentru situații de urgență, ca urmare a insuficienței resurselor financiare alocate în acest scop; - Dotare deficitară cu autospeciale de intervenție, precum și insuficiența resurselor financiare și logistice alocate pentru asigurarea disponibilității
--	---	---

	<p>SOCIAL ȘI RESURSE UMANE</p> <ul style="list-style-type: none"> - existența unui compartiment specializat și bine pregătit în cadrul Primăriei - existența de personal care s-a retras la țară după disponibilizările masive din centrele industriale din județ - existența de dispensar medical , școli, grădinițe , biserici. - tineri cu studii superioare - tineri care doresc să se perfecționeze în anumite domenii. - funcționarea compartimentului asistență socială din cadrul Primăriei - colaborare eficienta cu structurile județene pentru problemele sociale - rețea de învățământ școlar adaptată condițiilor zonei (învățământ gimnazial) - distribuția echilibrată a populației după sexe - forță de muncă bine calificată și instruită. - forța de munca disponibilă si ieftina - forța de munca calificata - existenta instituțiilor de învățământ si sănătate - cadre didactice pregătite - rezultate foarte bune la învățătura 	<p>autospecialelor de intervenție;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slaba pregătire a personalului în cunoașterea limbilor străine; - Formarea profesională continuă nu răspunde unor nevoi riguros determinate; - Organizare deficitară în domeniul arhivării documentelor (lipsa spațiilor de depozitate și a unui sistem electronic de arhivare); - Încărcarea mare a personalului existent, atribuirea dezechilibrată a sarcinilor, responsabilități neclare; - Existența unui număr semnificativ de sarcini administrative; - Lipsa de motivare a personalului, în condițiile unor salarii foarte mici; - Proces dificil de derulare a achizițiilor publice, care îngreunează întregul sistem de implementare a fondurilor . <p>SOCIAL ȘI RESURSE UMANE</p> <ul style="list-style-type: none"> - lipsă locuri de muncă - lipsa programelor de integrare în societate a persoanelor cu probleme - accesul dificil pentru anchetele sociale la domiciliul solicitanților de ajutor social - capacitate redusă de cazare a persoanelor vârstnice - lipsa infrastructurii de informare socială prin internet - buget local cu resurse reduse - ponderea crescută a populației inactive - inexistentă unui serviciu social de îngrijire la domiciliu a persoanelor vârstnice - procent ridicat de persoane vârstnice cu venituri reduse - lipsa unor unități care să furnizeze servicii sociale (Centre de reconversie profesională, etc.); - lipsa cunoștințelor specifice pentru dezvoltarea afacerilor si crearea de noi locuri de munca; - investiții scăzute în resursele umane; - fluctuația populației bine pregătite înspre alte zone. -Spor demografic negativ -Dotarile scolilor insuficienta
--	---	--

	<p>EDUCATIE, CULTURA SI SPORT</p> <ul style="list-style-type: none"> - introducerea rețelei de cablu și internet în școli - existența unei sali de sport - organizarea unor evenimente specifice: târguri și nedei, sărbătorile comunei, etc. - personal didactic din școli și grădinițe bine pregătit - existența unui număr corespunzător de unități de învățământ - infrastructură de educație, cultură și sport relativ bună. - evenimente locale multianuale organizate pe teritoriul comunei. - organizare de manifestări sportive. 	<p>EDUCATIE, CULTURA SI SPORT</p> <ul style="list-style-type: none"> - dotarea și modernizarea școlilor și grădinițelor este precară - lipsa de fonduri în domeniu - fluctuația cadrelor didactice - baza materială insuficientă sau uzată fizic și depășită tehnic în unitățile de învățământ - implicare redusă a cetățenilor la viața asociativă - lipsa unor programe/activități de angrenare a comunității locale în rezolvarea unor probleme ale comunității și luarea deciziilor.
Factori externi	<p>Oportunități:</p> <p>INFRASTRUCTURĂ ȘI MEDIU ÎNCONJURĂTOR</p> <ul style="list-style-type: none"> - posibilitatea asigurării unui transport modern - conștientizarea populației privind necesitatea protejării mediului - Ecologizarea zonei - accesarea fondurilor structurale pentru rețele de apă și canalizare în satele aparținătoare comunei Sarmizegetusa. - amenajarea și regularizarea cursurilor și debitelor de apă. <p>AGRICULTURĂ, DEZVOLTARE RURALĂ ȘI TURISM</p> <ul style="list-style-type: none"> - posibilitatea dezvoltării unei agriculturi moderne din perspectiva fondurilor ptr. dezvoltarea rurală - posibilitatea dezvoltării rapide a sectorului turismului și agroturismului - posibilitatea obținerea de produse ecologice - construire de căsuțe de vacanță în zonele de agrement a comunei Sarmizegetusa - posibilitatea realizării unor ferme zootehnice prin accesarea de fonduri europene - zone cu potențial turistic neexploatat pentru dezvoltarea agroturismului - sprijin nemijlocit a specialiștilor din agricultură 	<p>Amenințări (Riscuri/Pericole):</p> <p>INFRASTRUCTURĂ ȘI MEDIU ÎNCONJURĂTOR</p> <ul style="list-style-type: none"> - imposibilitatea asigurării susținerii financiare în toate domeniile infrastructurii - educație ecologică insuficientă și superficială - poluarea unor cursuri de apă. <p>AGRICULTURĂ, DEZVOLTARE RURALĂ ȘI TURISM</p> <ul style="list-style-type: none"> - dezinteresul față de aceste domenii duce la posibilitatea ca să nu fie valorificate în totalitate - invadarea pieței de aprovizionare cu produse lactate din alte zone, - nesiguranța valorificării produselor agroalimentare - concurența cu mari producători agricoli - lipsa informațiilor privind obținerea de fonduri europene în domeniul agriculturii, dezvoltării rurale și turismului - competitivitate pe piața de desfacere a produselor din partea altor producători din alte localități și zone ale țării.

<ul style="list-style-type: none"> - dezvoltarea sectorului privat - existența unui potențial de investiții în dezvoltarea agriculturii - potențial piscicol neexploatat; - posibilitatea dezvoltării microfermelor în mediul rural. - posibilitatea realizării de culturi ecologice - diversificarea și dezvoltarea activităților economice în mediul rural; - sprijinirea construirii infrastructurii aferente formelor asociative; - încurajarea asocierii și sprijinirea înființării de exploatații pentru culturi alternative și ecologice; -existenta agriculturii ecologice si a produselor traditionale ce pot fi valorificate prin activitatile de turism rural ca de exemplu agro-turismul - creșterea competitivității sectorului agricol prin sprijinirea tinerilor fermieri în dezvoltarea afacerilor; - crearea, dezvoltarea unităților agricole de producție și prelucrare. - amenajarea pensiunilor rurale familiale; - practicarea turismului sportiv - Forța de munca calificata - Exista surse de finanțare - Facilitați locale <p style="text-align: center;">ECONOMIA ȘI MEDIUL DE AFACERI</p> <ul style="list-style-type: none"> - dezvoltare economică a comunei din perspectiva fondurilor comunitare - atragere investitori - infrastructura de afaceri finanțată prin fonduri structurale poate impulsiona dezvoltarea economica a comunei și zonelor aparținătoare - posibilitatea atragerii unor resurse la bugetul local (resurse guvernamentale, fonduri structurale, resurse private); - dezvoltarea sectorului comerț - creșterea numărului de investitori - crearea de noi locuri de muncă - creșterea productivității economice a localității. - existenta unui potențial ridicat de producere a energiei regenerabile - construirea unei ferme de păsări și a unei ferme de porci, vaci, oi, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> - inundațiile și alunecările de teren; - competitivitate cu alte localități care dețin potențial turistic. - lipsa partenerilor - concurența <p style="text-align: center;">ECONOMIA ȘI MEDIUL DE AFACERI</p> <ul style="list-style-type: none"> - adaptabilitatea greoaie a agenților economici la normele impuse de U.E. - dezvoltare industrială scăzută - resurse insuficiente puse la dispoziția autorităților locale pentru finanțarea unor proiecte majore - emigrarea forței de munca în statele UE - dezinteresul investitorilor - Plecarea tinerilor
---	--

- Finanțare + programe Investitori in turism
- Industrie prelucrare lemn
- Posibilitate achiziție si prelucrare plante + fructe de pădure

CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ

- Dezvoltarea sectorului tehnologiei;
- informațiilor și comunicațiilor;
- Progresul tehnologic continuu și transferul de tehnologie și know-how;
- Inițiative legislative privind criza financiară și insolvența unităților administrativ-teritoriale;
- Preocuparea Guvernului pentru consolidarea finanțelor publice și a stabilității financiare;
- Preocuparea Guvernului pentru creșterea gradului de colectare a taxelor și impozitelor;
- Preocuparea Guvernului pentru creșterea gradului de absorbție a fondurilor nerambursabile și stimularea investițiilor;
- Posibilitatea includerii în programarea viitoare a fondurilor structurale a unor măsuri dedicate dezvoltării capacității administrative a instituțiilor din administrația publică;
- Implementarea sistemului de semnătură electronică în relația cu autoritățile și instituțiile publice;
- Dezvoltarea unor instrumente de management al calității;
- Posibilitatea finanțării proiectelor din fonduri structurale sau granturi puse la dispoziție de organizațiile internaționale
- Existența unor angajamente asumate la nivel politic național cu privire la reforma procesului politicilor publice la nivelul administrației publice;
- Preocuparea guvernului pentru eficientizarea planificării strategice și sistematizarea reglementărilor (adoptarea Codului administrativ, elaborarea și adoptarea Codului finanțelor publice locale și a Codului de procedură administrativă);
- Încurajarea de parteneriate public-private și subcontractarea de servicii publice mediului privat;
- Creșterea rolului societății civile

CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ

- Alocări insuficiente de la bugetul de stat pentru realizarea obiectivelor privind capacitatea administrativă.
- Capacitate administrativă redusă
- Persistența luării deciziilor de către autoritățile administrației publice centrale, fără o fundamentare reală și bazată pe informații relevante cu privire la administrația publică locală și fără o preocupare de a învăța din experiențele anterioare;
- Accentuarea crizei financiare și impunerea de către organismele internaționale de noi constrângeri;
- Instabilitatea zonei euro: accentuarea presiunilor economice asupra tuturor statelor membre UE, inclusiv asupra sistemelor administrative ale acestora, care trebuie să reducă drastic costurile privind administrația publică, dar, în același timp să crească eficiența activităților administrației și a intervențiilor statului;
- Întârzieri majore care intervin între momentul depunerii cererilor de finanțare și momentul contractării proiectelor cu finanțare externă, datorate cu precădere proceselor de evaluare și contractare și al celor privind achizițiile publice;
- Educație civică redusă;
- Părăsirea sistemului administrației publice de către personalul cu experiență relevantă pentru sectoare de activitate mai atractive din țară sau străinătate;
- Criza economică actuală cu restrângerile și limitările bugetare;
- Complexitatea decizională, birocrăția sau limitarea resurselor de toate tipurile, pe fondul crizei economice, pot genera un blocaj strategic și structural;
- Complexitatea procedurilor de achiziții poate determina prelungirea de la un an la altul a acestei activități și pierderea

	<p>reprezentate prin patronat, sindicate, organizații neguvernamentale, asociații profesionale și a consumatorilor, alături de autoritatea publică locală;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evoluția continuă a tehnologiei comunicațiilor mobile care creează premisele dezvoltării unei platforme de comunicații mobile de bandă largă ce ar permite utilizatorilor acces în timp real, de oriunde, la informațiile de care au nevoie. - Adoptarea legii cadru privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice; - Colaborarea, în domeniul funcției publice, dintre instituțiile publice, societatea civilă, instituții din cadrul academic și instituții/organizații din afara țării; - Existența unui cadru strategic la nivel european care include măsuri ce vizează depășirea obstacolelor și a fragmentării existente la nivelul Uniunii Europene – adaptarea cadrului juridic pentru reutilizarea datelor, mobilizarea instrumentelor financiare în sprijinul deschiderii datelor prin acțiuni precum crearea de portaluri europene de date; - Îmbunătățirea participării populației alături de reprezentanții structurilor din domeniul ordinii publice și siguranței cetățeanului, pentru realizarea scopului comun de siguranță; - Necesitatea creșterii capacității de reacție și intervenție a structurilor din cadrul Sistemului Situațiilor de Urgență; - Posibilitatea accesării altor surse de finanțare în afara celor bugetare în vederea derulării ritmice a planurilor logistice multianuale; - Posibilitatea accesării fondurilor externe nerambursabile; - Fructificarea interesului mass-media pentru domeniul de activitate pentru transmiterea de mesaje către populație. - Simplificarea și revizuirea legislației naționale în vederea facilitării implementării fondurilor (în domeniul fiscal, achiziții publice, control și aprobări etc) - Eficientizarea utilizării fondurilor și creșterea relevanței prin dezvoltarea unor portofolii de proiecte bine puse la punct, la nivelul tuturor Programelor Operaționale; - Crearea unui mecanism complex de sprijin 	<p>bugetului alocat achizițiilor;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Repezițiunea cu care se succed schimbările nu oferă timpul necesar reacției și există riscul apariției unei incompetențe cauzate de faptul că ”ne propunem mai mult decât putem face”; - Deciziile la nivel politic și modificările instituționale frecvente/ potențial nefavorabile ; - Existența unor structuri/proceduri de control etc. care îngreunează mecanismul de implementare, printr-un control/ birocrăție excesivă; - Gradul ridicat de neîncredere al populației și actorilor economici în fondurile europene – în contextul dificultăților și birocrăției asociate acestora, cumulat cu o cunoaștere insuficientă a oportunităților și beneficiilor utilizării acestor fonduri.
--	---	---

	<p>pentru beneficiari și potențiali beneficiari, în scopul îmbunătățirii întregului ciclu al proiectelor finanțate din fonduri europene, inclusiv prin facilitarea accesului la finanțare.</p> <p>SOCIAL ȘI RESURSE UMANE</p> <ul style="list-style-type: none"> - dezvoltarea unor programe de reintegrare socială și asigurare unor resurse materiale persoanelor defavorizate - realizarea de mici întreprinderi, ferme și micro - ferme pentru atragerea forței de muncă - protejarea micilor ateliere pentru atragerea forței de muncă - noi surse de investiții, inclusiv fondurile structurale - dezvoltarea sectorului IMM-urilor și crearea de noi locuri de muncă - grad relativ ridicat de șomeri neindemnizați în căutarea unui loc de muncă; - forța de muncă ieftină, disponibilă, cu calificare satisfăcătoare - crearea unui mediu de dezvoltare a resurselor umane; - organizarea și dezvoltarea unor programe de integrare pe piața muncii, reconversie profesională, calificare, etc. - existența surselor de finanțare - disponibilitatea populației - plasarea zonei ca prioritate în strategiile naționale de dezvoltare - existența posibilităților de reconversie profesională - Servicii de sănătate <p>EDUCATIE, CULTURA SI SPORT</p> <ul style="list-style-type: none"> - modernizarea tuturor școlilor și grădinițelor din comună - organizarea de competiții sportive pentru tineri; atragerea de sponsori pentru aceste competiții - posibilitatea asigurării unei educații moderne - amenajare de parcuri de joacă pentru copii de 	<p>SOCIAL ȘI RESURSE UMANE</p> <ul style="list-style-type: none"> - depopularea comunei prin migrarea populației spre alte zone din țară sau în străinătate pentru căutarea unui loc de muncă - lipsa de preocupare pentru calificarea sau recalificare a unor cetățeni - imigrarea persoanelor fără locuință și venit - fluctuație mică a personalului spre alte domenii de activitate; - migrația forței de muncă calificată și mai ales înalt calificată către alte localități din județ, alte zone ale țării și către țările membre UE. - Migrarea populației tinere - Lipsa surse finanțare - Reflexivitatea sistemului de învățământ <p>EDUCATIE, CULTURA SI SPORT</p> <ul style="list-style-type: none"> - posibilitatea degradării clădirilor școlare dacă nu se iau măsurile cuvenite - migrarea populației tinere spre alte zone - populație îmbătrânită - scăderea numărului de copii școlari, una din cauze fiind proveniența lor din familii cu posibilități materiale și intelectuale reduse
--	---	--

	<p>la sate</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizarea de întreceri sportive la nivel local - organizarea de concursuri cultural-educative pentru elevi si tineri - afirmarea tinerelor talente în diferite domenii artistice și sportive - posibilitatea accesării de fonduri pentru dezvoltarea educației, culturii și sportului în comună. - realizarea de investiții pentru desfășurarea activităților de educație, cultură și sport. - atragerea cetățenilor la viața asociativă prin participarea în luarea deciziilor la nivelul comunității, participarea la elaborarea unor politici de interes public; - elaborarea unui cadru organizat prin care cetățenii să se implice în activitățile și rezolvarea problemelor de interes comunitar. 	
--	--	--

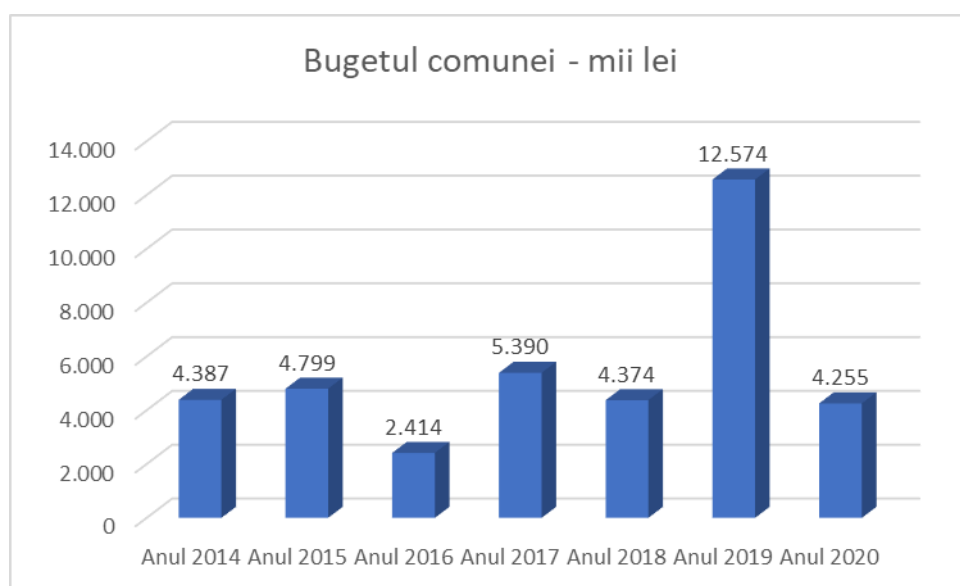
III. STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ

III.1 Parteneriatul

În vederea elaborării strategiei, a fost constituit Comitetul de Dezvoltare Strategică al Comunei SARMIZEGETUSA, având la bază principiul democrației, al liberei asocieri, al inițiativei și al dreptului de exprimare a opiniei. Acest grup de lucru este format din reprezentanți ai Primăriei Comunei SARMIZEGETUSA, instituțiilor de învățământ, IMM-uri și alți reprezentanți ai patronatelor și cultelor care au dorit să-și aducă contribuția la elaborarea acestei lucrări și care au în vedere un spectru larg de interese ale comunității locale.

III.1.1 Analiza bugetului local pentru perioada –2014-2020

Valoarea totala a bugetului comunei 2014-2020

Observație: Bugetul comunei este fluctuant, fiind caracterizat de o predictibilitate limitată.

III.2 Viziunea și obiectivele strategiei –2021-2027

VIZIUNEA:

Dezvoltarea durabila și echilibrată a comunei Sarmizegetusa prin crearea și susținerea unui mediu economic social, competitiv, stabil, sănătos și diversificat care să asigure creșterea economică continuă și creșterea calității vieții cetățenilor comunei.

OBIECTIV GENERAL:

Obiectivul general al strategiei este de a îmbunătăți atractivitatea Comunei Sarmizegetusa prin creșterea competitivității economice, calității serviciilor oferite și satisfacției cetățenilor privind calitatea vieții în mediul rural.

OBIECTIVE SPECIFICE:

- ✚ dezvoltarea turismului și agroturismului rural și promovarea antreprenoriatului;
- ✚ creșterea ratei ocupării pe segmentul de vârstă 20 -64 ani în mediul rural;
- ✚ reducerea ratei șomajului pe termen lung în mediul rural;
- ✚ aducerea infrastructurii la standarde europene;
- ✚ dezvoltarea resurselor umane și a mediului de afaceri;
- ✚ crearea, îmbunătățirea și diversificarea infrastructurii turistice, a facilităților și atracțiilor turistice;
- ✚ sprijinirea activităților economice non-agricole;
- ✚ creșterea veniturilor adiționale ale fermelor de subzistență și semi-subzistență din activități non-agricole;
- ✚ crearea de locuri de muncă în satele aparținătoare comunei Sarmizegetusa;
- ✚ limitarea depopulării spațiului rural;
- ✚ creșterea cifrei de afaceri în sectoarele economice;
- ✚ dezvoltarea integrată a satelor în vederea dezvoltării durabile;
- ✚ crearea de servicii pentru populația rurală;
- ✚ dezvoltarea și modernizarea serviciilor publice, asigurarea cu servicii de gospodărie comunală în sistem centralizat (apă, canalizare, salubritatea localităților).

III.2.1 INDICATORI DE REZULTAT:

- ✓ Creșterea satisfacției cetățenilor privind calitatea vieții în mediul rural - %
- ✓ Creșterea conectivității cu mediul urban (rutier, feroviar și transport în comun) - %
- ✓ Creșterea gradului de acces la servicii publice de bază
- ✓ Creșterea densității IMM-urilor în rural – nr. IMM-uri / 1000 locuitori
- ✓ Creșterea producției și productivității agricole (t/ha);
- ✓ Dezvoltarea sustenabilă a industriei mobilei, a silviculturii și a pisciculturii;

- ✓ Scăderea procentului de exporturi cu produse finite, fără valoare adăugată din sectorul agricol și forestier
- ✓ Multiplicarea serviciilor publice concentrate în mediul rural (nr., %)
- ✓ Creșterea ratei ocupării pe segmentul de vârstă 20 -64 ani în mediul rural (pp)
- ✓ Reducerea ratei șomajului pe termen lung în mediul rural (pp)
- ✓ Obiective de patrimoniu cultural și natural restaurate (nr.)
- ✓ Clădiri abandonate și areale părăsite reabilitate și puse în valoare (nr.)
- ✓ Târguri/ piețe comunale modernizate (nr.)
- ✓ Lungimea drumurilor reabilitate/ extinse (km)
- ✓ Suprafață parcuri/ spații verzi modernizate/ create (mp)
- ✓ Spații publice de recreere create/ modernizate (nr.)
- ✓ Depozite de colectare și distribuție create/ modernizate (nr.)
- ✓ Exploatații agricole modernizate (nr.)
- ✓ Suprafață agricolă care beneficiază de rețeaua de irigații modernizată/ extinsă (ha)
- ✓ Laboratoare de testare și certificare a produselor agricole și agroalimentare create (nr.)
- ✓ Rețea de utilități extinsă/ modernizată (% acoperire alimentare cu apă, canalizare și gaze naturale, internet)
- ✓ Structuri agroturistice (cazare/ agrement) create/ modernizate (nr.)
- ✓ Infrastructuri pentru distribuția și comercializarea produselor agro-alimentare modernizate/extinse (nr.)
- ✓ IMM-uri sprijinite prin investiții (nr.)
- ✓ Întreprinderi și locuri de muncă nou create în zona rurală (nr.)
- ✓ Persoane care participă la cursuri de formare profesională, care au beneficiat de consiliere și consultanță agricolă (nr.)
- ✓ Beneficiari ai serviciilor de informare/asistență privind atragerea de fonduri europene, nerambursabile și managementul proiectelor (nr.)
- ✓ Forme asociative create (nr.)
- ✓ Lucrări de îmbunătățiri funciare și de pregătire a terenurilor degradate pentru activități agricole (ha)
- ✓ Programe de sprijinire a tinerilor fermieri și a fermierilor (nr.)
- ✓ Utiliaje agricole achiziționate (nr.)
- ✓ Centre zonale de colectare și păstrare a produselor agricole.
- ✓ Creșterea numărului de manifestații și evenimente artistice și culturale (%)
- ✓ Creșterea și diversificarea ofertei de activități de agrement în spațiul rural rural (%)
- ✓ Creșterea numărului de activități districte și creative (%)
- ✓ Încurajarea expresiei artistice în spațiile publice
- ✓ Creșterea numărului de festivaluri (%)
- ✓ Creșterea numărului de turiști/ an (nr.)
- ✓ Modernizarea infrastructurii de cazare și adaptarea acestuia conform cererilor turistilor (%)
- ✓ Biblioteci dotate/ reabilitate (nr.)
- ✓ Cămine culturale/ case de cultură modernizate/ extinse (nr.)

- ✓ Manifestări si activități culturale (nr.)
- ✓ Palate/ cluburi ale copiilor înființare/modernizate (nr.)
- ✓ Crearea unor facilități noi de petrecere a timpului liber (nr.)
- ✓ Parcuri tematice amenajate/ modernizate (nr.)
- ✓ Baze sportive create/ modernizate (nr.)
- ✓ Spații publice de recreere create în mediul rural (nr.)
- ✓ Cluburi tematice de petrecere a timpului liber create/ modernizate (nr.)
- ✓ Structuri de agrement create/ modernizate (nr.)
- ✓ Structuri de cazare create/ modernizate (nr.)
- ✓ Muzeu și așezăminte culturale reabilite/ modernizate (nr.)
- ✓ Branduri turistice create (nr.)

III.2.2 OPERAȚIUNI/AȚIUNI PROPUSE:

HARD

- ❖ Modernizarea vetrei satului si a zonelor centrale;
- ❖ Restaurarea, conservarea și consolidarea obiectivelor de patrimoniu cultural și natural
- ❖ Conversia funcțională a clădirilor abandonate si punerea în valoare a arealelor rurale părăsite;
- ❖ Sprijinirea modernizării târgurilor si piețelor comunale;
- ❖ Înlocuirea/ modernizarea mobilierului public învechit;
- ❖ Modernizarea si extinderea rețelelor de drumuri din interiorul comunei;
- ❖ drumurilor comunale, vicinale, precum și a drumurilor agricole și forestiere;
- ❖ Amenajarea de parcuri și spații verzi;
- ❖ Modernizarea si extinderea rețelei de depozite speciale de colectare, distribuție si valorificare a produselor agricole;
- ❖ Modernizarea exploatațiilor agricole prin: dotare cu echipamente moderne, introducerea de noi tehnologii, construirea/ modernizarea clădirilor operaționale; Modernizarea si extinderea rețelei de conducte de irigații si adaptarea acesteia la cerințele agriculturii regionale;
- ❖ Crearea unor laboratoare independente de testare și certificare a produselor agricole și agroalimentare;
- ❖ Sprijinirea dezvoltării mediului antreprenorial prin investiții în dezvoltarea IMM-urilor existente și prin sprijinirea creării de noi IMM-uri;
- ❖ Introducerea/ extinderea rețelei de utilități (apă, canalizare, gaz, electricitate) și telecomunicații (internet) în mediul rural;
- ❖ Îmbunătățirea valorificării pădurilor prin: refacerea/ extinderea pădurilor, achiziția de echipamente;
- ❖ Investiții pentru îmbunătățirea procesării produselor agricole și forestiere și realizarea de produse cu valoare adăugată ridicată;
- ❖ Modernizarea și/sau re tehnologizarea lucrărilor de desecare și drenaj și de corectare a torenților situați pe fondul agricol;

- ❖ Sprijinirea dezvoltării turismului în mediul rural, prin crearea/ modernizarea structurilor de cazare și de agrement;
- ❖ Achiziționarea de utilaje și echipamente pentru serviciile publice;
- ❖ Crearea și amenajarea spațiilor publice de recreere pentru populație;
- ❖ Modernizarea și extinderea infrastructurii existente pentru distribuția și comercializarea produselor agro-alimentare (piețe agroalimentare);
- ❖ Modernizarea parcului de utilaje agricole;
- ❖ Încurajarea efectuării unor lucrări de îmbunătățiri funciare;
- ❖ Modernizarea, extinderea și dotarea bibliotecii din comună;
- ❖ Modernizarea și extinderea rețelelor de cămine culturale din mediul rural;
- ❖ Amplasarea unor spații pentru a încuraja expresia liberă (districte creative);
- ❖ Modernizarea și construcția infrastructurii adecvate pentru practicarea sporturilor (terenuri sportive, inclusiv bazine de înot, amenajări pentru sporturile de iarnă, etc)
- ❖ Modernizarea și amenajarea de parcuri tematice (pentru copii, de distracții, etc.)
- ❖ Înființarea, amenajarea spațiilor publice de recreere pentru populația rurală (parcuri, spații de joacă pentru copii, terenuri de sport, piste de biciclete);
- ❖ Conservarea patrimoniului și a obiectivelor turistice naturale;
- ❖ Reabilitarea, modernizarea și dotarea aferentă a muzeelor și altor așezăminte culturale, în vederea promovării patrimoniului cultural imaterial;
- ❖ Crearea/ modernizarea/ extinderea infrastructurii de cazare și de agrement turistic de toate tipurile;
- ❖ Valorificarea potențialului turistic montan prin: marcaje, amenajare de trasee și refugii montane;
- ❖ Amenajarea infrastructurii pentru practicarea turismului de aventură;
- ❖ Construirea/ modernizarea căilor de acces la principalele obiective turistice.

SOFT

- ❖ Îmbunătățirea serviciilor de bază în mediul rural: educație, sănătate, social;
- ❖ Programe de instruire și conversie profesională a locuitorilor din mediul rural;
- ❖ Sprijinirea constituirii formelor asociative în agricultură;
- ❖ Dezvoltarea și promovarea produselor tradiționale și/ sau ecologice și crearea unor branduri locale și regionale;
- ❖ Creșterea competitivității produselor agricole și agro-alimentare și implementarea
- ❖ standardelor europene de calitate;
- ❖ Sprijinirea accesului producătorilor locali în calitate de furnizori pentru marile lanțuri de magazine;
- ❖ Îmbunătățirea furnizării de informații, prin utilizarea acestor rețelelor existente: administrația publică locală, asociații de producători, grupurile de acțiune locală;
- ❖ Dezvoltarea unor rețelele specifice de consiliere și consultanță în domeniul agricol și atragerea de fonduri europene nerambursabile;

- ❖ Crearea unui mecanism permanent de informare cu privire la prețurile produselor și mărfurilor, atât din piața județeană/regională cât și din piețele cu care există relații comerciale;
- ❖ Sprijin pentru activități de marketing și promovare pe plan național și internațional a produselor agricole/ agroalimentare locale;
- ❖ Încurajarea și promovarea meșteșugurilor tradiționale;
- ❖ Formare profesională pentru îmbunătățirea managementului exploatațiilor agricole;
- ❖ Sprijin pentru dezvoltarea tinerilor fermieri (training, consultanță, sprijin financiar, etc.);
- ❖ Sprijinirea elaborării și implementării strategiei de dezvoltare locală 2028-2035; Stimularea cercetării de bază și aplicate în domeniul agro-alimentar;
- ❖ Încurajarea utilizării sustenabile a terenurilor din comună;
- ❖ Încurajarea luării de măsuri împotriva secetei și fenomenelor de risc climatic.
- ❖ Sprijinirea centrelor de cultură;
- ❖ Sprijinirea ONG-urilor din domeniul cultural;
- ❖ Sprijinirea manifestațiilor culturale care promovează valorile autentice;
- ❖ Promovarea și sprijinirea evenimentelor culturale locale și județene;
- ❖ Crearea unor branduri culturale și turistice proprii;
- ❖ Elaborarea de studii și analize privind turismul și cultura în Comuna Sarmizegetusa;
- ❖ Înființarea unor asociații / clustere pentru promovarea și dezvoltarea turismului, a culturii și a artei;
- ❖ Exploatarea și dezvoltarea tipurilor de turism cu potențial: ecoturism și turism activ, etc. Dezvoltarea și promovarea ecoturismului și a turismului activ;
- ❖ Promovarea obiectivelor și valorilor locale la diverse târguri de turism;
- ❖ Crearea și promovarea unei agende a evenimentelor pentru fiecare sezon;
- ❖ Formarea profesională a personalului care activează în domeniul turismului, în vederea creșterii calității serviciilor;
- ❖ Crearea unor soluții TIC de management al destinațiilor turistice;
- ❖ Realizarea de acorduri și parteneriate cu operatorii de turism străini;
- ❖ Promovarea comunei la târgurile de turism naționale și internaționale;
- ❖ Crearea și valorificarea unor circuite turistice tematice și a unor produse turistice cu specific local.

III.3 Domenii majore de intervenție:

Strategia de dezvoltare a comunei Sarmizegetusa 2021-2027, cuprinde următoarele domenii majore de intervenție:

- 1) Infrastructură și mediul înconjurător**
- 2) Agricultură, dezvoltare rurală și turism**
- 3) Economie și mediul de afaceri**
- 4) Capacitate administrativă**
- 5) Social și resurse Umane**
- 6) Educație, cultură și sport**

III.3.1 Infrastructură și mediul înconjurător

Scopul acestei intervenții este de a îmbunătăți calitatea infrastructurii și a calității mediului înconjurător prin modernizarea sau extinderea drumurilor, rețelelor de utilități apă, canalizare, gaz, amenajarea clădirilor existente, iluminatului public, investiții în colectarea deșeurilor menajere și industriale, protejarea comunității de riscurilor naturale, precum și activități de conștientizare a locuitorilor cu privire la importanța păstrării curate a mediului în care trăiesc.

III.3.1.1 Infrastructură și mediu înconjurător - proiecte propuse:

Nr. crt.	Titlul proiectului	Obiective generale/specifice	Activități principale	Rezultate obținute (cuantificabile)	Beneficiari	Instituția responsabilă	Parteneri	Durata proiectului	Buget/Surse de finanțare
1.	Amenajare centru civic și a spațiilor de interes public ale comunei Sarmizegetusa, modernizarea vetrei satului și a zonelor centrale.	Îmbunătățirea aspectului comunei Sarmizegetusa	- Întocmirea documentațiilor tehnice: SF Proiectul propune amenajarea și renovarea centrului civic al comunei: - amenajare peisagistică, - amenajare parcuri, parcări, piețe - amenajare fațade clădiri etc.);	- spații verzi, parcuri, parcări, renovare centru civic - îmbunătățirea imaginii comunei	Comunitatea locală, turiști	Primăria Comunei Sarmizegetusa	-	-2021-2027	Total General estimativ: 2.800.000 Euro PNRR/Plan Național Strategic PAC Programe Naționale de Investiții (CNI, Anghel Saligny etc.) Buget Local
2.	Amenajarea de alei pietonale în comuna Sarmizegetusa	Îmbunătățirea aspectului comunei Sarmizegetusa, Facilitarea accesului pietonal	- Întocmirea documentațiilor tehnice: SF Proiectul propune amenajarea de alei pietonale în satele Sarmizegetusa	- alei pietonale amenajate - îmbunătățirea imaginii comunei	Comunitatea locală, turiști	Primăria Comunei Sarmizegetusa	-	-2021-2027	Total General estimativ: 1.400.000 Euro PNRR/Plan Național Strategic PAC Programe Naționale de Investiții (CNI, Anghel

									Saligny etc.) Buget Local
3.	Dalare si pavare șanțuri, comuna Sarmizegetusa	Îmbunătățirea mediului înconjurător Îmbunătățirea aspectului comunei Sarmizegetusa,	- Întocmirea documentațiilor tehnice: SF Proiectul propune dalarea și pavarea șanțurilor, comuna Sarmizegetusa	- șanțuri dalate si pavate, comuna Sarmizegetusa - îmbunătățirea imaginii comunei	Comunitatea locală, turiști	Primăria Comunei Sarmizegetusa	-	-2021-2027	Total General estimativ: 900.000 Euro PNRR/Plan Național Strategic PAC Programe Naționale de Investiții (CNI, Anghel Saligny etc.)Buget Local
4.	Amenajare parcuri de joacă în comuna Sarmizegetusa	Scopul proiectului este de a dezvolta și moderniza spațiile verzi aferente comunei Sarmizegetusa, precum și înființarea de noi parcuri, scuaruri și aliniamente si/sau reabilitarea celor existente. Proiectul propune amenajarea unui parc de recreere și agrement totodată ,ce va contribui la dezvoltarea pe teritoriul comunei	- Elaborare documentatii tehnice - Demarare procedura de achizitie publica - Lucrari pentru amenajare si dotare parc și spații de joacă - Recepția lucrărilor și dotărilor.	Parc și spații de joacă amenajate în Comuna Sarmizegetusa	Comuna Sarmizegetusa	Primaria Sarmizegetusa	-	-2021-2027	Total General estimativ: 600.000 Euro Fonduri Guvernamentale Buget Local Programul național de îmbunătățire a calității mediului prin realizarea de spații verzi în localități.

		Sarmizegetusa a zonelor de promenadă și spațiilor dedicate pentru petrecerea timpului în aer liber.							Fonduri structurale
5.	Bloc ANL, sat Sarmizegetusa	Construcția de locuințe, destinate închirierii, pentru tineri cu vârste cuprinse între 18-35 de ani, care nu își permit să cumpere un apartament sau să închirieze o locuință de pe piața liberă.	<ul style="list-style-type: none"> - Elaborare documentații tehnice (Studiu de fezabilitate) - Intocmire caiet de sarcini și demarare procedura de achiziție publică la pachet (elaborare Proiect tehnic +DDE) și execuție lucrări) - Emitere certificat de urbanism și obținere avize și autorizații - Emitere Autorizație de Construcție - Execuție lucrări - Recepția lucrărilor 	Construcție bloc ANL finalizată. Minim 20 de unități locative (apartamente) destinate închirierii, pentru tineri cu vârste cuprinse între 18-35 de ani, care nu își permit să cumpere un apartament sau să închirieze o locuință de pe piața liberă.	Comuna Sarmizegetusa	Agencia Națională pentru Locuințe (ANL)	Lucrarea va fi contractată	-2021-2027	<p>Total General estimativ: 1.400.000 Euro</p> <p>Fonduri Guvernamentale Buget Local</p>
6.	Construire poduri și podețe peste cursurile de apă din comuna Sarmizegetusa Reabilitare/modernizare și construire poduri peste cursurile de apă din comuna Sarmizegetusa	<ul style="list-style-type: none"> - Facilitarea accesului pietonal și al autovehiculelor în satul Comuna Sarmizegetusa Dezvoltarea infrastructurii de transport rurale – comuna Sarmizegetusa 	<ul style="list-style-type: none"> - Elaborare documentații tehnice - Lucrările au demarat conform contractelor de achiziții publice încheiate. - Întreținere și reabilitare periodică 	<ul style="list-style-type: none"> - acces facilitat la infrastructură de transport. - Îmbunătățirea imaginii comunei 	Locuitorii comunei Sarmizegetusa Agenți economici, investitori.	Primăria Sarmizegetusa	Lucrarea este contractată Proiect în derulare	-2021-2027	<p>Total General estimativ: 1.200.000 Euro</p> <p>Buget local</p> <p>PNRR/Plan Național Strategic PAC</p> <p>Programe</p>

									Naționale de Investiții (CNI, Anghel Saligny etc.)
7.	Modernizare drumuri vicinale în comuna Sarmizegetusa	<ul style="list-style-type: none"> - Modernizarea drumurilor vicinale din comuna - Facilitarea accesului pietonal, al vehiculelor și autovehiculelor pe străzile din satele aparținătoare comunei Sarmizegetusa - Dezvoltarea infrastructurii de transport rurale – comuna Sarmizegetusa 	<ul style="list-style-type: none"> - Elaborare, SF și documentații tehnice - Atribuire contract de achiziție publică, lucrări - demarare lucrări conform contractelor atribuite (asfaltarea drumurilor vicinale pentru îmbunătățirea accesului) - Întreținere și reabilitare periodică străzi ce necesita renovare 	<ul style="list-style-type: none"> - drumuri vicinale amenajate/ reabilite în satele comunei Sarmizegetusa - minim 10 km de asfalt pentru modernizarea drumurilor vicinale - acces facilitat la rețeaua de străzi din satele comunei Sarmizegetusa - Îmbunătățirea imaginii comunei si calității străzilor 	<ul style="list-style-type: none"> - Cetateni comunei Sarmizegetusa Agenți economici, investitori. 	Primăria Sarmizegetusa	Lucrarea va fi contractată	–2021-2027	<p>Total General estimativ: 3.200.000 Euro</p> <p>Buget local /județean</p> <p>PNRR/Plan Național Strategic PAC</p> <p>Programe Naționale de Investiții (CNI, Anghel Saligny etc.)</p>
8.	Modernizare drumuri comunale/străzi secundare în satele comunei Sarmizegetusa.	<ul style="list-style-type: none"> - Modernizarea strazilor secundare din comuna - Facilitarea accesului pietonal, al vehiculelor și autovehiculelor pe străzile din satele aparținătoare comunei Sarmizegetusa - Dezvoltarea infrastructurii de transport rurale – comuna 	<ul style="list-style-type: none"> -- Elaborare, SF și documentații tehnice - Atribuire contract de achiziție publică, lucrări - demarare lucrări conform contractelor atribuite (asfaltarea străzilor pentru îmbunătățirea accesului) - Întreținere și reabilitare periodică străzi ce necesita renovare 	<ul style="list-style-type: none"> - străzi amenajate/ reabilite în satul Sarmizegetusa - minim 5 km de asfalt pentru modernizarea străzilor/ulițelor - acces facilitat la rețeaua de străzi din satul Sarmizegetusa - Îmbunătățirea imaginii comunei si calității străzilor 	<ul style="list-style-type: none"> - Cetateni comunei Sarmizegetusa Agenți economici, investitori. 	Primăria Sarmizegetusa	Lucrarea va fi contractată	–2021-2027	<p>Total General: 1.900.000 Euro</p> <p>PNRR/Plan Național Strategic PAC</p> <p>Programe Naționale de Investiții (CNI, Anghel Saligny etc.)</p>

		Sarmizegetusa							Buget local
9.	Regularizare si amenajarea cursurilor de apă, pârauri din teritoriul administrativ al comunei Sarmizegetusa	<p>Îmbunătățirea calității mediului în comuna Sarmizegetusa prin amenajarea altor pârauri de pe raza unității administrativ teritoriale</p> <p>Dezvoltare și implementare plan de inundații</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Elaborare Studii de fezabilitate/proiecte tehnice - Identificare societăți si licitarea lucrărilor de amenajare - Achiziție contract lucrări - Lucrări de canalizare, decolmatare , ecologizare, indiguire - montarea unor sisteme de preluare deșeuri de pe pâraurilor (la intrarea și ieșirea din comună) 	<ul style="list-style-type: none"> - coborârea pânzei freatice din zona - Curățarea pâraurilor de deșeuri si nămol - menținerea curățeniei pâraurilor la traversarea comunei Sarmizegetusa - risc scăzut la inundații - un mediu mai sănătos - redarea în circuitul agricol a terenurilor inundate, cu mlaștină - Îmbunătățirea calității apei 	- populația comunei	Primăria comunei Sarmizegetusa	Public - privat	-2021-2027	<p>Total General Estimativ: 1.600.000 Euro</p> <p>Buget local</p> <p>PNRR/Plan Național Strategic PAC</p> <p>Programe Naționale de Investiții (CNI, Anghel Saligny etc.)</p> <p>PODD</p>
10.	Extindere rețea electrica Hobita-Cracu	Dezvoltarea infrastructurii de alimentare la energia electrică în comuna Sarmizegetusa, în special iluminatul stradal mai ales în zonele de intersecții și cele intens circulate.	<ul style="list-style-type: none"> - SF, documentații tehnice elaborate - Atribuire contract de achiziție publică, lucrări - demarare lucrări conform contract atribuit și recepția acestora 	<ul style="list-style-type: none"> - acces facilitat la sursa de energie electrică în comuna Sarmizegetusa - infrastructură de iluminat public, extinsă și modernizată pe întreg teritoriul comunei Sarmizegetusa 	Locuitorii comunei Sarmizegetusa Investitori	Primăria Sarmizegetusa	Lucrarea va fi contractată	-2021-2027	<p>Total General estimativ: 90.000 Euro</p> <p>Buget local</p> <p>PODD</p>

11.	Modernizarea si extinderea retelei de alimentare cu energie electrică și iluminat public, în Comuna Sarmizegetusa	Dezvoltarea infrastructurii de alimentare la energia electrică în comuna Sarmizegetusa, în special iluminatul stradal mai ales în zonele de intersecții și cele intens circulate.	<ul style="list-style-type: none"> - SF, documentații tehnice elaborate - Atribuire contract de achiziție publică, lucrări - demarare lucrări conform contract atribuit și recepția acestora 	<ul style="list-style-type: none"> - acces facilitat la sursa de energie electrică în comuna Sarmizegetusa - infrastructură de iluminat public, extinsă și modernizată pe întreg teritoriul comunei Sarmizegetusa 	Locuitorii comunei Sarmizegetusa Investitori	Primăria Sarmizegetusa	Lucrarea va fi contractată .	2016 - 2020	<p>Total General estimativ: 1.800.000 Euro</p> <p>Buget local</p> <p>Fonduri structurale</p>
12.	Împădurirea terenurilor agricole si neagricole. (suprafață aproximativă 125 ha)	<p>a) Îmbunătățirea calitatii mediului;</p> <p>b) Creșterea suprafeței de pădure cu rol protectiv;</p> <p>c) Furnizarea de lemn în scopuri bioenergetice;</p> <p>Suprafata minima va fi de 0.5 hectare, suprafata compacta, iar în cazul înființării de perdele forestiere de protecție latimea acestora va fi de cel puțin 20 m. Pentru prima împădurire a terenurilor agricole se vor utiliza specii adaptate condițiilor locale de mediu, în conformitate cu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Întocmirea documentațiilor tehnice: proiect, SF - Împrejmuirea cu gard a terenului pe care se înființează plantația forestieră; - Achiziția de Sarmizegetusaeti forestieri; - Executarea drumurilor tehnologice de acces la santierele de împădurire ; - transport și punerea în șanț a Sarmizegetusaetiilor - Pregătirea terenului și a solului în vederea împăduririi; - Executarea de lucrări de îmbunătățiri funciare (terase, lucrări de desecare, cleionaje, garnisaje, etc); - Executarea plantației 	<p>Numarul de beneficiari care primesc sprijin pentru împădurire</p> <ul style="list-style-type: none"> - Suprafata de teren împădurit (ha) - Inversarea diminuării biodiversității - Creșterea producției de energie regenerabilă <p>Definirea terenului agricol Teren agricol – suprafața de teren ce are următoarele categorii de folosință: arabil, pasuni și fânețe naturale, plantații pomicele, vii, alte</p>	Comunitatea locală	Primăria comunei Sarmizegetusa – pentru înființarea plantațiilor	Parteneriat public privat	2015 - 2020	<p>Total General estimativ: 3.500.000 Euro</p> <p>Buget local</p> <p>PNRR/Plan Național Strategic PAC</p> <p>PODD</p>

		normele tehnice în vigoare.	(pichetare, transport Sarmizegetusaeti prin purtare directa, executare gropi, plantare Sarmizegetusaeti, recepare Sarmizegetusaeti); - creare sistem individuale de protectie a Sarmizegetusaetilor forestieri;	culturi permanente, gradini familiale, si care a fost exploatata în ultimii 2 ani. Definirea terenului neagricol Teren neagricol – suprafata de teren care are urmatoarele categorii de folosinta: arabil, pasuni si fânete naturale, plantatii pomicole, vii, alte culturi permanente, gradini familiale, si care nu a fost exploatata în ultimii 2 ani. Teren abandonat – suprafata de teren care are urmatoarele categorii de folosinta: arabil, pasuni si fânete naturale, plantatii pomicole, vii, alte culturi permanente, gradini familiale, si care nu a fost					
--	--	-----------------------------	--	---	--	--	--	--	--

				exploatarea o perioada mai mare de 2 ani					
13.	Realizare piață agroalimentară în comuna Sarmizegetusa	- Comercializarea produselor - facilitarea întâlnirii „cererii” cu „oferta” și obținerea unui comerț dinamic	- Elaborarea documentațiilor tehnice (SF, Proiect tehnic, etc.) - amplasare stație autobuz și amenajare parcări auto - amenajarea infrastructură piață agroalimentară : platformă betonată, construcție metalică, grupuri sociale, utilități tehnico – edilitare - contractarea spațiilor de desfacere, cu societăți comerciale și producătorii independenți; - selectare și angajare personal	- dezvoltare economico – locală prin amenajarea unui complex modern a pieței agroalimentare	- comunitatea locală - producătorii independenți - societățile comerciale	Primăria comunei Sarmizegetusa	Parteneriat Public - Privat	-2021-2027	Total general estimativ: 180.000 Euro Plan Național Strategic PAC Bugetul local Contribuție societate/societăți partenere
14.	Reabilitare/modernizare și extindere sediu primărie Comuna Sarmizegetusa jud. Hunedoara (spațiu administrativ)	Dezvoltarea capacității Primăriei comuna Sarmizegetusa, prin lucrări de infrastructură	- Elaborare Studii de fezabilitate/proiecte tehnice - atribuire contract de achiziții lucrări, demarare proiect	- Spațiu modern, amenajat la standarde - capacitate dezvoltată a sediului Primăriei comunei Sarmizegetusa - acces facilitat al aparatului propriu și al cetățenilor la serviciile din cadrul Primăriei comunei Sarmizegetusa	Primăria comunei Sarmizegetusa sa Comunitatea locală	Primăria comunei Sarmizegetusa		2016 - 2020	Total General: 350.000 Euro Fonduri guvernamentale POR 2021-2027 Vest Buget local

15.	Extindere construire – zone noi de locuit	Dezvoltarea comunei Sarmizegetusa	- Inventarierea terenurilor disponibile pentru extinderea zonelor de locuit cu posibilitatea construirii de noi cartiere/rezidențiale/sate de vacanță, zone de agrement, etc. - Întocmirea studiilor de fezabilitate, proiecte si - atribuire contract de achiziție publică, demarare lucrări. - lucrări de infrastructură	- Studii de fezabilitate, proiecte tehnice, etc. - Construire locuințe - Dezvoltarea ofertei de locuit în zonă	Locuitorii comunei Sarmizegetusa si satele apartinătoare	Primăria comunei Sarmizegetusa	Parteneriat Public - Privat	2021-2027	Total General estimativ: 2.500.000 Euro Buget local ANL Investiții private
16.	Amenajarea si intretinerea spatiilor verzi, a pajistilor și pașunilor din comuna Sarmizegetusa	Protecția și conservarea naturii, a diversității biologice. Conservarea si reabilitarea sistemelor ecologice existente	extinderea spațiilor verzi selecție terenuri menținerea, întreținerea și ameliorarea spațiilor verzi naturale existente în intravilanul Comunei Sarmizegetusa	Creșterea suprafeței de zonă verde	- populația comunei	Primăria Sarmizegetusa	Garda de Mediu Agenția de protecția mediului	-2021-2027	Total General estimativ: 250.000 Euro Buget local POR Vest 2021-2027 Plan Strategic PAC
17.	Realizarea unui plan local de gestiune a deșeurilor – colectare selectiva , reciclare si punere in aplicare	Gestionarea deșeurilor prin colectare selectiva Conformarea cu Planul Regional de Gestionare a Deșeurilor	Studii de fezabilitate, proiect tehnic. Identificare zonelor in care pot fi amplasate tomberoane (protejarea tomberoanelor impotriva intemperiiilor si inscriptionarea lor, etc.)	Imbunatatirea imaginii comunei, folosirea deșeurilor reciclabile, protejarea zonei verzi Creșterea nivelului de	-populatia comunei	Primăria Sarmizegetusa, serviciul de salubritate	Parteneriat – public - privat	-2021-2027	Total General estimativ: 750.000 euro proiect plan local de gestiune a

	„Gestionarea deșeurilor – colectare selectivă”		<p>Licitație achiziție bunuri și mijloace</p> <ul style="list-style-type: none"> • mijloace de transport speciale pentru transportul deșeurilor biodegradabile și deșeurilor reciclabile; • containere și organizarea de sisteme de colectare selectivă a deșeurilor biodegradabile din gospodăriile private și din instituțiile publice (școli, spitale, administrații); • containere și organizarea de sisteme de colectare selectivă a fracțiilor reciclabile din deșeuri, în special a ambalajelor și a deșeurilor din ambalaje provenite din gospodăriile private. • lucrări de construcții specifice activității propuse; <p>Exemplele operațiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • colectarea deșeurilor reciclabile, cum ar fi deșeurile de hârtie de la birouri; • înființarea de centre unde este înlesnită 	colectare selectivă a deșeurilor					<p>deșeurilor – colectare selectivă</p> <p>13.000 Euro</p> <p>Buget local</p> <p>PODD/PNR R</p>
--	--	--	---	----------------------------------	--	--	--	--	--

			depozitarea de către populație a deșeurilor voluminoase, reciclabilelor și a componentelor periculoase; • lucrări specifice de construcții;						
18.	Reabilitarea/ dezvoltarea sistemelor de salubritate, a spațiilor pentru depozitare temporară și a platformei de depozitare a deșeurilor solide – Groapă de gunoi ecologică.	Dezvoltarea sistemului de salubritate și protecția mediului înconjurător	Studii de fezabilitate, proiect tehnic. Licitație achiziție bunuri și servicii Demarare proiect conform contract de lucrări și servicii Operațiuni: • lucrări de construcții; • echipament pentru colectarea, re folosirea, reciclarea și eliminarea deșeurilor provenite de la construcții sau demolări (mașină de gunoi, containere, pubele) • reabilitarea/ remediarea platformei de gunoi din comuna Sarmizegetusa, (conform normelor UE);	Platforma de depozitare a deșeurilor solide, amenajată conform normativelor în vigoare. Diminuarea impactului depozitelor de deșeurii asupra mediului ; Grad crescut de protecție a mediului Îmbunătățirea imaginii comunei,	-populația comunei	Primăria Sarmizegetusa, serviciul de salubritate Agenți economici	Lucrarea va fi contractată Parteneriat public-privat	–2021-2027	Total General estimativ: 1.800.000 euro Buget local PODD
19.	Reabilitare și modernizare drumuri	- Îmbunătățirea managementului fondului forestier	- Studiu de fezabilitate - Reabilitarea și modernizarea	- nr./km drumuri forestiere reabilite și	- Primăria comunei Sarmizegetusa	Primăria comunei Sarmizegetusa	Parteneriat public-privat	–2021-2027	Total general Estimativ:

	forestiere in comuna Sarmizegetusa	prin cresterea gradului de accesibilitate, printr-o mai buna gestionare a resurselor. Adaptarea silviculturii în acord cu masurile de crestere a competitivității.	drumurilor forestiere care sa asigure accesul nerestricționat la fondul forestier;	modernizate	sa - Persoane fizice si juridice de drept privat si asociatiile acestora, proprietari / detinatori de terenuri forestiere constituite în conformitate cu legislatia în vigoare;	a			2.300.000 Euro Plan Național Strategic PAC Buget local
20.	Implicarea comunității locale în amenajarea și întreținerea spațiilor verzi din zonele de locuit din comuna Sarmizegetusa	Creșterea calității parcurilor și spațiilor verzi din comuna Sarmizegetusa, în parteneriat cu comunitatea locală. Creșterea calității scuarurilor și spațiilor verzi de importanță locală.	Delimitarea exactă a spațiilor verzi din zonele de locuit în vederea atribuirii responsabilității. Monitorizarea stării spațiilor verzi din zonele de locuit și alcătuirea unor planuri anuale de intervenție Declararea unei zi a mediului, unde cetățenii și persoanele juridice sunt solicitați să contribuie la curățenia comunei	Minim 5 parteneriate constituite cu organizații ale comunității pentru amenajarea și întreținerea plantațiilor și amenajărilor în spațiile verzi din zonele de locuit Calitate crescută a spațiilor verzi din comuna Sarmizegetusa	Primăria comunei Sarmizegetusa Locuitorii comunei	Primăria Sarmizegetusa	Agenții economici Școlile Persoane fizice	proiect anual	Total General estimativ: 2.000 Euro/anual Buget Local Primăria Sarmizegetusa Fonduri structurale și alte fonduri nerambursabile
21.	Investiții pentru producerea energiei	Valorificarea resurselor regenerabile de	Se are în vedere demararea unor proiecte și investiții	Parc eolian/ fotovoltaic/ microhidrocentral	- Primăria comunei Sarmizegetusa	Primăria comunei Sarmizegetusa	Parteneriat public-privat	-2021-2027	Total general Estimativ:

	<p>electrice alternative/regenerabile</p> <p>(parc eolian/ fotovoltaic/ microhidrocentrale/ centrale de cogenerare pe bază de biomasă)</p>	<p>energie pentru producerea energiei (microhidrocentrale , parc eolian, panaouri fotovoltaice, centrale de cogenerare pe bază de biomasă)</p> <p>- Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră</p>	<p>pentru producerea energiei electrice alternative/regenerabile</p> <p>- Elaborare studii și documentații tehnice (SF+PT+DDE+etc.)</p> <p>- Demarare proceduri de achiziție publică</p> <p>- Demarare lucrări investiții</p> <p>- Recepția lucrărilor și dotărilor investițiilor realizate</p>	<p>e/ centrale de cogenerare pe bază de biomasă , amenajate și funcționale</p> <p><u>Rezultate specifice pentru centrale de cogenerare pe bază de biomasă:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Concesiunea unui teren de minim 10.000 mp către un partener privat 2. Construcția unei capacități de producere a energiei electrice și termice, cu o capacitate minimă de 3 MW 3. Colectarea și valorificarea a minim 50.000 tone de biomasă lemnoasă și agricolă/an 4. Crearea a minim 25 de locuri de muncă 5. Furnizarea energiei electrice și 	<p>sa</p> <p>- Persoane fizice si juridice</p>	<p>a</p>			<p>9.500.000 Euro</p> <p>Plan Național Strategic PAC PODD</p> <p>Buget local</p>
--	--	--	---	---	--	----------	--	--	---

				termice către Sistemul Energetic					
22.	Realizarea unei platforme ecologice pentru deșeuri și resturi menajere la Sarmizegetusa.	Dezvoltarea managementului deșeurilor pe raza administrativă a comunei Sarmizegetusa. Dezvoltarea sistemelor de salubritate Îmbunătățirea mediului înconjurător prin realizarea unei platforme ecologice pentru depozitarea deșeurilor menajere.	Studii de fezabilitate, proiect tehnic. Licitație achiziție bunuri și servicii Demarare proiect conform contract de lucrări și servicii Operațiuni, conform contract de atribuire: • lucrări de construcții; • echipament pentru colectarea, re folosirea, reciclarea și eliminarea deșeurilor provenite de la construcții sau demolări, etc.	Rampă ecologică pentru deșeuri și resturi menajere realizată și amenajată conform normativelor în vigoare. Diminuarea impactului depozitelor de deșeuri asupra mediului ; Grad crescut de protecție a mediului Îmbunătățirea imaginii comunei.	- populația comunei	Primăria Comunei Sarmizegetusa, serviciul de salubritate Agenți economici	Lucrarea va fi contractată	2021-2027	Total General estimativ: 1.500.000 euro Buget local Plan Strategic PAC PODD/PNR R
23.	Amenajare piste de biciclete in comuna Sarmizegetusa, judetul Hunedoara	-Imbunatatirea nivelului de trai al locuitorilor comunei; -promovarea unui stil de viata sanatos pentru locuitorii comunei; -dezvoltarea turismului	- Întocmirea documentațiilor tehnice: SF - Proiectul propune amenajarea de piste de biciclete in satele comunei Sarmizegetusa	- Piste de biciclete pentru o mai buna mobilitate in interiorul localitatilor; - Îmbunătățire a imaginii comunei	Comunitatea locală, turiști	Primăria Comunei Sarmizegetusa	-	2022 - 2027	Total General estimativ: 800.000 Euro Fonduri Structurale – PNRR Buget Local

24.	Constuirea de capele mortuare in satelele comunei Sarmizegetusa, judetul Hunedoara.	Scopul proiectului este ca locuitorii comunei sa beneficieze de capele in vederea organizarii evenimentelor funerare	- Întocmirea documentațiilor tehnice: PT Proiectul propune construirea capele mortuare in satele comunei Sarmizegetusa	- capele mortuare care sa fie puse la dispozitia comunitatii - îmbunătățire a nivelului de trai pentru locuitorii comunei	Comunitatea locală	Primăria Comunei Sarmizegetusa	-	2022 - 2027	Total General estimativ: 1.400.000 Euro Fonduri Structurale – PNRR Buget Local
25.	Montare statii de incarcare pentru autovehiculele electrice in comuna Sarmizegetusa, judetul Hunedoara	-Incurajarea populatiei in vederea achizitiei de autovehicule electrice; -Dezvoltarea locala a comunitatii avand in vedere faptul ca U.A.T. Sarmizegetusa este strabatuta de DN 68	- Întocmirea documentațiilor tehnice: SF Proiectul propune amplasarea de statii de incarcare a vehiculelor in comuna Sarmizegetusa	- statii de incarcare autovehicule electrice - dezvoltarea economica a comunei	Comunitatea locală, turiști, persoanele ce tranziteaza comuna	Primăria Comunei Sarmizeget us a	-	2022 - 2027	Total General estimativ: 200.000 Euro Fonduri Structurale Buget Local

III.3.2. Agricultură, dezvoltare rurală și turism

Scopul acestei intervenții:

- contribuire la dezvoltarea unei agriculturi competitive bazată pe cunoaștere și inițiativă privată, precum și protejarea patrimoniului natural, cultural și istoric al zonelor rurale.
- contribuire la o mai bună valorificare a patrimoniului turistic prin restaurarea și valorificarea patrimoniului istoric și cultural, dezvoltarea serviciilor de cazare și agrement și activități de promovare a potențialului turistic al zonei.

III.3.2.1 Agricultură, dezvoltare rurală și turism, proiecte propuse:

Nr. crt.	Titlul proiectului	Obiective generale/specifice	Activități principale	Rezultate obținute (cuantificabile)	Beneficiari	Instituția responsabilă	Parteneri	Durata proiectului	Buget/Surse de finanțare
1.	Studiu privind potențialul de dezvoltare agricol și forestier al comunei Sarmizegetusa	Sprijinirea orientării activităților agricole și forestiere dezvoltate de persoane fizice și agenți economici	Contractare consultant pentru realizarea studiului, care să cuprindă: - evaluarea potențialului agricol și forestier al zonei - determinarea sub-sectoarelor agricole cu potențial de dezvoltare - recomandări privind modalitățile de sprijinire a agriculturii de către autoritatea locală - recomandări privind formule de organizare agricolă - recomandări privind penetrarea pieței regionale	Orientări strategice privind dezvoltarea agriculturii și fondului forestier în zona	Comunitatea agricolă existentă și potențială	Primăria comunei Sarmizegetusa	-	2021-2027	Total general estimativ: 14.000 Euro Bugetul local Fonduri externe.
2.	Înființarea /Modernizarea fermelor agricole	Dezvoltarea unui sector agricol competitiv	Achiziția de utilaje, utilitare, animale, material săditor	Număr ferme sprijinite	Producători agricoli, persoane fizice și juridice	Producători agricoli, persoane fizice și juridice	Primăria comunei Sarmizegetusa	2021-2027	Total general estimativ: 2.600.000 Euro Plan Strategic PAC
3.	Cresterea valorii adăugate a produselor	Dezvoltarea sectorului prelucrării	Construcții, achiziție de instalații, mașini și echipamente	Număr proiecte finanțate	Persoane juridice autorizate din domeniul	Persoane juridice autorizate din	Primăria comunei Sarmizegetusa	2021-2027	Total general estimativ: 150.000

	agricole si forestiere	produselor agricole si forestiere			prelucrării primare a produselor agricole	domeniul prelucrării primare a produselor agricole	usa		Euro/an Plan Național Strategic pAC
4.	Sprijinirea exploatațiilor agricole (fermelor) de semisubzistență	Asigurarea de venituri suplimentare gospodăriilor din mediul rural	Inventarierea exploatațiilor agricole de semisubzistență Informarea potențialilor beneficiari asupra oportunității de finanțare Sprijinirea potențialilor beneficiari pentru întocmirea planurilor de afaceri	1500 euro/an pentru fiecare proprietate agricolă sprijinită, pentru max. 5 ani	Proprietari de exploatații agricole de subzistență	Primăria comunei Sarmizegetusa	Exploatații agricole de subzistență	201-2027	Total general Estimativ: 150.000 euro Plan Național Strategic PAC
5.	Suținerea formelor asociative	Comercializare îmbunătățită a produselor Competitivitate crescută a produselor agricole, piscicole și forestiere Absorbția îmbunătățită a fondurilor UE	Activități de informare și consiliere a producătorilor Atragerea de fonduri UE pentru înființarea asociațiilor de producători	Nr. forme asociative Cifra de afaceri crescută	Comunitatea de producători	Primăria comunei Sarmizegetusa	Parteneriat public-privat	2021-2027	Total General estimativ: 300.000 Euro Plan Național Strategic PAC Bugetul local
6.	Amenajare zona de agrement în comuna Sarmizegetusa	Valorificarea potențialului turistic	Studii de fezabilitate și evaluare mediu Amenajare plajă Spații comerciale	Potențial turistic valorificat	Turiști din județ, din țară și din afară	Primăria Sarmizegetusa	Parteneriat Public - privat	-2021-2027	Total General estimativ: 1.800.000 Euro

			ștrand, terenuri de sport, pescuit sportiv și sporturi nautice Identificare societăți și licitarea lucrărilor de amenajare						Buget local Plan Național Strategic PAC Programele CNI Investiții private Parteneriat Public – privat
7.	Modernizare infrastructură, obiective turistice comuna Sarmizegetusa	Amenajarea obiectivelor turistice naturale pentru activități turistice	Studii de fezabilitate, proiecte tehnice, avize și evaluare mediu Licitație și atribuire contract de lucrări și servicii Demarare lucrări, modernizare/reabilitare/restaurare, Instalații de iluminat, încălzire, ventilație; Asigurarea accesului în condiții de securitate pentru turiști; Amenajare grupuri sanitare; etc. - Amenajarea / marcarea de trasee turistice / itinerarii culturale la obiectivele	Infrastructură turistică modernizată	Turiști din județ, din țară și din afară	Primăria Sarmizegetusa	Parteneriat Public - privat	-2021-2027	Total General estimativ: 3.600.000 Euro Buget local POR Vest 2021-2027 Plan Național Strategic PAC Programe CNI Investiții private Parteneriat Public – privat

			reabilitate. - Construcția / reabilitarea / amenajarea căii de acces către obiectivul turistic reabilitat, în limita a 1000 metri						
8.	Exploatații Piscicole și zone de agrement comuna Sarmizegetusa	Dezvoltarea pisciculturii în comuna Sarmizegetusa	Studii de fezabilitate, mediu, proiect tehnic, etc. Atribuire și demarare lucrări Amenajare exploatații pișcicole în zona râului Strei pe teritoriul comunei Sarmizegetusa.	Exploatație Piscicolă comuna Sarmizegetusa dezvoltată	Comunitatea locală Persoane pasionate de pescuit ca sport de agrement Agenți economici	Primăria comunei Sarmizegetus a	Parteneriat Public Privat	-2021- 2027	Total general estimativ: 600.000 Euro Primăria comunei Sarmizegetus a – bugetul local POPAM Parteneriat Public Privat
9.	Reabilitarea/ modernizarea /extinderea structurilor de cazare și a utilităților conexe, precum și a infrastructurii turistice de agrement din comuna Sarmizegetusa	Îmbunătățirea calității serviciilor de cazare; Crearea / extinderea structurilor de agrement turistic, în vederea creșterii numărului de turiști și a duratei sejurului; Diversificarea serviciilor turistice din comuna Sarmizegetusa	Studii de fezabilitate, mediu, proiect tehnic, etc. Atribuire și demarare lucrări Reabilitarea / modernizarea / extinderea structurilor de cazare cu utilitățile afereente, inclusiv training pentru utilizarea echipamentului (dacă nu este inclus în pachetul oferit de	- dezvoltarea potențialului turistic și economic în comuna Sarmizegetusa - dezvoltare infrastructură turistică și de agrement	Comunitatea locală Turiști Agenți economici	Primăria comunei Sarmizegetus a	Parteneriat Public Privat	-2021- 2027	Total general estimativ: 4.000.000 Euro Primăria comunei Sarmizegetus a – bugetul local Plan Național Strategic PAC Parteneriat Public Privat

			<p>furnizor): Structurile de cazare eligibile pentru finanțare sunt: hoteluri, moteluri, pensiuni turistice, campinguri, cabane, hoteluri pentru tineret, structuri de cazare pe vapoare / pontoane;</p> <p>- Modernizare structuri de cazare: renovare, reabilitare, extindere, amenajare (interior și fațadă, grupuri sanitare, camere / spații pentru persoane cu handicap locomotor), izolare fonică, extindere spații de cazare, modernizare sistem de utilități, amenajare parcare / garaje, iluminat exterior ;</p> <p>- Dotare structuri de cazare cu echipamente specifice (inclusiv echipamente ecologice pentru alimentare cu energie electrică, spălătorie), ascensor.</p> <p>- Construcția / reabilitarea /</p>						Investiții private
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--------------------

			<p>amenajarea căii de acces către obiectivul turistic reabilitat, în limita a 1000 metri.</p> <p>Crearea / extinderea / reabilitarea structurilor de agrement turistic cu utilitățile aferente, inclusiv training pentru utilizarea echipamentului (dacă nu este inclus în pachetul oferit de furnizor), cum sunt :</p> <ul style="list-style-type: none"> - amenajare piscine, ștranduri, bazine de kinetoterapie; - terenuri de mini-golf, tenis, paint-ball, echitație; - amenajarea de piste pentru cicloturism; - amenajarea de noi pârtii de schi (inclusiv construirea de instalații de transport pe cablu pentru persoane, instalarea de echipamente pentru producerea zăpezii artificiale, instalarea echipamentelor pentru iluminatul nocturn al pârtiilor de 						
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

			<p>schi, dotarea cu echipamente pentru întreținerea pârtiilor de schi);</p> <ul style="list-style-type: none"> - amenajarea, dezvoltarea sau reabilitarea pârtiilor destinate practicării celorlalte sporturi de iarnă: echiparea cu instalațiile și echipamentele corespunzătoare; - amenajări specifice sporturilor nautice; - amenajări pentru practicarea pescuitului sportiv. - construcția / reabilitarea / amenajarea căii de acces către obiectivul turistic reabilitat / creat, în limita a 1000 metri. 						
10.	Construcție în parteneriat public pârtie de schi	Dezvoltarea zonelor de agrement și a potențialului turistic din Comuna Sarmizegetusa prin construirea și amenajarea unei pârtii de schi	<p>Studii de fezabilitate, proiect tehnic și evaluare mediu</p> <p>Licitație , atribuire contract de achiziție publică lucrări, bunuri și servicii</p> <p>Demarare lucrări conform contract de atribuire.</p>	<p>Zonă de agrement și turistică - pârtie de schi - amenajată și dotată corespunzător</p> <p>Sector turistic dezvoltat</p>	Comunitatea locală, turiști	Primăria Sarmizegetusa	Parteneriat Public - privat	-2021-2027	<p>Total General estimativ: 16.000.000 Euro</p> <p>Buget local Fonduri externe POR Vest 2021-2027 Parteneriat Public – privat</p>

			Recepție lucrări						
11.	Sprijinirea fermierilor si detinatorilor de paduri sa utilizeze serviciile de consiliere si consultanta în vederea îmbunatatirii performantelor generale ale activitatii acestora.	Obiectivul general al masurii consta în îmbunatatirea cunostintelor fermierilor si proprietarilor de padure, precum si facilitarea accesului la finantare din fonduri comunitare.	- Elaborarea planurilor de dezvoltare pentru fermele de semi-subzistenta. - Asistenta în întocmirea aplicatiilor de sprijin pentru masurile de dezvoltare rurala care pot fi accesate de beneficiarii sprijinului pentru fermele de semi-subzistenta. -Consultanta privind respectarea bunelor practici agricole si de mediu si a conditiilor de ecoconditionalitate. -Consiliere privind managementul exploataiei si aplicarea bunelor practici agricole si de mediu	- Nr. de agricultori care beneficiază de sprijin - Creșterea productivității muncii - Cresterea valorii adăugate brute în exploataiile agricole și forestiere	- Fermieri si alte persoane care lucreaza în agricultura si silvicultura de pe raza comunei Sarmizegetusa - Institutii publice si organisme private selectate care furnizeaza servicii de consiliere si consultanta agricola si silvica, inclusiv detinatorii de padure.	Primăria comunei Sarmizegetusa	Parteneriat public privat	-2021-2027	Total General estimativ: 300.000 Euro Buget local Plan Național Strategic PAC POEO Parteneriat Public – privat
12.	Reabilitare fond forestier	a) gospodarirea rationala a padurii si asigurarea continuitatii si biodiversitatii ecosistemelor forestiere; b) sustinerea aplicarii	- Elaborare studiu de fezabilitate - Achiziție material de plantat, instalarea culturilor si îngrijirea acestora pentru îmbunatatirea compozitiei arboretelor în	Numarul de exploataii care introduc noi produse si /sau tehnologii (defalcare dupa tipul de redistribuire a productiei)	Proprietari/detinat ori de padure sau asociatiile acestora	Primăria comunei Sarmizegetusa	Parteneriat public-privat	-2021-2027	Total general Estimativ: 1.500.000 Euro -Plan Național Strategic PAC

		<p>programelor de refacere a padurilor slab productive si degradate prin optimizarea compozitiilor si promovarea speciilor valoroase indigene;</p> <p>c) sprijinea înlocuirii arboretelor de rasinoase din afara arealului cu speciile corespunzatoare statiunilor forestiere;</p> <p>d) aplicarea lucrarilor de transformare a pasunilor împadurite si lucrarilor de îngrijire a padurilor tinere în acord cu planurile de management.</p>	<p>concordanta cu tipul fundamental de padure</p> <ul style="list-style-type: none"> - lucrari de îngrijire si administrare a arboretelor ; - lucrari de îmbunatatire a calitatii solului din padure ; - achizitia de echipamente pentru recoltarea semintelor forestiere; - achizitia de masini, utilaje, echipamente si instalatii pentru activitatea de productie a Sarmizegetusaetilor forestieri, - gospodarirea padurilor, inclusiv pentru activitatea de recoltare a produselor forestiere (lemnnoase si nelemnnoase); - constructia si/sau modernizarea cladirilor administrative si operationale; 	<p>Cresterea valorii adaugate brute în exploatatiiile sprijinite</p>					PODD/PNRR
13.	Amenajare drumuri agricole de acces spre exploatatiiile	Îmbunatatirea managementului terenurilor agricol si forestier prin	<ul style="list-style-type: none"> - Studiu de fezabilitate - construirea si modernizarea 	<ul style="list-style-type: none"> - nr. drumuri de expoatație modernizate - nr. de parcele 	<ul style="list-style-type: none"> - Primăria comunei Sarmizegetusa - Persoane fizice 	Primăria comunei Sarmizegetusa	Parteneriat public-privat	-2021-2027	<p>Total general Estimativ:</p> <p>2.500.000</p>

	agricole	creșterea gradului de accesibilitate, printr-o mai bună gestionare a resurselor de apă și asigurarea utilitatilor în exploatarele agricole. Adaptarea agriculturii și silviculturii în acord cu măsurile de creștere a competitivității.	drumurilor de exploatare care să asigure accesul nerestricționat la exploatarele agricole rezultate în urma acțiunii de comasare a parcelelor de teren agricol; - facilitarea accesului la surse de energie și mărirea sistemelor de irigații și drenaj în vederea îmbunătățirii condițiilor de producție;	comasate - acces facil la surse de energie - sistem de irigații - condiții de producție îmbunătățite.	și juridice de drept privat și asociațiile acestora, proprietari / detinatori de terenuri agricole și forestiere constituite în conformitate cu legislația în vigoare;				Euro –Plan Național Strategic PAC
14.	Dezvoltarea pomiculturii și valorificarea florei spontane în comuna Sarmizegetusa	Dezvoltare sector pomicultură și a florei spontane de pădure	Elaborare studiu de fezabilitate Demarare lucrări amenajare livezi – pomicultură Organizare puncte de recoltare, cu prelucrare parțială sau totală a fructelor și a florei spontane	Cultura pomilor fructiferi dezvoltată, cu livezi întinse de suprafață	Agenți economici Comunitatea locală	Primăria comunei Sarmizegetusa	Parteneriat public – privat Ocol silvic Sarmizegetusa	–2021-2027	Total general Estimativ: 1.800.000 Euro Plan Național Strategic PAC Buget local Investiții private
15.	Înființarea grupurilor de producători – campanii de informare	Conștientizarea lucrătorilor agricoli privind oportunitățile și avantajele asocierii acestora în grupuri de producători	Campanii de informare privind: a) Adaptarea producției la cerințele și exigentele pieței; b) Asigurarea comercializării în comun a produselor,	- Număr total de grupuri de producători înființați și sprijiniți - nr. de ferme intrate pe piață	Grupuri de producători recunoscute oficial până la 31 decembrie 2020, conform prevederilor legislației în	Primăria comunei Sarmizegetusa	Parteneriat public-privat	–2021-2027	Total general Estimativ: 25.000 Euro –Plan Național Strategic PAC

		agricoli.	inclusiv pregatirea pentru vânzare, centralizarea vânzarilor si distributia produselor cu ridicata; c) Cresterea valorii adaugate a productiei obtinute în comun si o mai buna gestionare economica a resurselor si rezultatelor obtinute; d) Stabilirea unor reguli comune în ceea ce priveste informatiile asupra productiei		vigoare.				
16.	Valorificarea potențialului turistic din zonă - studiu si analiză cu privire la necesitățile si potențialul turistic comuna Sarmizegetusa	Cresterea atractivitatii comunei Sarmizegetusa prin crearea, îmbunatatirea si diversificarea infrastructurii turistice, a facilitatilor si atractiilor turistice.	- elaborarea de studii si analize cu privire la necesitățile si potențialul turistic în zonă, în vederea valorificării lor pentru dezvoltarea arealelor analizate. - recomandari privind modalitățile de sprijinire a turismului de catre autoritatea locala - recomandari privind formule de organizare turistica in zonă - elaborarea si editarea cartii de	- elaborare studiu și analiză - dezvoltarea/marketing-ul serviciilor de turism rural Orientari strategice privind dezvoltarea turismului in zona	Comunitatea locală Consiliul Local Sarmizegetusa	Consiliul Local Sarmizegetusa Organizații neguvernamentale	Parteneriat public privat	-2021-2027	Total general Estimativ: 14.000 Euro Buget local

			identitate locala Sarmizegetusa, a studiilor cu privire la identificarea activitatilor traditionale, actiunilor si produselor ce urmeaza a fi valorificate printr-un proiect investitional de dezvoltare.						
17.	Punerea în valoare a obiectivelor naturale de interes turistic din comuna Sarmizegetusa	Dezvoltarea infrastructurii turistice – valorificarea resurselor locale	- Elaborare studiu de fezabilitate si proiect - constructia, amenajarea infrastructurii legate de asigurarea de cai de acces, iluminat, locuri de campare necesare vizitarii si promovarii obiectivelor turistice (ex: monumente ale naturii,etc.).	- dezvoltarea infrastructurii recreationale; - dezvoltarea/marketing-ul serviciilor de turism rural - creșterea numărului de turiștii - creșterea economică, crearea de noi locuri de muncă	Comunitatea locală Consiliul Local Sarmizegetusa	Consiliul Local Sarmizegetusa Organizații neguvernamentale	Parteneriat public privat	-2021-2027	Total general Estimativ: 1.500.000 Euro Plan Național Strategic PAC POR Vest 2021-2027 PNRR Buget local - ajutorului public nerambursabil nu poate depasi 500.000 euro/proiect pe 5 ani

									100% din totalul cheltuielilor eligibile pentru consiliile locale, asociatii ale consiliilor locale Buget local pâna la 85% pentru ONG-uri
18.	Centru de informare și promovare turistica – Comuna Sarmizegetusa	Creșterea atractivității Comunei Sarmizegetusa pentru turiști și vizitatori	<ul style="list-style-type: none"> - Elaborare documentatii tehnice (Studiu de fezabilitate) - Emitere Autorizatie de Constructie - Intocmire caiet de sarcini si demarare procedura de achizitie publica - Emitere certificat de urbanim si obtinere avize si autorizatii - Executie lucrari - Receptia lucrarilor 	Centru de informare turistica – Comuna Sarmizegetusa, operațional. - Oferta turistică a Comunei Sarmizegetusa, promovată. 2. Număr de turiști crescut pe raza Comunei Sarmizegetusa 3. Durata medie a sejurului turistic, crescută pe raza Comunei Sarmizegetusa	Comuna Sarmizegetusa	ONG-uri	-	-2021-2027	Total General: 150.000 Euro Fonduri guvernamentale POR Vest 2021-2027 Plan Național Strategic PAC Buget local

III.3.3 Economie și mediul de afaceri

Scopul intervenției este de a contribui la dezvoltarea economică a comunei Sarmizegetusa, prin crearea condițiilor apariției unui mediu de afaceri prosper și sănătos, bazat pe competiție și pe satisfacerea cerințelor reale ale pieței. Un accent deosebit se va pune pe atragerea resurselor financiare necesare susținerii și implementării unor proiecte de importanță majoră pentru dezvoltarea economică a comunei și creării unui cadru instituțional de stimulare a investițiilor, în care să activeze resurse umane cu un înalt grad de pregătire și informare.

III.3.3.1 Economie și mediul de afaceri, proiecte propuse:

Nr. crt.	Titlul proiectului	Obiective generale/specifice	Activități principale	Rezultate obținute (cuantificabile)	Beneficiari / Grup țintă	Instituția responsabilă	Parteneri	Durata proiectului	Buget/ Surse de finanțare
1.	Elaborarea analizei și studiului privind oportunitățile de dezvoltare a afacerilor de către agenții economici din comuna Sarmizegetusa	Crearea premiselor de dezvoltare economică a comunei Sarmizegetusa	<ul style="list-style-type: none"> - Contractare consultant/consorțiu - Elaborare studiu - Orientarea agenților economici pentru dezvoltarea afacerilor prin următoarele componente ale studiului: - depistarea sectoarelor și subsectoarelor economice cu potențial de dezvoltare - surse de finanțare posibile - calificări profesionale necesare - depistare modalități de sprijinire a agenților economici de către Primăria comunei Sarmizegetusa - studierea posibilității penetrării pe piața națională și internațională 	<ul style="list-style-type: none"> - determinarea priorităților de investiții - dezvoltarea sectorului economic în comuna Sarmizegetusa 	Agenți economici, IMM-uri	Primăria comunei Sarmizegetusa	Universități și ONG-uri	-2021-2027	<p>Total general estimativ: 12.000 Euro</p> <p>Buget local</p> <p>Fonduri externe</p>
2.	Identificarea terenurilor disponibile și a informațiilor de interes pentru investitori	Valorificarea optimă a terenurilor și spațiilor, proprietatea comunei Sarmizegetusa	<p>Realizarea unui inventar complet și la zi al terenurilor și spațiilor disponibile.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inventarierea terenurilor și a spațiilor, proprietatea comunei Sarmizegetusa - Analiza și determinarea destinațiilor în funcție de PUG - Realizarea unui catalog privind oferta de terenuri și spații din comuna Sarmizegetusa 	<ul style="list-style-type: none"> - Realizarea unui inventar complet și la zi al terenurilor și spațiilor disponibile - Promovarea comunei Sarmizegetusa și a posibilităților de dezvoltare a investițiilor - Realizare catalog privind oferta de 	Comuna Sarmizegetusa Societăți comerciale care vor avea oportunitatea de dezvoltare și investiții pe teritoriul comunei Sarmizegetusa	Primăria Sarmizegetusa	Oficiul județean de Cadastru - Hunedoara	-2021-2027	<p>Total general estimativ: 1.000 Euro, fără cheltuieli personal</p> <p>Primăria comunei Sarmizegetusa – bugetul local</p>

				terenuri și spații disponibile - Creșterea investițiilor în zonă, crearea de noi locuri de muncă					
3.	Amenajare zona industrială în comuna Sarmizegetusa (Structură de afaceri/parc logistic/industrial)	Dezvoltarea infrastructurii de afaceri în comuna Sarmizegetusa	<p>- Se are în vedere construirea și dotarea unei structuri de afaceri și/sau a altor obiective din sectorul economic la nivelul Comunei Sarmizegetusa (hale industrială/parc logistic, etc.).</p> <p>- Elaborare studii de fezabilitate, proiect tehnic, avize mediu, etc. Obiectivele, vor fi construite în zone adecvate conform Planului Urbanistic General al Comunei Sarmizegetusa.</p>	<p>- Structură de afaceri și alte obiective din sectorul economic, amenajate și realizate, având toate utilitățile asigurate,</p> <p>- minim 24 noi locuri de munca create pe durata realizării investiției</p> <p>- minim 60 noi locuri de munca create de societățile comerciale.</p> <p>- Minim 50 noi locuri de munca induse, indirecte</p> <p>- rețele de utilități asigurate conform cerințelor de funcționare: rețea de</p>	<p>- Mediul de afaceri din zona</p> <p>- Investitorii locali și străini existenți</p>	Primăria comunei Sarmizegetusa	Parteneriat public privat Investiții private ONG-uri	-2021-2027	<p>Total General estimativ: 2.600.000 Euro</p> <p>PNRR/POR Vest</p> <p>Plan Național Strategic PAC</p> <p>Buget local.</p> <p>Investiții private</p>

				alimentare cu energie electrica, gaz, apa, canalizare, comunicații.					
4.	<p>Diversificarea către activități non-agricole, crearea și dezvoltarea de microîntreprinderi:</p> <p>- Construirea, modernizarea, extinderea și dotarea cu echipamente specifice a structurilor agroturistice și a infrastructurii de agrement</p> <p>- Construcția, modernizarea, extinderea și dotarea unităților de procesare a produselor</p> <p>- Construcția, modernizarea, extinderea și dotarea atelierelor meșteșugărești și de artizanat</p>	Dezvoltarea activităților non - agricole	<p>1. Construirea, modernizarea, extinderea și dotarea cu echipamente specifice a structurilor agroturistice și a infrastructurii de agrement.</p> <p>2. Construcția, modernizarea, extinderea și dotarea unităților de procesare a produselor, ca de exemplu uleiuri din flori, odorizante din flori uscate, etc precum și a unităților de procesare industrială a produselor lemnoase.</p> <p>3. Construcția, modernizarea, extinderea și dotarea atelierelor meșteșugărești și de artizanat (de prelucrarea lemnului, fierului, lânii, pielărie, olărit, broderie, croitorie, instrumente muzicale tradiționale, etc.)</p> <p>4. Construcția, modernizarea și dotarea spațiilor de desfacere și comercializare a propriilor produse și a altor produse locale (ca de exemplu materiale de construcții locale, mobilier rustic etc.)</p>	<p>Numărul brut de locuri de muncă create, Crearea de locuri de muncă</p> <p>Cresterea valorii adăugate pentru investițiile sprijinite în domeniul non-agricol împartite pe tipul exploatației agricole/microîntreprinderi</p> <p>Cresterea economică</p>	<p>- membrii gospodăriilor agricole</p> <p>- persoane juridice</p> <p>- Microîntreprinderile din comună</p> <p>- investitori externi</p>	Primăria Sarmizegetusa	Parteneriat public-privat ONG-uri	2014 - 2020	<p>Total general estimativ: 3.500.000 Euro</p> <p>Investiții private</p> <p>Fonduri Guvernamentale</p> <p>Plan Național Strategic PAC</p> <p>Primăria comunei Sarmizegetusa – bugetul local</p>

	- Constructia, modernizarea si dotarea spatiilor de desfacere si comercializare a propriilor produse si a altor produse locale								
5.	Srijinirea agenților economici în vederea dezvoltării afacerilor	- informare și asistență privind sursele de finanțare ale Uniunii Europene	- crearea unei baze de date privind agenții economici din comună - identificarea agenților economici interesati de finanțări - realizarea intalniri între potentialii solicitanti de finanțare si reprezentanti ai diferiților donozilor. - prezentarea ofertei de finanțare a donozilor - furnizarea de consultanta in domeniul afacerilor si construirea de planuri de afaceri și proiecte de finanțare -prezentarea de catre donori a principalilor indicatori economico-financiari urmariti pentru acordarea finanțărilor, etc Organizarea de cursuri de informare, sesiuni, seminarii si cursuri susținute pentru producătorii agricoli, fermieri, agenti economici privind finantarea proiectelor de investitii din fondurile structurale Informari publice privind subventiile de stat, plăți de agromediu, etc.	-cresterea performantei agenților economici -accesul facil al agenților economici la informatii din domeniul financiar -informatii pentru agenții economici asupra tipurilor de afaceri care ar trebui dezvoltate; -atragerea de resurse financiare suplimentare de catre agenții economici in vederea dezvoltarii acestora	IMM-urile, agenți economici interesați de dezvoltarea afacerilor, producători agricoli, fermieri	Primăria Comunei Sarmizegetusa	Parteneriat public - privat Societăți de consultanță	-2021-2027	Total general estimativ : 10.000 Euro/ anual POEO Buget Local, Parteneriat Public Privat

			Informări privind finantari pentru modernizarea exploatareilor agricole						
6.	Ghidul întreprinzătorului - Comuna Sarmizegetusa	Promovarea oportunităților de investiții în zonă	<p>Realizarea de broșuri, pliante și actualizare website privind oportunitățile de investiții în zonă, facilități fiscale pentru întreprinzători</p> <p>Realizarea de evenimente și acțiuni în vederea consolidării sectorului economic pe raza Comunei Sarmizegetusa</p> <p>Promovarea parteneriatului public - privat</p>	Investitori atrași Promovarea zonei din punct de vedere economic.	Potențiali investitori Comunitate a locală	Primăria Comunei Sarmizegetusa	Parteneriat public - privat	-2021-2027	<p>Total general estimativ :</p> <p>150.000 euro</p> <p>POEO</p> <p>Buget Local, Parteneriat Public Privat</p>

III.3.4 Capacitate administrativă

Scopul intervenției este de a contribui la consolidarea capacității instituționale și eficientizarea administrației publice a Comunei Sarmizegetusa.

Arii prioritare în care intervențiile strategice sunt necesare și pot avea cea mai mare valoare adăugată:

- consolidarea proceselor de luare a unor decizii eficiente și consolidarea proceselor de responsabilizare care îmbunătățesc eficacitatea organizațională în cadrul administrației publice din Comuna Sarmizegetusa;
- îmbunătățirea calității și eficienței standardelor în furnizarea de servicii publice;
- creșterea absorbției Fondurilor Structurale și de Coeziune la nivelul Comunei Sarmizegetusa

Intervenții propuse:

- ✓ îmbunătățirea proceselor de luare a deciziilor, inclusiv îmbunătățirea calității investițiilor importante (acumularea de cunoștințe și resurse umane) și a selecției de proiecte (informații, reglementări și mecanisme de feed-back);
- ✓ asigurarea unei implementări și aplicări mai bune a legislației; îmbunătățirea mecanismelor de reglementare, în special prin crearea unui model standardizat pentru măsurarea costurilor asociate prevăzute de legislația existentă;
- ✓ asigurarea unei infrastructuri adecvate pentru activitățile economice (resurse umane, baze de date, aspecte legislative);
- ✓ îmbunătățirea procesului decizional în administrația publică;
- ✓ asigurarea calității și eficienței furnizării serviciilor publice;
- ✓ creșterea numărului de funcționari publici și personal contractual cu calificare profesională în managementul resurselor umane, finanțe, economie și drept;
- ✓ îmbunătățirea capacității de măsurare a sarcinilor administrative;
- ✓ asigurarea unui management performant al funcției publice;
- ✓ elaborarea și aplicarea standardelor de calitate orientate spre rezultate;
- ✓ creșterea transparenței cu privire la serviciile publice furnizate;
- ✓ creșterea accesibilității beneficiarilor la serviciile publice;
- ✓ întărirea rolului și creșterea calității acțiunilor unității administrativ-teritoriale a Comunei Sarmizegetusa, în vederea dezvoltării teritoriale;
- ✓ îmbunătățirea funcției de coordonare a managementului și implementării fondurilor UE și Guvernamentale la nivelul Comunei Sarmizegetusa, pentru a asigura eficiența și eficacitatea intervențiilor propuse în strategia de dezvoltare –2021-2027;

- ✓ asigurarea unor sisteme informatice compatibile la nivelul administrației publice din Comuna Sarmizegetusa care să permită atât raportarea pe anumite sectoare cât și informarea publicului cu privire la activitatea administrației;
- ✓ dezvoltarea sistemelor de prezentare documente, raportare, comunicare online cu alte autorități și instituții publice;
- ✓ îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii IT;
- ✓ elaborarea și implementarea de instrumente TIC specifice;
- ✓ formarea profesională a personalului în vederea unei utilizări eficiente a instrumentelor TIC.

III.3.4.1 Capacitate administrativă, proiecte propuse:

Nr. crt.	Titlul proiectului	Obiective generale/specifice	Activități principale	Rezultate obținute (cuantificabile)	Beneficiari / Grup țintă	Instituția responsabilă	Parteneri	Durata proiectului	Buget/ Surse de finanțare
1.	Informatizarea Primăriei Comunei Sarmizegetusa – Sistem informatic integrat de management documente, arhivare electronică, înregistrare ședințe consiliu și vot electronic	Dezvoltarea capacității Primăriei comunei Sarmizegetusa, prin lucrări de infrastructură și dotare logistică, mobilier și sisteme informatice. Întărirea capacității instituționale și eficientizarea administrației publice	- Elaborare Studii de fezabilitate - atribuire contract de achiziții bunuri și servicii demarare proiect. - dotarea cu mobilier, echipamente IT, sisteme informatice, alte componente și echipamente, instrumente pentru asigurarea unei activități eficiente la nivel local – în general, în particular la nivelul serviciilor publice. - sesiuni de instruire în sistemele informatice. - introducerea unei conexiuni la internet de mare viteză prin fibră optică. - amenajarea rețelei locale de calculatoare (LAN) , conectată la serverul principal.	- Spațiu modern, amenajat și dotat logistic la standarde europene - capacitate dezvoltată a sediului Primăriei comunei Sarmizegetusa - acces facilitat al aparatului propriu și al cetățenilor la serviciile din cadrul Primăriei - acces la resurse prin intermediul internetului	Primăria comunei Sarmizegetusa Comunitate a locală Furnizorii de lucrări , bunuri și servicii	Primăria Sarmizegetusa	ONG-uri	–2021-2027	Total General: 350.000 Euro Buget local POCIDIF/POR Vest
2.	”E-Comuna Sarmizegetusa”, Servicii Administrative On-Line furnizate cetățenilor, instituțiilor și mediului de afaceri	<u>Obiectiv general :</u> Creșterea accesului, a utilizării și calității tehnologiei comunicării și informațiilor (e-guvernare, e-	A1. Informare si publicitate – asigurarea vizibilității proiectului (promovarea proiectului) A2. Managementul de proiect A3. Selectarea furnizorilor A4. Recepția echipamentelor hardware și a software-ului - Server Portal - Server Subsistem Gestiune Economica si Subsistem Informatic pentru Management	A1: Informare si publicitate Rezultat 1.1: Comunicatului de presă privind începerea proiectului publicat Rezultat 1.2: Broșuri, pliante si afise editate	☐ funcționari publici și personal contractual din Primărie; ☐ personalul de conducere	Primăria Sarmizegetusa	ONG-uri	–2021-2027	Total General: 650.000 Euro Buget local POCIDIF/POR Vest

	<p>servicii)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Crearea unui sistem informatic integrat care să pună la dispoziția cetățenilor/mediului de afaceri/instituțiilor subordonate servicii publice on-line și care să conducă la eficientizarea activitatilor interne și serviciilor oferite de Primărie. <p><u>Obiectivele specifice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Furnizarea de servicii publice prin mijloace electronice; ☐ Facilitarea accesului cetățenilor, exponenților mediului de afaceri și a institutiilor administrației publice la serviciile publice furnizate de către instituție; ☐ Creșterea gradului de informare a publicului; 	<p>(1 bucata):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Server Subsistem management de documente - Server Subsistem gestiune GIS - Server baze de date - Server de test/backup - Rack - Smart UPS - Sistem de stocare a datelor - Backup tape - Firewall/VPN - Switch/Router - Echipamente wireless - Accesorii (Cabluri UTP, conectori, etc.) - Aparate aer conditionat pentru camera serverelor - Calculator desktop - Notebook - Scanner - Imprimante laser A4 - Multifunctionala de rețea - Terminale Infochiosc Intern - Terminale Infochiosc Extern <p>A5. Implementarea sistemului A6. Instruirea SA 6.1 Realizarea materialelor și programa de curs; SA 6.2 Cursuri de administrare; SA 6.3 Cursuri de utilizare: A7. Auditul proiectului</p> <ul style="list-style-type: none"> - Audit financiar - Audit de securitate - Audit de sistem 	<p>Rezultat 1.3: Anunț de presă referitor la rezultatele proiectului publicat..</p> <ul style="list-style-type: none"> - Minim 1000 de mape de prezentare a proiectului realizate și distribuite - Minim 3000 de pliante, 1500 broșuri, 300 afise, 100 etichete personalizate, 3 bannere de promovare și informare privind proiectul, elaborați și distribuiți; - două panouri de promovare stradale montate elaborate și montate; - Minim 7 comunicate de presă elaborate și distribuite; - Minim 7 articole în ziarurile locale (Informația 	<p>din Primărie - primar, viceprimar și secretarul primăriei;</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ consilieri locali; ☐ cetățeni ai comunei ; ☐ aproximativ 100 de alte categorii interesate (reprezentanți ai mediului privat, ai organizațiilor or non-guvernamentale, potențiali investitori, etc.) <p>Aceste grupuri au fost evidențiate din următoarele considerente:</p>				
--	--	---	--	--	--	--	--	--

	<p>□ Creșterea transparenței activităților desfășurate de către instituție;</p> <p>□ Creșterea eficienței activităților interne ale instituției;</p> <p>□ Creșterea eficienței furnizării de servicii publice și a calității serviciilor publice furnizate.</p> <p>Îndeplinirea obiectivelor specifice enunțate se va face prin implementarea proiectului propus, proiect care va conduce la realizarea unui sistem informatic care va îndeplini următoarele funcționalități:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Transmiterea de notificări privind hotărârile de consiliu local; • Cerere online certificat de producător agricol • Emitere certificate de urbanism și autorizații de 		<p>Simeriei, etc.);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizare a două conferințe de presă și masă rotundă; - Organizarea unei Campanii de conștientizare, sensibilizare, educare și informare în comunitate; - Portal realizat; - Minim 50 persoane (reprezentanți ai autorităților centrale, județene, locale și mass-media) vor participa la conferințele de presă și masa rotundă ce vor fi organizate în cadrul proiectului; - Activitățile proiectului vor fi promovate și susținute. <p>A2: Managementul de proiect Rezultat 2.1: Un plan de lucru întocmit</p>	<p>□ funcționarii publici și personalul contractual din Primărie – își vor desfășura activitățile specifice din cadrul Primăriei utilizând efectiv sistemul informatic, ei vor lucra direct cu sistemul, în conformitate cu fișele lor de post, eficiența activității lor fiind îmbunătățită prin simplificarea procedurilor, eliminarea activităților redundante și utilizând informații actualizate, corecte și</p>				
--	---	--	---	---	--	--	--	--

	<p>construcție</p> <ul style="list-style-type: none"> • Înregistrare online petiții/reclamații • Gestionarea online activității de raportare de la instituțiile subordonate și informarea online a cetățenilor • Programarea online a audiențelor • Identificarea oportunităților de angajare în administrația publică locală • Urmărirea Execuției Bugetare • Serviciu online de sondare a opiniei publice și forum de discuții în administrația publică • Dezbateri online privind propunerile de hotărâri de consiliu • Descărcare formulare online • Informarea publică asupra contractelor încheiate de primărie și fiecare instituție subordonată primăriei 		<p>Rezultat 2.2: Întâlniri interne ale echipei de proiect, rapoarte de activitate ale echipei;</p> <p>Rezultat 2.3: Rapoarte tehnice intermediare / final, dosare de rambursare întocmite;</p> <p>Rezultat 2.4: Contabilitatea distinctă, separată pe proiect, rapoarte financiare și contabile ale proiectului.</p> <p>A3: Selecția furnizorilor</p> <p>Rezultat 3.1: Caiete de sarcini elaborate, documente componente ale dosarului de achiziție.</p> <p>Rezultat 3.2: Accesului potențialilor furnizori la documentația</p>	<p>corelate;</p> <ul style="list-style-type: none"> □ primar, viceprimar și secretarul primăriei – constituie nivelul decizional, având competențe stabilite prin lege și hotărâri ale consiliului local; ei vor obține rapoarte direct din sistem, în minim de timp și cu maxim de exactitate, eliminând timpii de așteptare și incertitudinile informațiilor □ consilieri locali – participă la procesul decizional având competențe stabilite prin lege și 				
--	--	--	---	---	--	--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Informarea publica asupra achizițiilor efectuate de primărie și fiecare instituție subordonată primăriei • Publicarea informațiilor de interes pentru cetățeni • Informare interactivă a cetățeanului utilizând terminale Infochioșc. <p>Prin acest proiect se va asigura accesul la internet - wireless, gratuit pentru toți locuitorii de pe raza Comunei</p>		<p>de achiziție</p> <p>Rezultat 3.3: Raport privind evaluarea ofertelor depuse și a selectării câștigătorului.</p> <p>Rezultat 3.4: Informații transmise privind desfășurarea procesului de achiziție și deciziilor privind ofertele către ofertanți, conform legii.</p> <p>Rezultat 3.5: Contracte de achiziție bunuri și servicii semnate</p> <p>A4: Recepția echipamentelor hardware, software</p> <p>Rezultat 4.1: Echipamente hardware receptionate</p> <p>Rezultat 4.2: Licențe software receptionate</p> <p>A5: Implementarea sistemului</p>	<p>hotărâri ale consiliului local; ei vor obține rapoarte direct din sistem, în minim de timp și cu maxim de exactitate, eliminând timpii de așteptare și incertitudinile informațiilor</p> <p>□ cetățenii localității și celelalte categorii interesate – se ofera posibilitate a de a fi informati în mod transparent și în timp real asupra activităților și deciziilor Primăriei, vor obține orice informație mai rapid iar solicitările</p>				
--	---	--	---	--	--	--	--	--

				<p>Rezultat 5.1: Documente de analiza de bussines</p> <p>Rezultat 5.2: Infrastructura hardware si legatura la internet functionala</p> <p>Rezultat 5.3: Sistemul Informatic Integrat dezvoltat si functional</p> <p>Rezultat 5.4: Raportul de testare fara nici un element ramas nerezolvat; Proces verbal de acceptanta</p> <p>Rezultat 5.5: Sistemul Informatic Integrat la nivelul finalizat .</p> <p>A6: Instruire</p> <p>Rezultat 6 Instruirea personalului primăriei Activitatea de instruire va avea urmatoarele</p>	<p>lor vor putea fi rezolvate fără întârzieri.</p>				
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--

				<p>rezultate: SA 6.1 Realizare materiale si programa de curs Rezultat 6.1: Materialele de curs livrabile, o programa de curs SA 6.2 Cursuri de administrare Rezultat 6.2 In urma cursurilor de admnistrare vor fi instruiti 2 adminstratori care vor gestionat aplicatiile care vor fi implementate si utilizate in cadrul Primariei prin prezentul proiect. SA 6.3 Cursuri de utilizare Rezultat 6.3 In urma cursurilor de utilizare vor fi instruiti utilizatorii pe aplicatiile implementate si utilizate in departamentele in care acestia</p>				
--	--	--	--	---	--	--	--	--

				isi desfasoara activitatea Dupa finalizarea acestei activități angajații primăriei din fața stațiilor de lucru trebuie să știe să folosească aplicațiile specifice ale proiectului pentru compartimentul respectiv. A7: Auditul proiectului Rezultat 7: Raportul final de audit al proiectului – disponibil la finantator, beneficiar si auditor extern dupa finalizarea implementarii proiectului.					
3.	Eficientizarea procesului administrativ din Comuna Sarmizegetusa (Se are în vedere depunerea unui proiect sau a mai	Eficientizarea administrației publice locale a Comunei Sarmizegetusa în beneficiul socio-economic al cetățenilor. Creșterea	Managementul proiectului Organizarea si desfasurarea achizitiei publice prin proceduri de achizitie publica conform legislatiei in vigoare, pentru echipa de proiect Achizitia resurselor materialelor aferente echipei de proiect Achizitia materialelor de	1. Personal din APL, participanți la modulele de training. Plan de Perfecționare finalizat la nivelul	Aparatul propriu al Primarului, alte structuri, servicii, din subordinea Consiliului Local.	Comuna Sarmizegetusa	- APL –uri - ONG-uri	2021-2027	Total general estimativ: 200.000 Euro Buget local Fonduri

	<p>multor proiecte pentru eficientizarea procesului administrativ și capacitate administrativă.)</p>	<p>capacității instituționale și administrative a Comunei Sarmizegetusa prin dezvoltarea și îmbunătățirea competențelor resurselor umane din administrația publică locală a Comunei Sarmizegetusa prin participarea la module de pregătire a personalului. Obiective specifice:</p> <p>1. Dezvoltarea capacității strategice de formulare și implementare de politici publice locale la nivelul Primăriei Comunei Sarmizegetusa. 2. Creșterea încrederii cetățeanului prin îmbunătățirea serviciilor de liniște și ordine publică. 3. Îmbunătățirea abilităților de comunicare la nivelul tuturor compartimentelor</p>	<p>informare si materiale vizuale Conferința de presă pentru lansarea proiectului - analiză pentru determinarea nevoilor de training al aparatului propriu - evaluarea nevoilor de resurse umane, a lipsurilor de competențe si a soluțiilor inovatoare pentru echilibrarea raportului între viața profesională si cea personală a funcționarilor publici care lucrează în administrația locală Sarmizegetusa - dezvoltarea de programe/participare la programe de formare profesională specifice (managementul și resursele umane, achiziții publice, serviciile sociale, management și elaborare proiecte, etc.) Achiziția cursurilor de formare Adaptarea nevoilor de perfectionare Adaptare curriculum Implementarea sesiunilor de perfectionare Rapoarte intermediare si finale de evaluare a cursurilor si a formatorilor Rapoarte tehnice de progres trimestriale Intocmirea de cereri de rambursare a cheltuielilor Achiziția serviciilor de audit Auditul proiectului</p>	<p>administrației</p> <p>2. Creștere în proporție de 25% a eficienței la locul de muncă. Ulterior implementării activităților de perfecționare, se va monitoriza indicele de succes al acestora prin evaluarea eficienței la locul de muncă.</p> <p>3. Îmbunătățirea cu 50% a cunoștințelor și a deprinderilor practice. Cursurile vor viza exact aspectele în care personalul este deficitar sau în care necesită aprofundare, astfel încât prin această abordare să crească nivelul de îmbunătățire a cunoștințelor și a</p>	<p>Furnizorii de servicii de training și consultanță</p>				<p>externe</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	----------------

	<p>din cadrul administrației.</p> <p>4. Îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor cu privire la legislației orizontale, a acquis-ului comunitar și a legislației europene</p> <p>5. Îmbunătățirea managementului calității, al resurselor umane, Managementul instituțiilor publice și al legalității actelor administrative.</p> <p>6. Creșterea eficienței utilizării calculatorului prin organizarea de cursuri ECDL..</p> <p>7. Omogenizarea echipei prin schimbul liber de idei și punerea în valoare a competențelor și abilităților personale a grupului țintă.</p> <p>Scopul proiectului: Creșterea eficienței organizaționale prin dezvoltarea</p>	<p>Conferința de finalizare a proiectului</p> <p>Activități de informare și comunicare</p> <p>Cursuri si intruiri propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltare rurală și management - Dezvoltare durabilă - Managementul instituțiilor publice, - Parteneriatul public – privat - Administrație publică locală - Planificare multianuală a investițiilor publice - Achiziții publice - Management de proiect, - Elaborarea, implementarea si monitorizarea proiectelor finanțate din instrumentele structurale, fonduri guvernamentale sau alte surse de finantare nerambursabile - Transparența decizională și liberul acces la informații de interes public - Imaginea și relațiile publice ale organizației - Contabilitate financiară și de gestiune pentru instituțiile publice, - Controlul financiar și fiscal în entitățile publice - Managementul resurselor umane din administrația publică - Managementul situațiilor de urgență - Eficiența și eficacitatea 	<p>deprinderilor practice.</p> <p>4. Peste 20 de module pentru însușirea și dezvoltarea de noi abilități și aptitudini profesionale. Prin cursurile derulate, participanții își vor însuși noi abilități în domeniile de activitate în care sunt angrenați în activitatea zilnică.</p> <p>5. Organizare internă îmbunătățită și însușirea de capacități manageriale moderne, de coordonare mai eficientă a echipei și posibilitatea de dezvoltare a unei culturi a muncii în continuă perfecționare. Îmbunătățirea</p>					
--	---	---	--	--	--	--	--	--

	<p>abilităților și competențelor funcționarilor publici și personalului contractual din administrația publică locală a Comunei Sarmizegetusa în domeniile: managementului de proiect și al accesului la fondurile europene, elaborarea, implementarea și monitorizarea proiectelor cu finanțare nerambursabilă (guvernamentale, UE sau alte fonduri) achiziții publice, licitare și contractare proiecte, relații publice și comunicare, ECDL, limbi străine, în baza unui plan coerent de instruire prin participarea la module de pregătire la domeniile mai sus menționate, astfel sprijinind îmbunătățirile de</p>	<p>auditului intern pentru entitățile publice</p> <ul style="list-style-type: none"> - Controlul legalității actelor administrative prin contenciosul administrativ - Sisteme de management al calității în administrația publică - Comunicare <p>Planificare strategică pentru instituțiile publice</p> <ul style="list-style-type: none"> - Limba engleză - aplicații pentru administrația publică - E.C.D.L. (modulul III MS Word) - E.C.D.L. (modulul IV MS Excel) - E.C.D.L. (modulul V MS Acces) - E.C.D.L. (modulul VI MS PowerPoint) - Norme de conduită profesională a politistului comunitar - Acquisul comunitar și legislația comunitară orizontală - Managementul spațiilor verzi din punct de vedere al protecției mediului - Alte cursuri, intrări și module de formare identificate ca fiind prioritare la nivelul administrației locale 	<p>nivelului de cunoștințe și eficientizarea procesului administrativ va permite și atingerea unui nivel îmbunătățit de organizare internă.</p> <p>Promovarea practicii utilizării indicatorilor de performanță în procesul formulării și implementării politicilor publice în administrația publică locală, cu scopul de a sprijini evaluarea constantă a activității proprii instituției sau în raport cu alte autorități publice locale. Prin procesul de evaluare propus este vizată nevoia de conștientizare la nivelul</p>					
--	--	--	--	--	--	--	--	--

		<p>structura si proces ale administrației publice locale din Comuna Sarmizegetusa.</p>		<p>administrației de a utiliza indicatori de performanță în activitatea pe care o desfășoară. De asemenea, va rezulta și o metodologie generală de monitorizare și evaluare a performanței care să poată fi ulterior adaptată nevoilor fiecărei direcții, serviciu, compartiment sau birou.</p> <p>Resurse umane competente Aparat propriu dezvoltat Capacitate ridicată de absorbție a fondurilor europene</p> <p>Instruirea resurselor umane, va asigura nivelul de absorbție corespunzător și</p>					
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

				implementarea eficientă a proiectelor finanțate din instrumentele structurale					
4.	Structuri de informare, asistență, sprijin și suport la nivelul administrației publice pentru dezvoltare rurală (informare și asistență pentru elaborarea și implementarea proiectelor cu fonduri europene la nivelul comunei Sarmizegetusa și a altor comune partenere)	<p>- Îmbunătățirea managementului instrumentelor structurale la nivelul Comunei Sarmizegetusa (simplificarea și îmbunătățirea accesului la fonduri europene)</p> <p>- Crearea de noi structuri la nivelul administrațiilor publice locale implicate în proiect (Centre de Informare), care să susțină optimizarea strategiilor de informare a comunității locale și transparența actului administrativ;</p> <p>- Creșterea capacității autorității publice de a atrage și gestiona finanțări externe,</p> <p>- Crearea unei structuri partenoriale zonale în care să fie</p>	<p>A1. Organizarea echipei de management a proiectului</p> <p>A2. Achiziții publice</p> <p>A3. Lansarea proiectului</p> <p>A4. Înființarea unui Centru de Informare Zonală (CIZ) și a minim 3 Centre de informare Locală (CIL)</p> <p>A4.1 Încheierea contractelor de achiziție de bunuri și servicii</p> <p>A4.2 Amenajarea spațiilor și dotarea acestora cu mobilier, aparatură, software legislativ, materiale tipărite, consumabile, conectare la internet</p> <p>A5. Crearea site-urilor de prezentare</p> <p>A6. Selectarea grupului țintă</p> <p>A6.1 Identificarea personalului administrației publice inclus în grupul țintă</p> <p>A6.2 Organizarea grupelor mixte pentru formare</p> <p>A7. Formarea beneficiarilor</p> <p>A8. Lansarea și asigurarea accesului public la CIZ și CIL</p> <p>A9. Conferință de presă</p> <p>A10 Desfășurarea în spațiile amenajate a programului de audiențe și a altor activități de consultare a comunității locale</p> <p>A11. Seminar de informare și schimb de experiență</p>	Proiectul va produce schimbări în capacitatea administrațiilor publice locale partenere implicate în proiect în calitate de aplicant și respectiv parteneri, de a crește randamentul serviciilor publice și eficacitatea organizațională, prin dezvoltarea resurselor umane proprii și prin punerea la dispoziția propriilor angajați și a comunității locale a unor resurse de informare și formare.	Grupul țintă al prezentului proiect îl reprezintă personal, angajați ai administrațiilor publice locale implicate în proiect în calitate de aplicant și respectiv administrații publice partenere. Ca și beneficiari indirecti sunt identificați reprezentanții comunității locale, care vor beneficia prin proiect de accesul la resursele	Comuna Sarmizegetusa	- APL –uri - ONG-uri	2021-2027	Total general estimativ: 800.000 Euro Buget local Fonduri externe

	<p>incluse autorități publice locale, prin implicarea acestora în acțiuni comune (activități de formare, seminarii, conferințe) și prin crearea și valorificarea unui sistem informatic de comunicare interinstituțională (portal și forum electronic).</p> <p>Scopul proiectului:</p> <p>- Dezvoltarea capacității autorităților administrației publice locale incluse în proiect de a oferi servicii de calitate cetățenilor, prin creșterea competitivității resurselor umane proprii implicate în programe de formare și prin crearea și dezvoltarea unor centre de resurse ca structuri de dezvoltare instituțională și comunitară.</p>	<p>A12. Monitorizarea și evaluarea internă a proiectului</p> <p>A13. Audit extern</p>		<p>de informare fizice și electronice din cadrul centrelor de informare create, precum și de serviciile, optimizate pe care le oferă angajații administrației publice, în urma abilitării în domeniul utilizării noilor tehnologii informaționale și a implementării proiectelor de finanțare.</p>				
--	--	---	--	--	--	--	--	--

5.	Dezvoltare locală și performanță în administrație - instruire dedicată și certificarea specialiștilor în domenii-cheie pentru atragerea de finanțări, implementarea de proiecte, stagiile de pregătire externă.	Creșterea capacității administrative și instituționale a Comunei Sarmizegetusa și altor comune din județul Hunedoara în activitatea de elaborare și implementare de proiecte și atragerea de finanțări cu fonduri europene. Stagii de pregătire și schimb de experiență externă în spațiul european.	Management de proiect și monitorizare Achiziții publice: servicii formare; servicii consultanță în management; servicii organizare evenimente; servicii publicitate și PR; achiziții echipamente periferice, consumabile, etc. Conferințe de lansare a proiectului Cercetarea zonei-țintă: nevoi punctuale de formare, interes participare la instruire și oportunitate includere în Programul de evaluare în vederea validării competențelor Stagii de experiență externă privind dezvoltarea rurală, în cadrul altor unități administrative din spațiul european. Raport de evaluare a situației din zona-țintă și recomandări privind conținutul și organizarea procesului de formare, interes pentru participarea la acțiunile de formare și evaluare, identificare potențiali membri Rețea județeană Adaptarea suporturilor de curs la cerințele beneficiarilor Creare și funcționare Rețea județeană a specialiștilor din administrația publică în elaborarea, implementarea și monitorizarea proiectelor	R1. Asigurarea relevanței acțiunilor de formare din proiect în raport cu cerințele punctuale ale grupului-țintă R2. Program de instruire dedicată și de certificare a specialiștilor în domenii-cheie pentru atragerea de finanțări și implementarea de proiecte: management de proiect și achiziții publice - pentru personalul administrației publice din zona-țintă R3. Asigurarea coeziunii la nivelul grupului-țintă și a proprietății beneficiarilor asupra rezultatelor proiectului - Rețea județeană a specialiștilor din	Grupul-țintă al proiectului este alcătuit din personalul de specialitate din cadrul instituțiilor administrației publice locale (APL) parteneri din mediul rural (comune), județul Hunedoara	Comuna Sarmizegetusa	- APL –uri - ONG-uri	2021-2027	Total general estimativ: 160.000 Euro Buget local Fonduri externe
----	--	--	---	---	--	----------------------	-------------------------	-----------	--

			<p>investiționale cu finanțare europeană și alte fonduri nerambursabile; Elaborare și diseminare Newsletter Rețea județeană</p> <p>Program de formare a personalului din administrația publică locală din zona-țintă</p> <p>Program de evaluare în vederea validării competențelor obținute pe alte căi decât cele formale pentru specialiștilor</p> <p>Conferință județeană “Exelența în formare - factor-cheie pentru o administrație publică performantă pentru dezvoltarea rurală.</p> <p>Elaborare, tipărire și diseminare “Manual de bune practici în administrația publică: elaborarea și implementarea proiectelor de dezvoltare rurală”</p> <p>Conferință de închidere și evaluare finală</p> <p>Audit</p>	<p>administrația publică în dezvoltare rurală durabilă</p> <p>- Newsletter Rețea</p> <p>- Manual de bune practici în administrația publică: elaborarea și implementarea proiectelor de dezvoltare elaborat, publicat și diseminat.</p> <p>R4. Conștientizare crescută la nivelul grupului-țintă cu privire la importanța formării în domenii-cheie pentru atragerea de finanțări și promovarea proiectului în zona-țintă</p> <p>R5. Asigurarea implementării corespunzătoare a inițiativei, în deplin acord cu cerințele programului și în condiții de</p>					
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

				<p>maximă vizibilitate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Management de proiect și monitorizare performante; - Prezența publicului și presei la evenimentele publice ale proiectului. <p>R6. Stagii de expertiză și schimb de experiență în dezvoltare rurală, la nivelul altor administrații publice locale din spațiul european</p>					
6.	<p>Consolidarea capacității administrative a Comunei Sarmizegetusa și elaborarea strategiei de dezvoltare locală a pentru perioada 2028-2035.</p>	<p>Creșterea calității deciziilor în administrația publică locală, prin dezvoltarea competențelor în formularea de politici publice, de planificare strategică și de dezvoltare de parteneriate interinstituționale</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Management de proiect și monitorizare - Achiziții publice: servicii formare; servicii de consultanță pentru elaborarea strategiei de dezvoltare 2021 – 2027; servicii consultanță în management; servicii organizare evenimente; servicii publicitate și PR; , etc. - Conferințe de lansare a proiectului - Instruirea personalului administrației locale în domeniul 	<p>Personal instruit în domeniul planificării strategice, formulării de politici publice, dezvoltării de parteneriate</p> <p>Stagii de experiență efectuate (intern și extern)</p>	<p>Grupul-țintă al proiectului este alcătuit din personalul de specialitate din cadrul aparatului propriu și serviciile din subordinea Consiliului Local,</p>	<p>Comuna Sarmizegetusa</p>	<p>- ONG-uri</p>	<p>2021-2027</p>	<p>Total general estimativ: 60.000 Euro</p> <p>Buget local</p> <p>Fonduri externe</p>

			<p>planificării strategice, formulării de politici publice, dezvoltării de parteneriate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stagii privind schimbul de experiență în elaborarea și implementarea strategiilor de dezvoltare locală (intern și extern) - Elaborarea strategiei de dezvoltare a pentru perioada 2021-2027 - Dezvoltarea unui portofoliu de proiecte prioritare "Manual de bune practici în administrația publică: elaborarea și implementarea și monitorizarea strategiilor de dezvoltare rurală" <p>Conferință de închidere și evaluare finală Audit</p>	<p>Strategia de dezvoltare locală a Comunei Sarmizegetusa pentru perioada 2021-2027, elaborată și aprobată de Consiliul Local</p>	<p>cetățeni, operatori economici și alte organisme din cadrul Comunei.</p>				
7.	<p>Îmbunătățirea sistemului de management al calității la nivelul primăriei comunei Sarmizegetusa (ISO 9001:2008)</p>	<p>Continuarea implementării reformei administrației publice în domeniul descentralizării și deconcentrării în general și a serviciilor publice în particular, prin crearea unor abilități la nivelul de decizie cel mai apropiat de cetățeni. Acest obiectiv contribuie la îmbunătățirea</p>	<p>Managementul proiectului; Promovarea proiectului; Evaluarea inițială a sistemului actual de furnizare a serviciilor publice; Implementarea Sistemului de Management al Calității în administrația publică locală – Certificare ISO 9001:2008; Reorganizarea instituțională a Primăriei Comunei Sarmizegetusa, conform standardului ISO 9001:2008; Evaluare, audit și raportare.</p>	<p>1. Proiectul are ca rezultat principal un sistem de management al calității elaborat, adoptat, implementat și certificat la nivelul Primăriei Comunei Sarmizegetusa. Acest sistem vizează pe termen lung, îmbunătățirea</p>	<p>Angajați ai Primăriei – aparatul de specialitate al primarului și personal din cadrul serviciilor din subordinea consiliului local. Demnitarii publici și personalul cu funcții</p>	<p>Comuna Sarmizegetusa</p>	<p>- ONG-uri</p>	<p>2021-2027</p>	<p>Total general estimativ: 80.000 Euro</p> <p>Buget local</p> <p>Fonduri externe</p>

		<p>calității și eficienței furnizării serviciilor publice la nivelul administrației publice locale din România, prin furnizarea unor servicii de calitate la nivelul primăriei și consiliului local al Comunei Sarmizegetusa.</p> <p>Scopul proiectului: Îmbunătățirea furnizării de servicii publice la nivelul Comunei Sarmizegetusa, prin implementarea acestuia și menținerea permanentă a sistemului de management al calității ISO 9001:2008 pentru serviciile publice oferite de primărie și prin formarea corespunzătoare a angajaților instituției.</p>		<p>continuă a rezultatelor prin concentrarea asupra cetățenilor și cerințelor a tuturor celorlalte grupuri interesate .</p> <p>2. În termeni de îmbunătățire a situației grupului țintă, proiectul are următoarele rezultate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 100% din grupul țintă – și-au îmbunătățit cu minim 50% cunoștințele și abilitățile în domenii majore legate de eficientizarea serviciilor publice și buna guvernare (politici publice, planificare strategică, managementul resurselor umane, management financiar, achiziții publice, dezvoltare de parteneriate) – 	de conducere.				
--	--	---	--	--	---------------	--	--	--	--

				<p>acest rezultat va fi determinat în urma unor chestionare de evaluare a cunoștințelor înainte și după fiecare modul de formare;</p> <p>- 100% din grupul țintă – ca urmare a instituirii, prin Sistemul de Management al Calității, a unui cadru clar de desfășurare a atribuțiilor- vor fi mai responsabili și mai implicați la locul de muncă, mai motivați pentru calitate în activitatea desfășurată;</p>					
8.	Revizuirea și dezvoltarea sistemul de control intern și managerial la nivelul Primăriei Comunei Sarmizegetusa	Întărirea responsabilității manageriale în sectorul public și a capacității administrative de a implementa sisteme de management/control, în concordanță cu principiile de bună practică,	Revizuire și dezvoltare sistem control intern/managerial care vizează ansamblul de elemente implementate de către responsabilii de la toate nivelurile Primăriei Sarmizegetusa, pentru a deține controlul asupra funcționării activităților instituției, în raport cu obiectivele fixate.	Implementarea standardelor de control intern/managerial urmărește să aducă o serie de beneficii Primăriei Comunei Sarmizegetusa, printre care: o mai bună	Angajați ai Primăriei – aparatul de specialitate al primarului și personal din cadrul serviciilor din subordinea consiliului	Comuna Sarmizegetusa	- ONG-uri	2021-2027	<p>Total general estimativ: 40.000 Euro</p> <p>Buget local</p> <p>Fonduri externe</p>

	<p>acceptate pe plan internațional.</p> <p>Dezvoltare sistem de monitorizare și evaluare a modului de furnizare a serviciilor publice.</p> <p>Eficientizarea transparenței și integrității la nivelul Comunei Sarmizegetusa</p> <p>Identificarea posibilităților privind creșterea gradului de conștientizare și a responsabilității ordonatorului principal de credite în implementarea standardelor de control intern.</p> <p>Proiectul va fi elaborat conform OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial, cuprinzând standardele de control intern/managerial la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de</p>		<p>folosire a resurselor și corelarea cu obiectivele instituției; un grad crescut de transparență față de cetățeni, prin publicarea pe site-ul instituției a modului de utilizare a banilor publici; flux informațional îmbunătățit (cu accent pe circuitul documentelor); monitorizarea continuă a performanțelor instituției publice; identificarea și gestionarea riscurilor privind funcționarea instituției; standardizarea și o mai mare predictibilitate a acțiunilor; responsabilizarea managementului și a personalului de</p>	<p>local. Demnitarii publici și personalul cu funcții de conducere.</p>				
--	--	--	---	---	--	--	--	--

		control intern/managerial, republicat cât și a legislației care va fi în vigoare la momentul elaborării și implementării proiectului.		execuție.					
9.	Dezvoltare sistem integrat de cadastru și carte funciară la nivelul Comunei Sarmizegetusa	Dezvoltarea activităților de planificare strategică și operațională prin politici publice, reglementare și dezvoltarea unui sistem informatic și managerial privind sistemul cadastral la nivelul comunei.	<ul style="list-style-type: none"> - Managementul proiectului - Achiziții publice servicii - Dezvoltare sistem informatic și managerial privind sistemul cadastral la nivelul comunei - Activități de intabulare a proprietăților publice de către Primăria comune Sarmizegetusa. - Auditare finală proiect 	<p>Sistem integrat de cadastru li carte funciară implementat la nivelul Primăriei Comunei Sarmizegetusa</p> <p>Informații corecte și complete privind proprietatea unității administrativ-teritoriale – Comuna Sarmizegetusa, suprafața, harta infrastructurii de utilități publice (ex: stâlpi de înaltă tensiune, rețele de apă, rețele electrice, conducte subterane de gaz, apă, canal etc.) situația</p>	UAT Comuna Sarmizegetusa	Comuna Sarmizegetusa	- ONG-uri	2021-2027	<p>Total general estimativ: 360.000 Euro</p> <p>Buget local</p> <p>POR</p>

				<p>proprietăților în litigiu etc. Intabularea proprietăților publice de către autoritatea publică locale. Susținerea procesului de înregistrare masivă a imobilelor în sistemul integrat de cadastru și carte funciară. Evidența corectă și completă a tuturor proprietăților imobiliare va avea consecințe pozitive multiple, dintre care putem enumera: facilitarea exproprierii rapide a terenurilor vizate de lucrări de investiții, reducerea birocrăției și impozitarea corectă a terenurilor,</p>				
--	--	--	--	--	--	--	--	--

				<p>evidențierea domeniului public/privat a unității administrativ-teritoriale și al statului român, rezolvarea problemelor legate de actele de identitate, punerea în aplicare a politicilor de comasare a terenurilor în vederea unei mai bune administrări prin programe de dezvoltare, reducerea semnificativă a numărului de litigii având ca obiect regimul juridic al terenurilor.</p> <p>Odată cu realizarea unei evidențe corecte și complete a tuturor proprietăților imobiliare, se vor crea premisele</p>				
--	--	--	--	--	--	--	--	--

				<p>pentru accesul rapid și eficientizat al Comunei Sarmizegetusa la informații actualizate referitor la imobile, deținători, regimul juridic, oportunitățile de impozitare. Prin aceasta, se va obține un grad superior de înțelegere, monitorizare și gestionare a informațiilor și parametrilor relevanți pentru sprijinirea procesului de stabilire a taxelor datorate de către contribuabili în aria de competență a administrației publice locale, Comuna Sarmizegetusa. De asemenea, înregistrarea tuturor imobilelor în sistemul</p>				
--	--	--	--	---	--	--	--	--

				<p>integrat de cadastru și carte funciară va permite trasarea de corelări între parametrii geo-spațiali locali, de natură să sprijine înțelegerea și simularea de scenarii tehnico-economice capabile să producă o creștere a valorii prezente și viitoare a taxelor încasate pe diverse tranșe valorice și zonale, precum și asupra necesităților de adaptare a serviciilor publice oferite în multiple domenii (transport, canalizare, alimentare cu apă etc.).</p>				
--	--	--	--	---	--	--	--	--

10.	Dezvoltare serviciu și sistem de management integrat al situațiilor de urgență	Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și managementul riscurilor Consolidarea capacității de management a Primăriei Comunei Sarmizegetusa în gestionarea situațiilor de risc și urgențe de pe raza comunei Promovarea integrării măsurilor necesare adaptării și prevenirea riscurilor în politicile locale sectoriale, inclusiv modificarea normelor tehnice; Creșterea rezilienței infrastructurii și serviciilor în ceea ce privește riscurile naturale și adaptarea la schimbările climatice (reabilitarea infrastructurii vechi, eroziunea costală, investiții preventive, protecția împotriva inundațiilor pe râuri	<ul style="list-style-type: none"> - Management proiect - Achizitii publice - Dotări echipamente, utilaje, autoutilitare, sisteme informatice, etc. - Dezvoltare serviciu și sistem de management integrat al situațiilor de urgență la nivelul Comunei Sarmizegetusa - Elaborarea hărților de risc de pe raza comunei - Dezvoltare centru reacție rapidă pentru managementul inundațiilor și incendiilor - Activitatea de cercetare-dezvoltare - Gestionarea Situațiilor de Urgență: prevenirea dezastrelor , prevenirea incendiilor și inundațiilor, Informarea preventivă, prevenirea epidemiilor, pregătirea profesioniștilor și protecția populației, alarmarea populației, adăpostire , pregătire servicii voluntare și private , asigurări la dezastre - Activități de promovare - Auditare finala proiect 	- Implementare serviciu și sistem de management integrat al situațiilor de urgență la nivelul Comunei Sarmizegetusa - Hărți de risc finalizate - înființare centru reacție rapidă pentru managementul inundațiilor și incendiilor.	UAT Comuna Sarmizegetusa	Comuna Sarmizegetusa	<ul style="list-style-type: none"> - APL-uri - ISU Hunedoara - ONG-uri (Se are în vedere depunerea unui proiect în parteneriat cu alte unități administrative teritoriale)	2021-2027	Total general estimativ: 1.800.000 Euro Buget local PODD Plan Național Strategic PAC
-----	---	--	---	--	-----------------------------	----------------------	--	-----------	---

		<p>sau alte structuri specifice ingineriei civile sau măsuri de genul spațiilor verzi în zonele urbane;</p> <p>Investițiile în prevenirea riscurilor și măsuri de management al riscurilor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Consolidarea capacității administrației, cu accent pe evaluarea economică și aptitudini tehnice (dezvoltarea de infrastructură de pregătire și programe, unelte și metodologii), pentru proiectarea și implementarea planurilor de prevenire a riscurilor, inclusiv cartografierea și evaluarea riscurilor, planuri de management a riscului; <u>elaborarea hărților de risc</u> - Eficientizarea activităților de prevenire a riscului la inundații și incendii cu concentrarea pe 							
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--

		<p>măsurile soft și de ecosistem;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Înființare centru de reacție rapidă pentru managementul inundațiilor și incendiilor; - Implementarea de măsuri de mediu în agricultură cu înclinație spre prevenirea și managementul riscului și prevenirea riscului de incendiu la păduri și restaurarea acestora. 							
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

III.3.5 Social și Resurse Umane.

Scopul acestei intervenții este de a contribui la dezvoltarea resurselor umane ale comunei Sarmizegetusa prin încurajarea formării profesionale în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere, conectarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii; creșterea calității vieții persoanelor marginalizate social sau aflate în stare de vulnerabilitate prin implementarea unor proiecte într-un cadru partenerial eficient administrație publică – societate civilă.

III.3.5.1 Social și resurse umane, proiecte propuse:

Nr. crt.	Titlul proiectului	Obiective generale/specifice	Activități principale	Rezultate obținute (cuantificabile)	Beneficiari	Instituția responsabilă	Parteneri	Durata proiectului	Buget/Surse de finanțare
1.	Promovarea culturii antreprenoriale, formare și sprijin pentru întreprinderi și angajați pentru promovarea adaptabilității, dezvoltarea parteneriatului și încurajarea inițiativelor pentru partenerii sociali	Promovarea culturii antreprenoriale, flexibilității și adaptabilității prin sprijinirea competenței, pregătirii profesionale și adaptabilității forței de muncă și întreprinderilor	- activități de instruire și consultanță	- abilități manageriale dezvoltate - servicii de sprijin pentru demararea unei afaceri furnizate - sprijinirea instruirii în noi tehnologii - planuri de acțiune pentru dezvoltarea parteneriatelor	Forța de muncă activă sau someri	Primăria comunei Sarmizegetusa Agenți economici ONG-uri	Parteneriat public privat	2021-2027	Total general estimativ: 2.000.000 Euro POEO Buget local
2.	Măsuri active de ocupare a forței de muncă	Crearea de noi locuri de muncă	- crearea de noi locuri de muncă în domeniul gospodăriei comunale	30 locuri de muncă temporară, anual	Someri	Primăria comunei Sarmizegetusa	AJOFM	2021-2027	Total general estimativ: 50.000 euro/anual POEO Bugetul local, aprox. 6.000 euro anual

3.	Program de instruire și formare profesională continuă a personalului din învățământ	Creșterea randamentului școlar Îmbunătățirea calității demersului didactic	Organizarea de cursuri de formare ptr. cadrele didactice.	Cuprinderea în sistemul de formare continuă a min.80% din resursele umane din învățământ	Profesori	Primăria comunei Sarmizegetusa	Inspectoratul Școlar Județean Casa Corpului Didactic ONG-uri	-2021-2027	Total general estimativ: 40.000 Euro POEO Primăria comunei Sarmizegetusa – bugetul local
4.	Îmbunătățirea și perfecționarea competențelor profesionale a persoanelor adulte care activează în domeniile agriculturii, silviculturii (inclusiv proprietari de padure) și industriei agro-alimentare.	- facilitarea accesului la serviciile de formare, informare și difuzare de cunoștințe a persoanelor adulte care activează în sectoarele agro-alimentar și forestier. - dobândirea de informații și cunoștințe care să permită gospodărirea durabilă a pădurilor, transformărilor sociale cum ar fi îmbunătățirea condițiilor de viață și reducerea somajului	Acțiunile de informare și difuzare de cunoștințe și de formare profesională – inițiere, specializare și perfecționare	Peste 60% din numărul fermierilor și proprietari de pădure care au terminat activitatea de pregătire profesională cu succes Creșterea economică prin productivitatea muncii	I. - fermieri și alte persoane ocupate în sectoarele agricol și forestier ; - personalul din unitățile de procesare și marketing a produselor agricole și forestiere; - fermieri pentru acțiuni menite să-și restructureze și să-și modernizeze	Parteneriat public - privat	Primăria Comunei Sarmizegetusa	-2021-2027	Total general estimativ: 80.000 Euro POEO Ajutorul public (80% contribuție comunitară și 20% contribuție națională)

		in zonele rurale.			exploatațiile II Furnizorii actiunilor de formare profesionala: Primăria Comunei Sarmizegetu sa, instituții private				
5.	Prevenirea creșterii numărului de persoane implicate în agricultura de subzistență	Diminuarea agriculturii de subzistență	– derularea de programe, campanii, activități de informare și conștientizare în școlile din mediul rural, în vederea familiarizării tinerilor din mediul rural cu oportunitățile oferite de piața muncii, în domenii de activitate neagricole; - furnizarea de servicii de evaluare și dezvoltare de abilități, consiliere și orientare profesională etc., în vederea motivării și creșterii șanselor tinerilor din mediul rural de a participa la cursuri de formare profesională în domenii de activitate neagricole; –dezvoltarea de	- nr. scăzut de exploatații de subzistență - sector economic dezvoltat	• tineri din mediul rural care au abandonat sau au părăsit de timpuriu școala, fără a obține o calificare; • tineri din mediul rural cuprinși într-o formă de învățământ; • angajatori, lucrători pe cont propriu și angajați din sectoare neagricole, din mediul rural	Primăria Comunei Sarmizegetusa	Inspectoratul Scolar al judetului Hunedoara	–2021-2027	Total general estimativ: 5.000 Euro/anual POEO Buget local

			parteneriate durabile între școli, agenți economici din regiune, artizani locali, etc. pentru organizarea de stagii de practică, tabere de creație destinate revitalizării meseriilor și artelor tradiționale etc.)						
6.	Dezvoltarea resurselor umane din comuna Sarmizegetusa, cursuri de perfecționare, calificare și recalificare în funcție de piața forței de muncă muncii	Acțiuni de sensibilizare și îndrumare care să asigure dezvoltarea resurselor umane în mediul rural Cursuri și instruirii, perfecționare, calificare și recalificare	– derularea de campanii, activități de informare, conștientizare, motivare și consiliere a persoanelor ocupate în agricultura de subsistență privind oportunitățile de angajare în alte domenii de activitate neagricole ; – derularea de campanii de conștientizare, promovare și sprijinire a angajării în activități neagricole a femeilor din mediul rural ocupate în agricultura de subsistență; – derularea de programe, campanii, activități de conștientizare, motivare, consiliere adresate	- minim o campanie organizată anual - minim 3 seminarii/sesiuni de instruire organizate anual - minim 200 de persoane participante la evenimente. - resurse umane dezvoltate	- persoane ocupate în agricultura de subsistență - angajatori, lucrători pe cont propriu și angajați din sectorul agricol. - șomeri - persoane defavorizate, etc.	Primăria Comunei Sarmizegetusa	- societăți consultanță resurse emane	2014 - 2020	Total general estimativ: 1.800.000 euro POEO Buget local

			<p>persoanelor din mediul rural implicate în activități economice neagricole pentru asigurarea participării lor la activități de dezvoltare profesională, pentru creșterea competitivității, productivității, a calității serviciilor furnizate, adaptarea la nevoile și evoluția pieței locale etc.;</p> <p>– derularea de campanii de conștientizare la nivelul angajaților și angajatorilor din mediul rural, pentru transformarea muncii „la negru” în forme legale de angajare în scopul creșterii șanselor dezvoltării resurselor umane;</p>						
7.	Calificarea/recalificarea, instruirea și perfecționarea persoanelor ocupate în agricultura de subzistență	Acțiuni de formare destinate reducerii numărului de persoane ocupate în agricultura de subzistență și implicare în alte domenii neagricole	– calificarea sau recalificarea populației din mediul rural ocupate în agricultura de subzistență, inclusiv ca rezultat al procesului de restructurare industrială, în domenii	- minim 5 cursuri organizate anual - minim 75 de beneficiari anual - persoane calificate, recalificate și instruite în alte domenii decât cel agricol	- persoane necalificate sau care au o calificare ce nu mai corespunde necesităților actuale	Primăria Comunei Sarmizegetusa	- furnizori de servicii de calificare/recalificare, instruire și perfecționare acreditați. - societăți consultanță resurse emane	–2021-2027	Total general estimativ: 20.000 Euro/anual POEO Buget local

			<p>cerute pe piața locală sau regională: construcții, turism și servicii adiacente, meșteșuguri specifice, servicii sociale sau de sănătate, protecția mediului, tehnologia informației/telecomunicații etc.;</p> <p>– instruirea/perfecționarea resurselor umane din mediul rural implicate în activități economice neagricole, pentru asigurarea sustenabilității pe termen lung a locurilor de muncă existente deja în mediul rural.</p>						
8.	Dezvoltarea capacității serviciului de asistență socială - Primăria comunei Sarmizegetusa	Facilitarea și dezvoltarea serviciului de teren și a anchetelor sociale la domiciliul solicitanților de ajutor social	<p>- elaborare plan de dezvoltare a serviciului de asistență socială</p> <p>- dezvoltarea compartimentului de asistență socială prin angajare personal de specialitate/asistenți sociali.</p> <p>- formare/dezvoltare personal prim participarea la cursuri de specialitate</p> <p>- achiziționarea</p>	- serviciu de asistență socială dezvoltat	- persoane beneficiari de ajutor social sau a altor servicii sociale.	Primăria Comunei Sarmizegetusa	-	-2021-2027	<p>Total general estimativ: 20.000 euro</p> <p>POIDS</p> <p>Buget local</p>

			vehicul pentru anchete și serviciile sociale de teren - identificare și elaborare proiecte de finanțare pentru dezvoltarea capacității serviciului de asistență socială.						
9.	Camin pentru persoane vârstnice - Comuna Sarmizegetusa	Dezvoltare serviciu social pentru persoane vârstnice Ingrijirea persoanelor varstnice	- elaborare documentatii tehnice - atribuire contract de lucrări și dotări camin pentru persoane vârstnice, inclusiv aparatură specifică. - demarare lucrări si dotari - receptie lucrari si dotari	- camin pentru persoane vârstnce modernizat și dotat care corespunde standardelor în domeniu - servicii de calitate	- persoane vârstnice beneficiari ai serviciilor din cadrul caminului pentru persoane vârstnce al Comunei Sarmizegetu sa	Primăria Comunei Sarmizegetus a	Lucrarea va fi contractată	-2021- 2027	Total General: 600.000 Euro Fonduri guvername ntale POIDS Buget local
10.	Centru de zi pentru persoane vârstnice al Comunei Sarmizegetusa	Proiectul urmărește să dezvolte capacitatea serviciilor de asistență socială din Comuna Sarmizegetusa de a acorda servicii sociale de calitate pentru grupurile vulnerabile, incapabile de a-și îmbunătăți situația prin eforturi proprii. Scopul proiectului este de a înființa în comuna	- Amenajarea și dotarea Centrului de zi pentru persoane vârstnice Sarmizegetusa, în vederea asigurării unei funcționări optime - Mobilizarea echipei de specialiști și recrutarea voluntarilor Centrului de zi pentru persoane vârstnice - Sesiuni de formare și dezvoltare a personalului Centrului de zi pentru persoane vârstnice - Crearea sistemului	- Infrastructură creată și dotarea cu echipament a acesteia - Minimum 350 de persoane, vor fi beneficiari ai serviciilor acordate direct la sediul Centrului de zi pentru persoane vârstnice - Sarmizegetusa - Minim 30 de persoane vor fi beneficiari permanenți și directi ai Centrului	Grupul țintă al proiectului este format din cetățeni persoane vârstnice, aflate în situație de vulnerabilitat e, cu risc sau marginalizat e social și cu nevoi de informare, consiliere, asistență socială și alte servicii	Primăria Comunei Sarmizegetus a	ONG-uri acreditate în furnizare de servicii sociale	-2021- 2027	Total General: 350.000 Euro Fonduri guvername ntale POIDS Buget local

		<p>Sarmizegetusa un <i>Centru de zi pentru persoane vârstnice, aflate în situație de vulnerabilitate</i>, care să asigure accesul rapid al acestui grup la servicii sociale cu <i>caracter primar</i> informare în domeniul drepturilor de protecție socială dar și în alte domenii esențiale pentru satisfacerea nevoilor de informare ale grupului țintă, consiliere psihologică, socializare și petrecere a timpului liber.</p>	<p>informațional și întreținerea bazei de date</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asigurarea vizibilității proiectului - Preîntâmpinarea nevoilor de informare ale persoanelor vârstnice - Furnizarea serviciilor gratuite beneficiarilor în cadrul Centrului de zi pentru persoane vârstnice - Implicare în politicile sociale - Activități de Fund – raising 	<ul style="list-style-type: none"> - Vor fi organizate cel puțin 30 de momente festive, activități sociale și de petrecere a timpului liber, concursuri. - Peste 90% din clienții Centrului de zi, vor fi satisfăcuți de serviciile primite - Va fi încheiat minimum un parteneriat și va fi elaborat minimum un proiect în vederea continuării activității, diversificării și dezvoltării Centrului de zi - Vor fi întocmite cel puțin patru rapoarte și recomandări către Consiliului Local al Comunei Sarmizegetusa privind problemele generale ale persoanelor vârstnice. - Vor fi realizate minim trei schimburi de experiență cu alte - Centre de Zi pentru 	<p>comunitare, pentru ameliorarea situației sociale a acestora, creșterea gradului de independență în eforturile și acțiunile proprii de rezolvare a problemelor cu care se confruntă. Aici distingem următoarele categorii/grupuri țintă:</p> <ul style="list-style-type: none"> - persoane care nu au familie sau nu se află în întreținerea unei sau unor persoane obligate la aceasta, potrivit dispozițiilor legale în vigoare - nu realizează venituri proprii sau 				
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

				<p>persoane vârstnice.</p> <p>- Minim doi membri ai echipei de proiect vor fi instruiți la nivel avansat pe tematici de consiliere</p> <p>- Va fi încheiat minimum un parteneriat și va fi elaborat minimum un proiect în vederea continuării activității, diversificării și dezvoltării Centrului de zi</p>	<p>acestea nu sunt suficiente pentru asigurarea îngrijirii necesare;</p> <p>Grupul țintă este format cu preponderență din locuitori ai Comunei Sarmizegetu sa, fără studii sau cu studii medii sau gimnaziale, care au împlinit vârsta de pensionare stabilită de lege, marginalizat e social sau cu risc de marginalizare, aflate în situație de vulnerabilitate</p>				
11.	Dezvoltarea pieței muncii în	Acțiuni de asistență a populației din	• acordarea de burse tinerilor din mediul rural care au părăsit	• tineri din mediul rural care au abandonat sau au	- burse acordate tinerilor	Primăria Comunei Sarmizegetus	- furnizori de servicii de calificare/	-2021-2027	Total general estimativ:

	<p>comuna Sarmizegetusa</p>	<p>mediul rural aflate în căutarea unui loc de muncă în sectoare neagricole</p> <p>- consiliere, și sprijin în găsirea unui loc de muncă, servicii de plasament, job-club în mediul rural, târguri de job orientate etc.</p>	<p>școala de timpuriu pentru continuarea școlii și obținerea unei calificări;</p> <ul style="list-style-type: none"> • crearea unor ateliere de practică în cadrul școlilor din comuna Sarmizegetusa; • organizarea unor module de practică a elevilor din mediul rural în cadrul agenților economici din regiune, stagii de practică, tabere de creație; • activități de informare, conștientizare, orientare, consiliere, motivare, activare, asistență pentru găsirea unui loc de muncă, promovare în mediul rural; • elaborarea de analize și prognoze privind piața muncii în comuna Sarmizegetusa; • dezvoltarea de curricule adresate formării profesionale a populației ocupate în agricultura de subzistență, respectiv instruirii/perfecționării 	<p>părăsit de timpuriu școala, fără a obține o calificare;</p> <ul style="list-style-type: none"> • tineri din mediul rural cuprinși într-o formă de învățământ; • adulți ocupați în agricultura de subzistență; • angajatori, lucrători pe cont propriu și angajați din sectoare neagricole, din mediul rural. 	<p>pentru continuarea școlii și obținerea unei calificări</p> <ul style="list-style-type: none"> - minim un atelier de practică înființat - minim 5 stagii de practică organizate anual - organizare a minim 5 burse de locuri de muncă anual - studiu elaborat privind piața muncii în comuna Sarmizegetusa 	a	<p>recalificare, instruire și perfecționare acreditați.</p> <ul style="list-style-type: none"> - societăți consultanță <p>resurse emane</p>		<p>20.000 Euro/anual</p> <p>POEO Buget local</p>
--	------------------------------------	--	---	--	--	---	--	--	---

			resurselor umane din mediul rural ocupate in sectoare neagricole;						
12.	Reducerea șomajului în Comuna Sarmizegetusa – „Fii activ pe piața muncii”	Reducerea șomajului în Comuna Sarmizegetusa prin dezvoltarea și implementarea măsurilor active de ocupare a locurilor de muncă prin acțiuni preventive și corective" Proiectul "va investi în capitalul uman, îl va face mai competitiv pe piața muncii, dar va facilita și accesul unui număr de persoane, sprijinind dezvoltarea competențelor individuale către un loc de muncă".	Managementul proiectului Proceduri de achiziție publică Activități de promovare proiect Programe de formare Implementarea de programe integrate în rândul șomerilor, evaluarea și certificarea acestora, monitorizarea grupului țintă pe o perioadă de șase luni în vederea angajării, formarea profesională a șomerilor din municipiu, stimularea participării acestora la programe integrate prin depășirea dificultăților în adaptarea la cerințele pieței muncii ori căutarea și menținerea unui loc de muncă	Sprijinirea un număr de minim 400 de persoane aflate în căutarea unui loc de muncă	Minim 400 de persoane aflate în căutarea unui loc de muncă	Primaria comunei Sarmizegetusa	ONG-uri Instituții de învățământ	-2021-2027	Total general estimativ: 400.000 Euro POEO Buget local

III.3.6 Educație, cultură și sport

Scopul acestei intervenții este de a contribui la creșterea atractivității comunei Sarmizegetusa pentru locuitorii acesteia, în special pentru tineri, prin organizarea de activități educaționale, culturale și sportive adaptate grupurilor țintă. Un aspect deosebit de important este necesitatea valorificării bazei materiale existente în comună și stimularea implicării părinților în procesul educativ. Un efect indirect ar fi acela al diminuării riscului de abandon școlar și ratei infracționalității în rândul tinerilor, precum și stabilizarea tinerilor în comuna Sarmizegetusa.

III.3.6.1 Educație, cultură și sport, proiecte propuse:

Nr. crt.	Titlul proiectului	Obiective generale/specifice	Activități principale	Rezultate obținute (cuantificabile)	Beneficiari	Instituția responsabilă	Parteneri	Durata proiectului	Buget/Surse de finanțare
1.	Dezvoltarea activităților sportive	- amenajare bază și terenuri sportive pentru antrenament și competiții fotbalistice	<ul style="list-style-type: none"> - Studiu de fezabilitate, proiect tehnic construcție și dotări - realizare lucrări bază/club sportiv: amenajare terenuri sportive și dotare echipa de fotbal - înființarea unei asociații sportive sau societăți pentru conducerea și administrarea clubului - amenajare parcări 	<ul style="list-style-type: none"> -Petrecerea în mod plăcut și în siguranță a timpului liber -activități sportive dezvoltate. - terenuri sportive amenajate - bază/club sportiv amenajat și dotat corespunzător 	Comunitatea locală	Primăria comunei Sarmizegetusa	Parteneriat public - privat	-2021-2027	<p>Total general estimativ:</p> <p>Lucrări infrastructură: 900.000 Euro</p> <p>Fonduri nerambursabile UE</p> <p>Fonduri Guvernamentale</p> <p>Compania Națională de Investiții (CNI)</p> <p>Primăria comunei Sarmizegetusa – bugetul local</p> <p>Parteneriat public – privat</p>

2.	Construire teren tenis in comuna Sarmizegetusa	- amenajare teren de tenis pentru diversificarea activităților sportive în comuna Sarmizegetusa	- Studiu de fezabilitate, proiect tehnic constructie si dotari - realizare lucrări și dotări teren de tenis - inființarea unei asociatii sportive sau societati pentru administrarea terenului de tenis - amenajare parcări	-Petrecerea în mod plăcut și în siguranță a timpului liber -activități sportive dezvoltate. - teren de tenis amenajat și dotat corespunzător	-Comunitatea locală - Elevi	Primăria comunei Sarmizegetusa	Parteneriat public - privat	-2021-2027	Total general estimativ: Lucrări infrastructură: 30.000 Euro Fonduri nerambursabile UE Fonduri Guvernamentale Compania Națională de Investiții (CNI) Primăria comunei Sarmizegetusa – bugetul local Parteneriat public - privat
3.	Protejarea patrimoniului cultural de interes local al Comunei Sarmizegetusa - Reabilitare lăcaș de cult.	Restaurarea, consolidarea si conservarea obiectivelor de patrimoniu	Elaborare studii de fezabilitate, proiect tehnic Contractare si execuție lucrări de amenajare, Amenajări peisagistice pentru evidențierea obiectivului reabilitat Construcția utilităților anexe (parcaj, grup	Reabilitare/modernizare biserici/lăcașe de cult	Locuitorii comunei Sarmizegetusa	Primăria Comunei Sarmizegetusa	Directia Judeteana de Cultura si Culte ONG-uri	-2021-2027	Total general estimativ: 600.000 Euro Plan Național Strategic PAC

			sanitar, reclame și indicatoare);						PNRR/POR Vest Buget Local Donații/spons orizări
4.	Reabilitare și modernizare biserici Ortodoxă și Penticostală din comuna Sarmizegetusa	Restaurarea, consolidarea și conservarea bisericilor Ortodoxă și Penticostală din comuna Sarmizegetusa	Elaborare studii de fezabilitate, proiect tehnic Contractare și execuție lucrări de amenajare și modernizare Amenajări peisagistice pentru evidențierea obiectivului reabilitat.	Reabilitare/modernizare biserici/lăcașe de cult	Locuitorii comunei Sarmizegetusa	Primăria Comunei Sarmizegetusa	Directia Judeteana de Cultura și Culte ONG-uri	-2021-2027	Total general estimativ: 130.000 Euro Plan Național Strategic PAC PNRR/POR Vest Buget Local Donații/spons orizări
5.	Înfrățiri/colabări/consolidări parteneriate între comuna Sarmizegetusa și alte unități administrative teritoriale din spațiul UE	Dezvoltarea parteneriatelor culturale și de dezvoltare locală între comuna Sarmizegetusa și alte unități administrative teritoriale din spațiul UE. Identificarea posibilităților de înfrățire și/sau colaborări Dezvoltarea de acțiuni și proiecte comune	- Studiu privind oportunitățile de înfrățire a Comunei Sarmizegetusa - organizarea de vizite, schimburi de experiență, culturale, participarea la diferite evenimente și acțiuni în comun - elaborarea documentelor oficiale de înfrățire, încheierea și aprobarea acestora de către consiliile locale. - elaborarea de proiecte și acțiuni comune cu localitățile înfrățite	- realizarea a cel puțin a unei înfrățiri între comuna Sarmizegetusa și o altă localitate din spațiul UE - realizarea a cel puțin 5 acțiuni în comun - schimburi de experiență - dezvoltare locală	Comunitatea Locală	Primăria Comunei Sarmizegetusa	-	-2021-2027	Total general estimativ: 100.000 Euro Fonduri externe Buget Local

6.	Înființarea unui Centru de zi pentru copii (After-School) Comuna Sarmizegetusa	<p>Îmbunătățirea și diversificarea serviciilor de servicii sociale de la nivelul localității</p> <p>Obiective specifice:</p> <p>1. Reducerea abandonului școlar 2. Promovarea incluziunii sociale</p>	<p>Elaborare documentati tehnice</p> <p>Demarare proceduri de achizitie publica</p> <p>Executie lucrări și dotări</p> <p>Centru de zi pentru copii (After-School)</p> <p>Comuna Sarmizegetusa</p>	<p>Centru de zi pentru copii (After-School) Comuna Sarmizegetusa, amenajat și dotat cu o capacitate minimă de 30 de locuri.</p>	Comunitatea Locală	Primăria Comunei Sarmizegetusa	-	-2021-2027	<p>Total general estimativ: 100.000 Euro</p> <p>POEO</p> <p>Buget Local</p>
----	---	---	---	---	--------------------	--------------------------------	---	------------	--

V. BUGETUL STRATEGIEI

Nr. crt.	Domeniile de intervenție:	Buget General estimativ (Euro) 2021 – 2027	Număr de proiecte propuse
1.	Infrastructură și mediu înconjurător	41.922.000	25
2.	Agricultură, dezvoltare rurală și turism	37.003.000	18
3.	Economie și mediul de afaceri	6.333.000	6
4.	Capacitate administrativă	4.500.000	10
5.	Social și resurse umane	5.955.000	12
6.	Educație, cultură și sport	1.860.000	6
TOTAL GENERAL		97.573.000	74

VI. MONITORIZARE ȘI EVALUARE

Un comitet de monitorizare va fi creat pentru supravegherea implementării, monitorizării și evaluării strategiei. Comitetul de monitorizare va fi prezidat de Primarul comunei Sarmizegetusa și asistat de un secretariat permanent, responsabil de pregătirea documentelor pentru discuții în cadrul comitetului și pentru redactarea agendei și minuterelor reuniunilor acestuia.

Comitetul de monitorizare va reflecta principiul parteneriatului, incluzând reprezentanți ai primăriei comunei Sarmizegetusa și al serviciilor publice, parteneri sociali, agenți economici și organizații neguvernamentale care pot avea o contribuție eficientă la implementarea strategiei.

Comitetul de monitorizare va fi creat nu mai târziu de 3 luni de la aprobarea strategiei de către Consiliul local al comunei Sarmizegetusa. Comitetul de monitorizare se va întruni de cel puțin două ori pe an.

Două evaluări intermediare vor fi realizate de evaluatori independenți, contractați de Primăria Comunei Sarmizegetusa, în anii 2024 și 2027 pentru a verifica relevanța, eficiența, eficacitatea, utilitatea și sustenabilitatea strategiei și a oferi recomandări pentru îmbunătățirea acesteia și lecții pentru viitoarele intervenții de acest gen.

” În puterea noastră, stă doar virtutea și aceasta poate fi obținută prin voință...împreună vom reuși! ”